

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA HUMANITNÍCH VĚD

ANALÝZA MIKROREGIONU RADBUZA

Vedoucí diplomové práce: PhDr. RNDr. Michal Kubálek, Ph.D.

Vypracoval: Roman Reitspies

Praha 2008 ©

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že diplomovou práci na téma Analýza Mikroregionu Radbuza jsem zpracovala samostatně za použití uvedené literatury a po odborných konzultacích s PhDr. RNDr. Michalem Kubálkem, Ph.D.

V Holýšově dne 10. 11. 2008

.....

(podpis autora práce)

PODĚKOVÁNÍ

Za odborné vedení a konzultace děkuji panu PhDr. RNDr. Michalu Kubálkovi, Ph.D. Děkuji mu především za pozornost, kterou mi věnoval při zpracování této práce, za odborné rady, cenné připomínky a trpělivost.

Mé poděkování patří také Mgr. Pavle Soukupové za cenné informace a Ing. Andree Pelikánové manažerce Mikroregionu Radbuza za ochotu a vstřícnost, a také představitelům měst a obcí za poskytnuté materiály a informace, ze kterých jsem mohl vycházet při zpracování diplomové práce.

ANALÝZA MIKROREGIONU RADBUZA

ANALYSIS OF THE RADBUZA MICROREGION

Souhrn

V teoretické části mé diplomové práce jsem se zabýval obecnou analýzou mikroregionu, jeho strukturou, projektovým plánováním, i problémům, které činnost mikroregionu někdy provází. Následně navazuji popisem charakteristiky Mikroregionu Radbuza. Již v této části mé diplomové práce jsem věnoval pozornost problematice projektů, které byly v Mikroregionu Radbuza realizovány. Ze získaných poznatků jsem vycházel při koncepci praktické části práce, a to i s ohledem na skutečnost, že mě nejvíce oslovila problematika vztahující se ke projektové oblasti. Cílem mého výzkumného šetření bylo zjistit, jakých témat se jednotlivé projekty v mikroregionu Radbuza nejvíce dotýkají a jaký důraz jim je přikládán. Realizace praktické části probíhala metodou dotazníkového šetření, ve kterém jsem ověřoval platnost stanovených hypotéz týkajících se kladení důrazů na oblasti projektových záměrů v Mikroregionu Radbuza.

Klíčová slova

Regionální rozvoj, projektový záměr, mikroregion, Mikroregion Radbuza, dobrovolný svazek obcí, spolupráce obcí.

Summary:

The theoretical part of my diploma thesis is devoted to the general analysis of a microregion, its structure, project planning and also to the problems the sometimes accompany the activities of a microregion. The description of the characteristics of the Radbuza microregion follows next. This part of the thesis is already focused on the projects realized in the Radbuza microregion. The findings from the theoretical part then substantially influenced the concept of the practical part of the thesis, since I found the problems associated with the project realization to be the most interesting. The goal of my investigation was to find out what are the prevalent subjects of the projects in the Radbuza microregion and what emphasis is put on them. The realization of the practical part took the form of a questionnaire survey which was designed to validate the hypotheses concerning the emphases put on various areas of the project intents being realized in the Radbuza microregion.

Keywords:

Regional development, project intent, microregion, radbuza microregion, voluntary association of municipalities, municipality cooperation.

OBSAH:

1.	ÚVOD	6
2.	CÍL PRÁCE A METODIKA	7
3.	LITERÁRNÍ REŠEŘŠE	8
3.1.	Problematika Mikroregionů	8
3.2.	Typologie regionů	8
3.3.	Odlišnosti mezi regiony	11
3.4.	Vznik a vymezení regionů	12
3.4.1.	Definice regionu	12
3.4.2.	Vlastnosti regionu	13
3.5.	Praktická aplikace pojmu mikroregion	14
3.6.	Pojem mikroregion	17
3.6.1.	Předpoklady pro založení mikroregionu	18
3.6.2.	Zásady efektivního fungování mikroregionu	18
3.7.	Plánovací nástroje mikroregionů	19
3.7.1.	Plánování, plány	19
3.7.2.	Strategické plánování mikroregionů	20
3.7.3.	Územní plánování – využití a využitelnost u mikroregionů	21
3.7.4.	Využitelnost pro mikroregiony	22
3.7.5.	Ekonomické plánování mikroregionů	22
3.7.6.	Rozpočet svazku obcí – struktura, obsah	23
3.8.	Společné problémy mikroregionů	24
3.8.1.	Nedostatky vyplývající z územního vymezení	24

3.8.2.	Problémy legislativy	25
3.8.3.	Problémy společných projektů	25
3.9.	Východiska a specifika přípravy projektů veřejného sektoru	27
3.9.1.	Teoretický úvod do projektového managementu	27
3.9.2.	Základní principy přípravy efektivních projektů	27
3.9.3.	Efektivnost veřejného sektoru	28
3.9.4.	Legitimita (zákonnost, oprávněnost) = kvalita	29
3.9.5.	Četnost a přípravná fáze projektů, manažer mikroregionu	31
3.9.6.	Zdroje financování společných problémů mikroregionů	32
4.	MIKROREGION RADBUZA	33
4.1.	Založení mikroregionu	33
4.2.	Předmět činnosti svazku	34
4.3.	Organizační struktura svazku	35
4.4.	Majetkové poměry	38
4.5.	Popisná charakteristika Mikroregionu Radbuza	39
4.5.1.	Rozloha mikroregionu	39
4.5.2.	Sídelní struktura území	39
4.5.3.	Ekonomické vztahy	43
4.5.4.	Cestovní ruch	44
4.5.5.	Občanská vybavenost	46
4.5.6.	Dopravní infrastruktura	48
4.5.7.	Životní prostředí	49
4.5.8.	Perspektiva	50
5.	CHRONOLOGICKÝ PROJEKTOVÝ VÝVOJ MIKROREGIONU RADBUZA	51

6.	VÝZKUMNÁ ČÁST	61
6.1.	Definice výzkumného problému	61
6.2.	Vymezení hypotéz výzkumného šetření	63
6.3.	Stanovení základního souboru respondentů	64
6.4.	Metodologie a techniky zpracování údajů	66
6.4.1.	Metoda dotazníku	68
6.5.	Sběr a zpracování dat	70
6.5.1.	Zpracování údajů z dotazníku	71
6.6.	Komentáře k výsledkům a verifikace stanovených hypotéz	88
6.6.1.	Komentáře k výsledkům hypotézy H1 a její verifikace	88
6.6.2.	Komentáře k výsledkům hypotézy H2 a její verifikace	90
6.6.3.	Komentáře k výsledkům hypotézy H3 a její verifikace	94
6.6.4.	Komentáře k výsledkům hypotézy H4 a její verifikace	97
6.7.	Závěry výzkumného šetření	99
6.7.1.	Věcný závěr	99
6.7.2.	Metodologický závěr	102
6.7.3.	Praktický závěr	103
7.	ZÁVĚR	105
8.	SEZNAM LITERATURY A DALŠÍCH PRAMENŮ	108
9.	PŘÍLOHY	114

1. ÚVOD

Regionální rozvoj v minulosti neplnil dobře svoji funkci. Byl tvořen uměle na jakési centrální úrovni bez většího citu pro samotné a individuální potřeby územních lokalit. V dnešní době je však skutečnost jiná. Obce se snaží o rychlejší rozvoj, který je účelnější a efektivní, zjistily také, že mohou sdílet zkušenosti a že problémy jsou většinou nadobecního rázu. Tato snaha je vede k větší integraci a sdružování.

Vytvoření spolku s ostatními obcemi a sdružování se samo o sobě ještě neřeší vzniklé problémy. Důležitá je dobrá spolupráce s institucemi, které mají vliv na regionální rozvoj a přes které je možnost získat prostředky na podporu regionu. Dosažení na finanční prostředky z těchto institucí, ať již je to Evropská unie nebo fondy v České republice, je možné jen kvalitně zpracovanými projektovými záměry.

Mikroregion Radbuza nevznikl jako politické rozhodnutí, ale jako přirozené spádové území podél řeky Radbuzy, se společným záměrem a úsilím obcí řešit společné problémy a podporovat regionální rozvoj. Společné téma a následnou spolupráci Mikroregionu Radbuza vytvořily na úplném začátku tři skutečnosti a to: přírodní území kolem řeky Radbuzy, provoz dálnice D5 v severní části mikroregionu a využití letiště v Líních. Postupem času se objevily další oblasti spolupráce, které se stále prohlubují.

Činnost Mikroregionu Radbuza vyžaduje také hmotné zabezpečení a finanční prostředky, ostatně jako vznik každého mikroregionu. Toto bylo řešeno získáním prostředků formou projektových záměrů při jednání o vstupu České republiky do Evropské unie, z předstrukturálních fondů a po úspěšném vstupu do Evropské unie ze strukturálních fondů. Před vstupem se nejvíce čerpalo, což bylo typické pro venkovská sídla, z Programu obnovy venkova.

Prostředí Mikroregionu Radbuza mohou nejlépe popsat jeho členové, protože disponují zkušenostmi a informacemi z chodu mikroregionu.

2. CÍL PRÁCE A METODIKA

Cílem mé práce je zmapovat a analyzovat projektový potenciál Mikroregionu Radbuza a dosavadní projektové aktivity této instituce a na základě poznatků z činnosti a následně ve výzkumné části zjistit, jakých témat se jednotlivé projekty Mikroregionu Radbuza dotýkají a jaký důraz je jim kladen.

Pro svou diplomovou práci jsem si v teoretické části zvolil popisnou metodu, která je zaměřena na bližší konkretizaci dílčích projektů, které byly v Mikroregionu Radbuza vytvořeny a realizovány. Ze získaných poznatků jsem následně vycházel i v praktické části, kdy jsem podle nich sestavil i mnou formulované hypotézy. V této části mé diplomové práce se budu zabývat zjištěním, jaké specifické oblasti jsou při realizaci projektů upřednostňovány. Pro toto šetření jsem si zvolil metodu dotazníků, na základě které získám data, která budu následně kvantitativně zpracovávat a ověřovat stanovené hypotézy. Metodu dotazníkového šetření jsem si vybral z toho důvodu, že mi připadá jako efektivní způsob shromáždění dat, na základě kterého získám poměrně rychlou cestou, za zajištění anonymity, potřebná data pro výzkumné šetření. Podrobnější charakteristice a odůvodnění výběru právě této metody se budu zabývat ve výzkumné části mé diplomové práce.

3. LITERÁRNÍ REŠERŠE

3.1. Problematika Mikroregionů

V posledních deseti letech se dostala do popředí problematika mikroregionů, zvláště tvorba projektů. Tento stav posílil i vstup České republiky do Evropské unie a možnost čerpání finančních prostředků ze Strukturálních fondů. Na základě této okolnosti se ukázalo, že některé mikroregiony vznikaly spíše z politických důvodů a jen menší vzorek vznikl opravdu z potřeby regionálního rozvoje. Chceme-li tedy chápat širší souvislosti, je dobré si vymezit, co je to mikroregion, jeho postavení a principy osídlení v České republice a vysvětlit nejdříve alespoň ve stručnosti základní pojmy, které se prolínají celou mou diplomovou prací, a které v ní budou následně podrobněji charakterizovány.

3.2. Typologie regionů

V České republice můžeme definovat tři základní typy regionů:

- Subregiony
- Mikroregiony: prvního a druhého řádu
- Mezuregiony: prvního a druhého řádu
- Makroregiony¹
- Euroregiony

Subregiony můžeme chápat jako neuzavřená území, kde hrají důležitou roli vztahy mezi pracovištěm, základními službami a bydlištěm. V subregionu jedna

---

¹ Kol. autorů, *Problémy mikroregionu při tvorbě společných projektů*. 1. vyd. Hradec Králové: Civitas per Populi, 2006. s. 27. ISBN 80-903813-1-6.

z těchto rolí chybí. Většinou se jedná o nepřítomnost pracovních příležitostí, což znamená, že lidé sice v lokalitě bydlí a mají k dispozici základní občanskou vybavenost, obvykle nepřilíš rozšířenou, čímž je myšleno např. základní zdravotní péči, základní samospráva, základní potravinové zboží a hygienické potřeby. V rámci subregionu častěji chybí zmiňované pracovní příležitosti, které se nachází mimo tento prostor. Subregiony můžeme chápat také jako zázemí nebo spádové oblasti příměstských zón velkých měst, jejichž obyvatelstvo pracuje v centru těchto měst. (Šilhánková, 2006)

Mikroregiony jsou minimálně rozlohou a regionálním pojetím menšího rozsahu. Panuje v nich utříděnost vztahů mezi bydlištěm a pracovištěm a také občanskou vybaveností. V našich národních podmínkách funguje dvoustupňová mikroregionální organizace.

Mikroregiony prvního stupně můžeme připodobnit spádovým územím středisek osídlení obvodního významu. Je zde vyspělejší základní občanská vybavenost, jako jsou školy, školky, zdravotnická střediska, veřejná správa, a to i na nejnižší úrovni – centra mikroregionů mají většinou sídla v obcích třetího typu s pověřenou působností. Vyskytují se zde obchody se základním vybavením a služby místního významu.

Mikroregiony druhého stupně můžeme srovnat s okresy. Pro vytváření územních celků na této mikroregionální úrovni jsou dominantní vztahy mezi základními službami, pracovišti a bydlištěm. I když veřejné složky (např. okresní úřady) byly kdysi zrušeny, je přesto administrativní členění České republiky na mikroregionální úrovni druhého stupně (okresy). Vybavení mikroregionů druhého stupně, zvláště centra těchto mikroregionů, disponují větší občanskou vybaveností jako např. střední školy, divadla, nemocnice, kina. Obchodní činnost se pohybuje ve větším měřítku a má větší územní charakter a slouží i přilehlým obcím.

Termín mikroregion z pohledu veřejné správy je možno vykládat různými způsoby. V praktickém životě se většinou zřizují účelové mikroregiony – sdružení

obcí. Jejich existence je účelově podmíněna pro získání finančních prostředků od státu a fondu EU. Mikroregion lze chápat také jako sdružení několika obcí z daného regionu za účelem dosažení společných zájmů. Tato aktivita vznikla na základě domluvy několika obcí z jejich vlastní iniciativy bez vlivu vyšších institucí. Rozeznáváme různé typy meziobecní spolupráce: vytvoření smlouvy a splnění úkolu z ní vyplývajícího, na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí podle zákona číslo 128/2000 Sb., o obcích anebo založením právnických osob podle Obchodního zákoníku dvěma nebo více obcemi. (Šilhánková, 2006)

Mezoregiony jsou územně rozsáhlejší jednotky a jejich pospolitost je orientována na prostorové vztahy obyvatelstva. Občanská vybavenost je na vyšším stupni, podle členění ČR se jedná o orgány krajské úrovně. Nachází se zde vysoké školy, velká sportoviště, nemocnice většího charakteru, je zde také větší kulturní vyžití (opery, multikina, filharmonie) a velký výběr volnočasových aktivit. Na obchodním poli jsou zastoupeny supermarkety a podobné velké komplexy.

Makroregionem rozumíme celou Českou republiku, kdy Praha má největší význam v rámci osídlení a lze ji chápat jako jediné makroregionální centrum u nás.

Euroregiony² vznikly jako snaha o zapojení nadnárodních uskupení, která působí pro prosazování regionálních zájmů, aby vyrovnávala vliv integračních procesů. Z toho důvodu vznikl v rámci EU v roce 1994 Výbor regionů, který je poradním orgánem Evropské komise. Ze zkušenosti s působením (resp. se zakotvením pravomocí při administraci) tzv. euroregionů se do roku 2007 předpokládá vznik Evropských uskupení pro příhraniční spolupráci EGCC³.

---

² HUDEČKOVÁ, H., LOŠŤÁK, M., ŠEVČÍKOVÁ, A. *Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova*. 1. vyd. Praha: ČZU PEF, 2008. s. 19. ISBN 978-80-213-1413-9.

³ EGCC - Evropské uskupení pro přeshraniční spolupráci

3.3. Odlišnosti mezi regiony

Regiony jsou ve své podstatě odlišné územní celky s celou řadou rozdílných vlastností. Rozdíly se mohou týkat fyzické podstaty regionů, zvláště podle geografického a přírodního rozložení nebo také podle sociodemografických aspektů. Nemalý vliv na regionální rozdíly mohou mít také územní diferenciaci a územní intenzita, přičemž záleží na tom, z jakého úhlu pohledu budeme na tyto rozdíly nahlížet. Územní diferenciací rozumíme pomyslné hodnotové stupně, kam se obce řadí podle působení vlivů přírodních podmínek a činnosti obyvatel. Územní intenzita se dělí na diferenciaci z pohledu lidí a diferenciaci socioprofesionálních skupin. Diferenciaci z pohledu lidí v podstatě můžeme chápat tak, že každý jedinec má jakési vnitřní předpoklady k tomu, aby vytvářel nějakou činnost. Oproti vnitřním vlivům jsou lidé ovlivňováni také vnějšími zájmy. Vysvětlení diferenciaci socioprofesionálních skupin je možné pomocí chápání společnosti jako menšího uzavřeného celku, který je jen malou měrou ovlivňován vnějším prostředím a ve kterém se nachází různé sociální vrstvy. Na regionálních rozdílech můžeme pozorovat časový vliv. (Šilhánková, 2006)

„Jedním z úkolů regionální politiky je vyrovnávání regionálních rozdílů, které vznikly v rámci historického vývoje a působením širokého spektra různých zejména tržních sil a faktorů ve všech zemích.“⁴

Závěrem je nutno podotknout, že vznik mikroregionu je u nás chápán někdy velmi impulsivně v duchu výroku Prof. Küstenmachera, který říká, že „do mikroregionu patří každý, kdo se přidá“. Z toho vyplývají velké odlišnosti mezi jednotlivými mikroregiony, zvláště jedná-li se o velikost (rozlohu) mikroregionu, využití přírodních zdrojů, ekonomické rozdíly jednotlivých obcí nebo vzdálenosti od dominantních městských center. I přes tyto rozdíly je možné najít cestu k naplnění společných cílů. (Šilhánková, 2006)

---

⁴ SKOKAN, K. *Evropská regionální politika v kontextu vstupu České republiky do Evropské unie*. 1. vyd. Ostrava: Repronis, 2003. s. 17. ISBN 80-7329-023-5

3.4. Vznik a vymezení regionů

V posledních deseti letech se dostala do popředí problematika mikroregionů, zvláště tvorba projektů. Tento stav posílil i vstup České republiky do Evropské unie a možnost čerpání finančních prostředků ze Strukturálních fondů. Na základě této okolnosti se ukázalo, že některé mikroregiony vznikaly spíše z politických důvodů a jen menší vzorek vznikl opravdu z potřeby regionálního rozvoje. Chceme-li tedy chápat širší souvislosti, je dobré si vymežit, co je to mikroregion, jeho postavení a principy osídlení v České republice.

3.4.1. Definice regionu

Region můžeme definovat za pomoci základních pojmů, kterými jsou: jádro, zázemí a hranice regionu. Jádro je možné chápat jako nejstarší území, které bylo většinou základem vývoje v dané lokalitě. V jádru probíhají nejužší vazby a vztahy, které vedou k vyšším aktivitám. Zázemí je území regionu přilehlé k centru. Můžeme na něj nahlížet jako na území zájmové nebo spádové. Zájmovým územím rozumíme různé vztahy k centru, ať už z hlediska zdrojů, zásobování nebo ukládání komunálního odpadu. Spádové území je takové území, ze kterého lidé dojíždějí do centra kvůli lepšímu občanskému vybavení a částečně i za prací. Hranice regionů se zakládají na přírodním vymezení, jsou historicky určené nebo zřízené administrativně. (Šilhánková, 2006)

„Region je vymezené území s definovanými prvky, ve kterém existuje specifická funkční a související infrastruktura a prosazuje se společný zájem na úrovni regionu a zlepšení blahobytu obyvatel. Region tak představuje systém s cílovým chováním. Chápeme-li region jako integrální součást dané země, pak by měl být v zásadě společný zájem na rozvoji regionu v souladu se zájmy a cíli rozvoje země jako vyššího a nadřazeného systému.“⁵

---

⁵ SKOKAN, K. *Evropská regionální politika v kontextu vstupu České republiky do Evropské unie*. 1. vyd. Ostrava: Repronis, 2003. s. 12. ISBN 80-7329-023-5

3.4.2. Vlastnosti regionu

Každý region lze definovat několika vlastnostmi. Díky těmto vlastnostem můžeme pochopit věci socioekonomického rázu, podporu regionu z vnějšku i autostimulační procesy. V reálu se zajímáme o následující vlastnosti: poloha, struktura a integrace.

Poloha je dána exponovaností jádra, přičemž exponovanost znamená popis polohy území a význam území v sociogeografickém systému. Zabýváme se tedy hlavně polohou menších celků k centrům osídlení. Podstatná je rozloha a důležitost těchto celků a také hustota sídel v jejich blízkém okolí. Je nutno podotknout, že hustota sídel hlavních center a přilehlých oblastí je poměrně neměnná. Pro exponovanost je velmi důležitá celoplošná poloha, protože nejvíce záleží na významných střediscích, přilehlých územích a osách. Výsledkem hodnocení exponovanosti je vyčlenění nejrůznějších poměrně stejnorodých celků. Tato uzavřenost přispívá k atraktivitě polohy a k hustotě zastavění (především důležitá velká střediska i dle funkce). (Šilhánková, 2006)

Struktura regionu je specifikována porovnáním jádra a zázemí. Struktura je dána hlavně umístěním sídel, ale také jejich velikostí, funkčností a jejich členěním. Struktura osídlení byla u nás dříve dána pevně. Šlo spíše o administrativní upevnění a uskupování sídel do pomyslného žebříčku, na jehož základě sídla získávala svoje funkce. Struktura vlastně udává, kolik jakých sídel se uvnitř regionu nachází a zkoumá jejich vzájemná spojení a vztahy.

Regiony můžeme kategorizovat například takto:⁶

- Na tzv. NUTS regiony v souladu s požadavky EU na realizaci její strukturální politiky a statistiky, které vycházejí z administrativního dělení

---

⁶ HUDEČKOVÁ, H., LOŠŤÁK, M., ŠEVČÍKOVÁ, A. *Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova*. 1. vyd. Praha: ČZU PEF, 2008. s. 109. ISBN 978-80-213-1413-9.

- Na typy regionů podle stupně jejich integrace s národním hospodářstvím
- Na typy regionů podle stupně jejich urbanizace
- Na typy regionů podle stupně jejich venkovosti
- Na typy regionů podle jejich příznivosti pro různé aktivity (tzv. méně příznivé regiony, oblasti)
- Na regiony se soustředěnou podporou státu na základě zákona č. 248/2000 Sb. (jde o tzv. problémové regiony)
- Na regiony podle počtu, charakteru a velikosti subjektů v nich sdružených (mikroregionu, mezoregiony, makroregiony a zvláštní případ Euroregionů)

3.5. Praktická aplikace pojmu mikroregion

V 90. letech 20. století se obce v České republice seskupovaly na základě občanského zákoníku, protože v této době u nás nebyl jiný právní podklad pro seskupování obcí do větších celků. V roce 2000 vznikl zákon o obcích (č. 128/2000 Sb.), který určil typy spolupráce mezi obcemi při samostatné působnosti. Obce mohou spolupracovat na konkrétním úkolu, ale také mohou vstoupit do dobrovolného svazku obcí (DSO). Podle tohoto zákona se také obce nemohou již seskupovat na základě občanského zákoníku. Kvůli tomu mikroregiony vzniklé před rokem 2000 většinou vstoupily do dobrovolného svazku obcí. Činnost mikroregionu jako zájmového sdružení právnických osob je možná pouze jako smluvní spojení s právnickou nebo fyzickou osobou, toto nemá způsobilost k právům a povinnostem jak tomu bylo dříve. (Šimka, 2006)

Podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích jsou tři právní možnosti spolupráce obcí:

1. Na základě smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu. Smlouva bývá uzavřena na dobu určitou nebo i neurčitou a týká se především staveb pro veřejnost. Smlouva musí být písemná a schválená obecními zastupitelstvy. Tato spolupráce většinou zanikne po splnění předem stanovených úkonů a poslední dobou je jen málo častá.

2. Na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí. Spolupráce vzniká na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí. Členem může být pouze obec a dobrovolné sdružení obcí je chápáno jako právnická osoba. Jde o složitější spolupráci obcí, dochází zde k plnění úkolů při samostatné působnosti a ke shromažďování prostředků k tomu potřebných. Činností svazku obcí jsou podle zákona:

- zejména úkoly v oblasti školství,
- sociální péče,
- zdravotnictví,
- kultury,
- požární ochrany,
- veřejného pořádku,
- ochrany životního prostředí,
- cestovního ruchu,
- zabezpečování čistoty obce,
- shromažďování,
- odvozu a zneškodnění komunálních odpadů,
- zásobování vodou,

- odvádění a čištění odpadních vod,
- správy veřejné zeleně a veřejného osvětlení,
- zavádění a zdokonalování sítí technického vybavení,
- systémů veřejné dopravy k zajištění dopravní obslužnosti obcí,
- úkoly v oblasti ochrany ovzduší,
- provoz lomů, pískoven a zařízení sloužících k těžbě a úpravě nerostných surovin,
- správu majetku obcí, zejména místních komunikací, lesů, domovního fondu a zařízení spravovaných obcemi.⁷

Obce mohou plnit i jiné úkoly než jsou výše zmiňované, a to i několik současně. Z toho vyplývá, že svazky obcí mohou být jednoúčelové nebo víceúčelové. Součástí smlouvy svazku obcí musí být stanovy, v nichž je zaznamenán především název, sídlo, počet členů, majetek, zdroje příjmů svazku obcí a podobně. Svazek obcí může být zrušen pouze zastupitelstvy obcí, která daný svazek sestavila. Zaniká po vymazání z registru, nejprve však musí být svazek zlikvidován. Ze stanov musí být patrné majetkové vyrovnání se třetími osobami a sdružených obcí navzájem. Tato spolupráce je poměrně pevná a využívá jí zhruba 39% obcí.

3. Zakládání právnických osob podle zvláštního zákona dvěma nebo více obcemi. Toto probíhá zejména podle Obchodního zákoníku, ale také dle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech. (Šimka, 2006)

---

⁷ Kol. autorů, *Problémy mikroregionu při tvorbě společných projektů*. 1. vyd. Hradec Králové: Civitas per Populi, 2006. s. 27. ISBN 80-903813-1-6.

3.6. Pojem mikroregion

Mikroregion je ve své podstatě dobrovolné sdružení obcí s odlišnou právní subjektivitou. Jeho rozloha je větší než rozloha jedné obce, má ale podobné nebo totožné problémy nebo charakteristiku. V daném mikroregionu více obcí řeší společné problémy. Pojem mikroregion ze zeměpisného hlediska znamená určité území či oblast. Z hlediska neoficiální spolupráce obcí ho chápeme jako uskupení více obcí, jež plní jakýsi úkol, čemuž postačí souhlas obecních zastupitelstev. Z pohledu oficiální spolupráce obcí mikroregionem rozumíme několik obcí se statutem právnické osoby, které jednají na vlastní odpovědnost. Mikroregion dělíme na mikroregion s administrativními hranicemi a na mikroregion bez administrativních hranic, ten popisuje účelově vytvořené území. Mikroregion byl vytvořen za účelem řešení problémů, především: cestovní ruch, životní prostředí, zemědělství, infrastruktura, ekonomický rozvoj a rozvoj lidských zdrojů. Dalšími cíly je například využití možností daného území a jeho zdrojů z důvodů rozvoje tohoto území. Možnost použití finančních prostředků z dotačních programů České republiky a fondů Evropské unie členskými obcemi. Výměna nejrůznějších zkušeností členských obcí a shromažďování financí a lidských sil. Nebo sdružování zastavěných ploch v České republice tolik roztržštěných a upevnění rozvoje hlavně venkovských regionů. (Šimka, 2006)

„Při vymezení mikroregionu je nejvhodnější použít metodu nodální regionalizace. Při této metodě se zjišťuje spádovost území do určeného centra. Vycházíme při tomto ze souhrnu vztahů zázemí k centru, jako například využívání služeb centra, včetně služeb dopravních, kulturních a informačních, případně pracovních příležitostí. Objektivu vymezení mikroregionu je možné si nejlépe ověřit prostřednictvím dotazů u starostů obcí předpokládaného mikroregionu, jestli spádovost odpovídá jejich představám. V některých případech již mikroregiony existují. Někdy mají zpracovanou situační analýzu, nebo strategii rozvoje a

informační materiály. Vymezení mikroregionu lze do určité míry odvodit od existence center tzv. pověřených úřadů a jejich zázemí, které přebírají některé administrativní funkce v souvislosti s rušením okresních úřadů. Z hlediska doporučení velikosti lze uvažovat s rozlohou mezi 50-300 km² a s počtem obyvatel mezi 5000 – 50000 obyvateli.“⁸

3.6.1. Předpoklady pro založení mikroregionu

Podle Šimky, je důležité zvolit správnou strategii, nejlépe na počátku, aby mikroregion mohl správně a efektivně fungovat. Existuje hned několik podmínek pro zdárné založení a fungování mikroregionu. Jsou to: 1. Totožné problémy při rekonstrukci a rozvoji v několika sousedních obcích, které jsou spojeny historií či přírodním územím. 2. Aktivita obcí vykonávaná prostřednictvím zastupitelstev, občanských sdružení ale i samotných občanů. 3. Část pravomocí a kompetencí, které jsou dány orgánům svazku obcí díky ochotě samosprávných orgánů obcí. 4. Respektování neshodnosti výhod i nevýhod sdružených obcí, ať už z hlediska časového, tak i z hlediska věcného.

3.6.2. Zásady efektivního fungování mikroregionu

Aby mikroregion efektivně fungoval, je dobré se držet několika zásad, které Šimka (2006) definoval takto:

1. Propracování pravidel fungování dobrovolně přijatých společenských cílů.
2. Sestavení flexibilní demokratické řídicí struktury svazku, která bude rozhodovat, respektovat názory jednotlivých členů a bude účinnou kontrolou rozvojových strategií. Je nutné určit postupy, jak tyto řídicí struktury začlenit do každodenního fungování mikroregionu.

---

⁸ KOPP, J. a kol. *Úvod do regionálního výzkumu*, Plzeň: ZČU, 2001. s. 96. ISBN 80-7082-762-9.

3. Zadání jednoznačných pravidel ekonomiky svazku obcí (získávání a využívání peněžních prostředků i jiného majetku sdružení).

4. Vyčlenění všech činností dlouhodobého zájmu.

Velmi důležitým aspektem pro správné fungování mikroregionu je kontakt mezi jednotlivými obyvateli a zástupci samospráv obcí.

3.7. Plánovací nástroje mikroregionů

Problematika plánovacích nástrojů mikroregionů je velmi rozsáhlá. Proto se zaměřím pouze na ty otázky plánování, které se mikroregionů týkaly dříve, týkají se jich v současnosti a měly by se jich týkat i v budoucnu. Důležité je zaměřit se na plánovací nástroje, ze kterých by v ideálním případě měly vycházet společné projekty obcí daného mikroregionu, neboť tyto nástroje popisují nejvýznamnější problémy.

3.7.1. Plánování, plány

Plánování podle Pavlase (2006), je v podstatě jakýsi odhad následujícího vývoje. Jeho výsledkem je plán, kterému je možné rozumět jako seskupení opatření, postupů a podmínek, jež mají různou míru závaznosti a vedou k tomu, aby bylo dosaženo stanovených cílů. Plánovací dokumenty je možno obecně rozdělit na čtyři základní typy:

1. technické plánování pro využití území
2. plánování pro funkční oblasti
3. technické plánování opatření (detailnější forma plánování)
4. sociálně ekonomické plánování

V rámci mikroregionů existují tři typy plánování (strategické, územní a ekonomické plánování), ale vezmeme-li v potaz i hledisko času (dlouhodobost, střednědobost a operativnost), dostaneme kombinací devět možností plánování. Nástroje územního plánování se nepoužívají, přesto bez nich nelze hovořit o řízené činnosti v území. (Pavlas, 2006)

3.7.2. Strategické plánování mikroregionů

Strategické plánování mikroregionů je nejčastější. Nejvíce využívané je jako příprava programů rozvoje svazků obcí. K tomu dochází hlavně proto, že strategického dokumentu byla od 90. let 20. století důležitým impulsem pro sdružování obcí. Strategický plán je klíčovým nástrojem rozvoje území i prostředkem komunikace účastníků sociálního a ekonomického rozvoje, kteří rozhodují. Strategické plánování nemá oproti územnímu a ekonomickému právní oporu. Finální dokumenty tedy nikdy nejsou závazné, co se vymahatelnosti týká, i když jsou schvalované. To, jak by mělo strategické plánování probíhat, pouze doporučují odborné týmy. Dokumenty se potom mohou lišit názvy, obsahem i účelem zpracování. Toto se však postupně začíná měnit, a to proto, že Iniciativy Společenství pro financování ze svých zdrojů vyžadují určitou metodiku a upřednostňují předem danou strukturu. Strategický plán je vhodný pro větší a velké svazky obcí (nad 10 000 obyvatel) s postačující ekonomickou i sociální kapacitou, které mají skutečný zájem uskutečňovat společné programy. K tomu je potřeba financovat profesionálního manažera a to si nemohou dovolit všechny svazky obcí. Strategický plán je možno zpracovat následujícími metodami:

1. Expertní postup práce (plán vypracovávají experti) nebo
2. komunitní postup práce (externí odborníci vedou diskuse s místními odborníky a ti plán zpracovávají).

Ve většině případů se obě metody kombinují, ale vždy jedna převládá. Převládající metodou bývá expertní postup práce, neboť pro svazek obcí není tak náročná. Výhodou komunitní metody je dobrá orientace v problémech a řešeních díky lepší znalosti problémů daného území místních odborníků. Proces strategického plánování lze popsat v několika bodech: analytická část (analýza řešeného území); identifikace klíčových problémů (silné a slabé stránky, příležitosti, hrozby); strategie vedoucí k dosažení cílového stavu (i na kvalitě strategie závisí kvalita dokumentu a procesu plánování); programy, které vedou k naplnění strategie; projednání, schvalování, aktualizace, evaluace (vyhodnocení na základě monitorovacích ukazatelů). (Pavlas, 2006)

3.7.3. Územní plánování – využití a využitelnost u mikroregionů

Územní plánování je soustavná činnost, která usměřňuje rozvoj určitého území tak, aby byl vyvážený a aby při tom byly hájeny veřejné i soukromé zájmy. Při územním plánování se musí brát ohled na vhodné rozmístění různých činností na určitém území, např. bydlení, rekreace a průmyslu, jejich vzájemné vazby, dopravní dostupnost, hospodárné využití ploch a na ochranu přírodního bohatství a historického dědictví.⁹

Existuje několik základních nástrojů územního plánování. Těmi jsou:

- a) územně plánovací podklady (územní studie a územně analytické podklady)
- b) politika územního rozvoje (nástroj na celorepublikové úrovni, schvalovaná vládou)

---

⁹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Nová regionální politika*, Praha: MMR a DaDa, a.s., 2002. S. 42. ISBN 80-903064-1-1.

Mezi dokumenty územního plánování patří:

- 1) zásady územního rozvoje
- 2) územní plán (územně plánovací dokumentace)
- 3) regulační plán (závazný pro rozhodování v území)
- 4) územní řízení (umísťování staveb do území, změna způsobu využití území, vyhlášení ochrany důležitých zájmů v území)

Vliv na spolupráci obcí sdružených v daném mikroregionu má pořízení územního plánu a regulačního plánu. (Pavlas, 2006)

3.7.4. Využitelnost pro mikroregiony

Územní plán bývá v České republice zpracován pro jednotlivé obce, nikoliv pro celý mikroregion. Některé venkovské obce územní plán zpracovaný nemají, a proto jsou ve svazku zastoupeny jinými obcemi, které územní plán mají. Zajištění územního plánu pro více obcí společně je problematické z hlediska vyvěšování oznámení ve stejném čase, schvalování jednotlivých fází procesů územního plánování či z pohledu změn územního plánu, které vyžaduje jedna obec a které by se promítly na dokumentu celého svazku obcí. Snazší je vyhotovení územní studie, která je součástí územně analytických podkladů. A jejíž pořízení by mohlo být motivováno poskytováním finančních prostředků na projekty s územními dopady jen pro ty obce, které mají územní studii zpracovanou. Žádoucí na úrovni mikroregionů je koordinace územních plánů a územního plánování členských obcí. (Pavlas, 2006)

3.7.5. Ekonomické plánování mikroregionů

Finanční plánování dodává řízení organizace přehled o finančním cíli a omezuje finanční riziko. U soukromých subjektů bývá cílem zisk. U veřejnoprávních subjektů

je to efektivní hospodaření a veřejný prospěch. Finanční plánování upravuje zákon číslo 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Toto plánování má dvě úrovně:

- a) krátkodobá – do jednoho roku, rozpočet
- b) střednědobá – 2 až 5 let, rozpočtový výhled

„Určitou nesnází způsobuje malá velikost obcí v ČR (polovina obcí neosahuje počtu cca 280 obyvatel), jež nevytváří standardní úroveň kapacity municipálního finančního systému. Mnohé nejmenší obce jsou ekonomicky nesoběstačné a jejich rozpočet, až na výjimky, tak sotva stačí na pokrytí běžných výdajů a nedostává se, nebo jsou jen minimální kapitálové výdaje, Zákon o rozpočtovém určení daní se to snaží řešit prostřednictvím koeficientů velikostní kategorie obcí, který znevýhodňuje právě malé obce a má je nepřímo nutit ke slučování. Je otázkou, zda správná idea je realizována optimální cestou.“¹⁰

3.7.6. Rozpočet svazku obcí – struktura, obsah

Pavlas (2006) tvrdí, že rozpočet je ve své podstatě finančním plánem, kterým se řídí financování činnosti územního samosprávného celku a svazku obcí. Zahrnuje odhadované příjmy a výdaje v následujícím období. Příjmy jsou odhadem, který vychází z minulých let. Výdaje stanoví potřeby určené orgány samosprávy. Rozpočet se dělí podle rozpočtové skladby na část běžnou a část kapitálovou. Dále je postaven na:

- 1) Informacích o klíčových politických rozhodnutích, na nichž je rozpočet postaven

---

¹⁰ MALÝ, I. *Vliv veřejného sektoru na efektivnost rozvoje regionů*, 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2001. s. 49. ISBN 80-210-2571-9.

- 2) jako politický nástroj vyžaduje jasné vyjádření cílů a strategie vedení svazku a zároveň by měl vyjasnit dopad politických změn na činnost obcí a úroveň poskytování služeb
- 3) je finančním plánem, kterým se budou řídit fiskální operace na další rok; kvalita odhadu jeho náležitostí ovlivňuje reálnost i splnění sestaveného rozpočtu
- 4) je plánem činnosti svazku obcí, kterým se řídí množství poskytovaných služeb a způsob jejich poskytování
- 5) představuje nástroj komunikace mezi občany a svazkem obcí

Ve zveřejněném rozpočtu mnohdy nejsou kvalitní informace o výši a struktuře dluhu města, o fondech, o finančních vztazích mezi rozpočtem a organizacemi města, mnohdy zde není dostatek informací o východiscích sestavování rozpočtu.

3.8. Společné problémy mikroregionů

3.8.1. Nedostatky vyplývající z územního vymezení

Existují problémy se spoluprací obcí, ty vznikají z toho důvodu, že mikroregiony jsou často založeny z obcí, které nejsou začleněny do přirozených sociálně geografických územních celků. Problémem je i nepřítomnost přirozeného krystalizačního jádra, to znamená, že vzniká překážka v rozvoji, často totiž chybí základní služby, je zde nedostatek pracovních míst, nepostačuje ani veřejná doprava. To vše potom souvisí s nedostatkem financí. Tento problém se týká převážně, sdruží-li se venkovské obce. Problém může vzniknout i je-li jedna obec členem více svazků. A to především v koordinaci zájmů té dané obce a priorit svazku obcí. Problémem může být i to, když jeden svazek obcí zasahuje na území dvou krajů. Tady totiž vzniká problém s realizací záměrů svazku prostřednictvím

dotačních zdrojů, takový svazek by nemusel být oprávněným příjemcem podpory. (Pavlas, Pápol, 2006)

3.8.2. Problémy legislativy

Problémy vznikají například při vedení účetnictví a poskytování úvěrů, protože nejsou jasně stanovené kompetence a pravomoci svazku obcí, což znamená, že není jasná vlastnická způsobilost a zakládání právnických osob. Dobrovolný svazek obcí není použitelný z hlediska společného výkonu veřejné správy vůči jiným subjektům. V oblasti majetku existují dva výklady práva:

- svazky obcí mají vlastnickou způsobilost
- jde jen o správu majetku, jež byl svazku svěřen členskými obcemi

Problémem bývá i různá interpretace pojmu mikroregion, protože díky různé interpretaci mají například subregiony stejnou možnost ucházet se o finanční prostředky jako mikroregion. S výkladem pojmů souvisí i špatná identifikace obcí a ty se pak nemohou najít v dotačních, operačních a dalších programech. V neposlední řadě je problém to, že vytvoření svazku obcí není finančně podpořeno. Větší obce tak mají pocit, že členství ve svazku je pro ně nevýhodné. (Pavlas, Pápol, 2006)

3.8.3. Problémy společných projektů

Tyto problémy definovali autoři Pavlas a Pápol (2006) a dělí je do tří kategorií podle fází projektového cyklu:

- přípravná fáze - zajištění financování
- přípravná fáze - vytváření projektové dokumentace

- realizační fáze – např. vlastní stavba objektu, uspořádání školení apod.
- provozní fáze – např. provoz ve vystaveném objektu

Problém financování je spjat s problémem napjatých obecních rozpočtů. Společné projekty se tedy většinou financují z účelových dotací. Tímto systémem vznikají další okruhy problémů:

- a) existence velkého počtu účelových dotací (složitě přerozdělování ze státního rozpočtu do rozpočtů územních samospráv)
- b) překrývání a mezery v dotačním pokrytí programy České republiky (vzájemně) a Evropské unie
- c) nejednotná metodiky a striktura dotačních programů (nepřehlednost v možnostech získat dotace, rozpory mezi informačními zdroji)

Problémem je také roztržštění finančních prostředků a snižování celkové efektivity těchto prostředků. Problematické jsou žádosti a realizace projektů, neboť souvisí se složitými a administrativně náročnými činnostmi (zadávání veřejných zakázek). Ani krátké termíny pro přihlášky k vypsáním výzvám programů nejsou vhodné. Nekvalitní databáze dotací pro malé obce je dalším problémem, který má však řešení ve zřízení webového portálu, jenž bude:

- 1) možným žadatelům veřejně předkládat aktuální a správné informace o možnostech a podmínkách čerpání dotací
- 2) žadatelům poskytovat informace o průběhu zpracování jejich žádostí bez upřednostňování jednoho z žadatelů

Pro realizaci projektů je nutné předfinancování dotovaných projektů, toto podporuje spíše velká bohatší města, je to nákladnější a snižuje to efektivitu.

Kromě takto složitých a poměrně neřešitelných problémů existují i ty, které mohou představitelé obcí ovlivnit a minimalizovat jejich následky:

- a) studie proveditelnosti chápána jako nutné zlo dotačních titulů
- b) absence kvalitního managementu, jeho sesazení do pozice zpracovatele žádostí o dotace
- c) podcenění realizační a provozní fáze projektu
- d) neznalost aktuálních rozvojových dokumentů EU, ČR i VÚSC

3.9. Východiska a specifika přípravy projektů veřejného sektoru

3.9.1. Teoretický úvod do projektového managementu

Nástrojem pro plnění strategie je projekt. Na způsobu jeho přípravy a realizace závisí, zda se přiblížíme k cíli. K dobrému způsobu přípravy i realizace je nutné správně motivovat a vést lidské zdroje. Motivem realizace projektu by měl být efektivní rozvoj mikroregionu, přípravná fáze je však v České republice poněkud zanedbávána. Společným projektem pro mikroregion by mělo být nejen zpracování projektové dokumentace, sdílení poznatků, dat a informací, ale i samotná existence mikroregionu. (Pápol, 2006)

3.9.2. Základní principy přípravy efektivních projektů

Projekty jsou jedinečné, a proto nelze vytvořit univerzální návod pro efektivní realizaci. Můžeme však zmínit metodiku, která by měla minimalizovat rizika a maximalizovat kladné efekty. Je nutné provést ekonomické analýzy, aby investor mohl navrhnout a realizovat efektivní projekt. Podrobnost analýzy by měla záviset na typu a náročnosti projektů. Podle Pápol (2006) lze doporučit vytvoření:

- 1) základní analýzy potřeb, z níž vyplyne základní rámec projektu
- 2) podrobné projektové dokumentace
- 3) cash-flow investiční i provozní fáze projektu
- 4) analýzu bodu zvratu projektu a bodu zvratu jeho provozní fáze
- 5) analýzu rizik a citlivostní analýzu

To by mělo být učiněno, ať už je velikost rozpočtu nebo budoucí přínosy projektu jakékoliv, protože budou podkladem pro následující rozhodovací procesy.

3.9.3. Efektivnost veřejného sektoru

Ze tří předpokladů vychází pojetí, že ideální řešení je to, kdy již nelze zvýšit užitek jednotlivce bez snížení užítku ostatních. Pápol (2006) definoval tyto předpoklady:

- a) Předpoklad hospodárnosti (náklady veřejného sektoru na vstup)
- b) Předpoklad individuálního užítku (každý občan má jiný pocit uspokojení a proto veřejný sektor musí uspokojit mnoho potřeb, výše užítku pro občany ovlivňuje efektivitu projektu mikroregionu)
- c) Předpoklad, že kolektivní užitek je individualistický (je potřeba posuzovat seskupení individuálních užitek v rámci obcí, mikroregionu i státu)

Efektivnost projektů mikroregionu musí být posuzována dle velikosti užiteků pro občany. V České republice je pojem efektivní mnohdy roven pojmu šetrný a zůstává zde tedy názor, že ekonomicko-analytické přípravné práce projekt prodražují, prodlužují dobu pro něj potřebnou a jsou pouze byrokratického rázu. Toto má nedobry vliv na ochotu zpracovávat studie proveditelnosti. Důsledky ze strany investora lze potom shrnout do dvou skupin:

- 1) Investor nepřipravuje projekt žádající o dotaci a potom nezpracovává studii proveditelnosti ani další analýzy
- 2) Investor žádá o dotaci, ale studii využívá k jinému účelu

Následky neefektivnosti prvního příkladu se neprojevují hned a jejich náprava může trvat i několik desetiletí, což znamená více výdajů z veřejných rozpočtů, jež mohou být značně vyšší než výdaje na posouzení proveditelnosti projektu. Následky druhého příkladu jsou závažnější. Investor za dotaci zodpovídá, může o dotaci přijít a také platit sankce za nedodržení podmínek. Obec se často zadluží. Někdy je možné, že zpracovatel studie proveditelnosti zjistí, že projekt již nelze provést efektivněji.

3.9.4. Legitimita (zákonnost, oprávněnost) = kvalita

V demokratických systémech je legitimita veřejné správy založena na odborné a nestranné službě veřejnosti. Veřejné projekty vycházejí z principů, které si stanovuje stát. Obecně uznávají:

- 1) důsledné dodržování práva, spolehlivost a předvídatelnost
- 2) otevřenost a transparentnost (zajištění možnosti kontroly, zdůvodňování rozhodnutí, zveřejňování základních informací o činnostech)
- 3) odpovědnost (zodpovídání ze své činnosti jiným orgánům i veřejnosti, podléhání dohledu)
- 4) efektivnost (přijatelný poměr mezi použitými zdroji a výsledky, úspěch v řešení problémů, dosahování cílů, působení veřejné správy na společnost)
- 5) dodržování zásady rovnosti, nestrannosti a ochrana před zneužitím¹¹

---

¹¹ Kol. autorů, *Problémy mikroregionu při tvorbě společných projektů*. 1. vyd. Hradec Králové: Civitas per Populi, 2006. s. 27. ISBN 80-903813-1-6.

Dalo by se říci, že legitimita jak tvrdí Pápol (2006) u projektů veřejné správy souvisí s pojmem kvalita. Tu je dobré posuzovat podle sedmi kritérií:

- a) Řídící schopnost (jasné vymezení odpovědnosti a kompetencí, strategické uvažování a plánování)
- b) Plánování (souvisí s hospodařením s veřejným majetkem, reakce na vnější změny a vnitřní problémy, průběžné vyhodnocování a aktualizace)
- c) Zaměření na občana (sledování názorů, budování dobrých vztahů, měření spokojenosti, reagování na potřeby občana novými produkty, změnou nabídky, nápravou chyb)
- d) Zaměření na lidské zdroje (podpora a urychlení zavedení nových idejí do praxe, pomoc zaměstnancům začlenit se do dané instituce, nutnost neustálého vzdělávání)
- e) Řízení procesů (soustavné zlepšování způsobů uskutečňujících uspokojení potřeb občanů, cílem je poskytování služeb a tvorba integrovaných produktů)
- f) Zaměření na dodavatele a partnery (vztahy s vnějšími dodavateli, tím zvyšování úrovně služeb a integrovaných produktů a jejich modernizace)
- g) Činnost organizace (výsledky jsou měřeny spokojeností občanů)

Dále Pápol (2006) tvrdí, že projekt musí splňovat i následující kritéria:

- Musí být efektivní
- Musí být transparentní

Takovýto projekt lze vytvořit pouze při provedení potřebných analýz, včetně posouzení proveditelnosti projektu. Stát a obce by měly úzce spolupracovat.

Spolupráce ze strany státu by měla být v rovině materiálního zajištění správních činností v obcích, vzdělávání zaměstnanců obcí a poskytování informací a metodických rad.

3.9.5. Četnost a přípravná fáze projektů, manažer mikroregionu

Aktivní mikroregion realizuje za stejný čas více projektů než jednotlivá firma nebo organizace. S tím přímo souvisí přípravná fáze projektů. Doporučit lze dva modely zpracování analytických podkladů:

- Zpracování vlastními silami a zabezpečení oponentury nezávislým odborníkem
- Zpracování nezávislým odborníkem a provedení oponentury vlastními silami¹²

Oponentura je vždy nutná, to vyplývá především z účelu studie proveditelnosti, ten spočívá v nezávislé analýze proveditelnosti projektu. Tato studie by měla být u všech finančně náročnějších projektů i u projektů, které mohou mít vliv na regionální rozvoj. Tvrzení, že investor ví o projektu nejvíce, nejvíce ví i o obci mikroregionu a potřebách obyvatel, je chybné. Vždy je důležité objektivní posuzování projektu. Pro společné projekty mikroregionů je efektivnější model první a to pouze za jistých předpokladů. Funkci vlastního odborníka většinou zastává manažer mikroregionu. Ten by však měl mít k dispozici i další odborníky, aby analytické podklady byly kvalitní, podrobné a vytvořené včas. Úloha vlastního odborníka by měla spočívat v koordinaci a řízení projektových prací i provozu mikroregionu. Pokud má mikroregion dostatek odborníků (manažer + dva až tři vyškolení pracovníci), lze projekty dobře analyzovat vlastními silami. (Pápol, 2006)

---

¹² Kol. autorů, *Problémy mikroregionu při tvorbě společných projektů*. 1. vyd. Hradec Králové: Civitas per Populi, 2006. s. 27. ISBN 80-903813-1-6.

3.9.6. Zdroje financování společných problémů mikroregionů

K financování realizace rozvojových záměrů podle Pápola (2006) lze použít tři základní přístupy:

- a) financování z vlastních zdrojů (prostředky sdružené do rozpočtu dobrovolného svazku obcí a prostředky z rozpočtů jednotlivých členů mikroregionu)
- b) financování z cizích zdrojů (půjčky – úvěrové financování, systém Public – Private – Partnership a dotace)
- c) financování smíšené

Převážně bývá využíváno smíšené financování, zejména kvůli dotačním programům, jež umožňují pokrytí pouze části nákladů projektu (50 až 90%). Při financování z vlastních zdrojů členové mikroregionu sdruží vlastní rozpočtové prostředky a ty využijí k realizaci společného projektu. Tyto prostředky jsou pak součástí rozpočtu mikroregionu.

4. MIKROREGION RADBUZA

Mikroregion Radbuza leží v Plzeňském kraji, převážně v severozápadní části okresu Plzeň-jih. Plzeňský kraj¹³ spolu s Jihočeským krajem vytváří region soudržnosti NUTS II¹⁴ Jihozápad. Sousedí na severozápadě s Karlovarským, na severu s Ústeckým, na severovýchodě se Středočeským a na východě s Jihočeským krajem. Nejdelší hranici má na jihozápadě se SRN (Bavorskem). Kraj je tvořen sedmi okresy Domažlice, Klatovy, Plzeň-jih, Plzeň-město, Plzeň-sever, Rokycany a Tachov. Svou rozlohou je Plzeňský kraj třetím největším krajem v České republice, avšak počtem obyvatel se řadí na deváté místo. Na celkovém počtu obyvatel České republiky se podílí 5,4%. Po Jihočeském kraji je druhým nejhřidčeji zalidněným krajem v České republice. Sídlní struktura kraje je nevyvážená – na metropolitní Plzeň navazuje drobná venkovská struktura. Schází města střední velikosti. Typickým rysem území je vysoký počet malých sídel. Katastrální území obcí do 2000 tisíc obyvatel tvoří více než 4/5 rozlohy kraje a žije v nich přes 30% obyvatelstva. Údaje o Plzeňském kraji byly zjištěny k 31. 12. 2007. Největším městem a zároveň sídlem kraje je město Plzeň.

4.1. Založení mikroregionu

Dobrovolný svazek měst a obcí Mikroregionu Radbuza¹⁵ byl založen podle §49 a zákona číslo 128/2000 Sb., o obcích na setkání zakladatelů - starostů měst a obcí za účelem společného postupu samosprávy v území v severozápadní části okresu Plzeň-jih, typickým územím venkovského charakteru. Přirozenou páteří tohoto území je řeka Radbuza, podle které byl tento svazek nazván. Svazek tvoří 25 členských obcí a dvou přidružených. O registraci zájmového sdružení

---

¹³ <http://www.kr-plzensky.cz/article.asp?sec=245> [25.6.2007]

¹⁴ NUTS II - (Nomenclature of Units for Territorial Statistics) - nomenklatura územních statistických jednotek, její území je tvořeno Jihočeským krajem a Plzeňským krajem

¹⁵ <http://www.mikroregion-radbuza.cz/> [19.5.2008]

právnických osob bylo rozhodnuto Okresním úřadem Plzeň-jih, čímž sdružení získalo právní způsobilost.

4.2. Předmět činnosti svazku

Předmětem činnosti svazku je¹⁶:

- a) zastupování zájmů samosprávy v daném území
- b) zastupování zájmů samosprávy na úrovni orgánů státní správy, vyšších samosprávních celků – krajské samosprávy a podnikatelské sféry
- c) koordinace postupů při řešení problémů týkajících se:
  - rozvoje samosprávy obcí daného území
  - hospodářského, sociálního a kulturního života obcí
  - využívání rozvojového potenciálu daného území
- d) koordinaci aktivit vedoucích k začlenění Sdružení do SM ČR a jeho regionální struktury
- e) spolupráce s významnými osobnostmi území – poslanci parlamentu, s členy zastupitelstva vyššího samosprávního celku se vztahem ke sdruženým obcím svazku
- f) spolupráce s krajským sdružením obcí a Svazem měst a obcí ČR
- g) podpora vzniku ostatních svazků obcí včetně podpory sdílení zkušeností při dobrovolné spolupráci svazků měst a obcí při řešení místních a lokálních opatření
- h) společný postup obcí svazku k řešení a realizaci Programu obnovení venkova a dalších programů regionální politiky ČR
- i) propagace svazku obcí navenek
- j) ostatní činnosti směřující k rozvoji obcí svazku

---

¹⁶ Stanovy Svazku obcí Mikroregion Radbuza, ze dne 25. 9. 2001, článek III

Může se stát, že se vyskytnou aktivity v předmětu činnosti svazku, které se nevztahují na všechny členské obce mikroregionu. V tomto případě, je třeba dbát na společné záměry a zájmy svazku, vyplívající také z povinností svazku, při prosazování předmětu svazku, aby se nedostaly do přímého rozporu mezi jednotlivé členské obce.

4.3. Organizační struktura svazku

Struktura svazku se skládá z vrcholných orgánů, kterými jsou v případě Mikroregionu Radbuza shromáždění zástupců, výkonná rada a dozorčí rada. Statutárním zástupcem je předseda výkonné rady a v době jeho nepřítomnosti místopředseda, který je oprávněn podepisovat právní akty na základě usnesení výkonné rady nebo shromáždění zástupců. Podle podepsaných smluv při založení mikroregionu může předseda a místopředseda jednat jménem svazku podle vytvořených podmínek napsaných ve stanovách. Starostové jednotlivých členských obcí mikroregionu, nebo jejich zástupci místostarostové, tvoří shromáždění zástupců, které je nejvyšším orgánem mikroregionu. Nejméně dvakrát ročně je svoláno shromáždění zástupců výkonným orgánem mikroregionu (výkonná rada), konkrétně jejím předsedou. Při jednáních svazku je schvalováno rozhodnutí nadpoloviční většinou a každý zástupce obce disponuje jedním hlasem.

Do pravomoci shromáždění zástupců patří zejména:

- a) Přijímá, mění a doplňuje stanovy
- b) Přijímá nové členy svazku
- c) Vylučuje členy svazku
- d) Rozhoduje o výši, čase a způsobu úhrady vstupních vkladů a ročních členských příspěvků
- e) Volí, jmenuje a odvolává členy výkonného orgánu svazku včetně jejich předsedů a zástupců předsedy a kontroluje jejich činnost

- f) Schvaluje roční rozpočet svazku a roční účetní uzávěrku a rozhoduje o použití volných finančních prostředků
- g) Rozhoduje o nákupu, využití a prodeji majetku svazku obcí, rovněž tak o majetku podléhajícím zápisu do katastru nemovitostí nebo jiné podobné evidenci, iniciuje tyto zápisy a kontroluje jejich stav
- h) Schvaluje jednotlivé akce a aktivity svazku a případnou spoluúčast třetích osob na nich
- i) Rozhoduje o účasti svazku v jiných subjektech
- j) Schvaluje případnou formu a výši odměn osobám, pověřeným ve svazku výkonem jednotlivých funkcí a prací
- k) Rozhoduje o splynutí, sloučení, rozdělení nebo zrušení svazku

Shromáždění zástupců může rozhodovat i o dalších záležitostech za předpokladu souhlasu nadpoloviční většiny všech členů svazku. Statutárním orgánem mikroregionu je výkonná rada o pěti členech, volená shromážděním zástupců z řad svých členů na dobu čtyř let, což koresponduje s volebním obdobím zastupitelstev obcí, a také shromáždění zástupců výkonnou radu odvolává. Výkonná rada je usnášeníschopná za přítomnosti nadpoloviční většiny členů. Usnesení je přijato většinou všech hlasů výkonné rady.

K pravomocem výkonné rady patří zejména:

- a) Vedení účetnictví, evidence a archivace veškeré písemné dokumentace svazku
- b) Svolává shromáždění zástupců dle potřeb, nejméně však dvakrát ročně
- c) Přípravuje podklady pro jednání shromáždění zástupců

- d) Podává informace členům svazku a veřejnosti o činnosti svazku
- e) Zřizování výborů komisí a ostatních poradních a pracovních orgánů svazku
- f) Zpracování odborných návrhů a doporučení
- g) Zajišťuje plnění usnesení shromáždění zástupců

Činnost výkonné rady je kontrolována dozorčí radou. Tříčlenná dozorčí rada je volena a odvolávána shromážděním zástupců (nesmí jím být člen výkonné rady) na období čtyř let. Při své činnosti je podřízena shromáždění zástupců. Dozorčí rada je oprávněna kontrolovat účetnictví svazku, účastnit se jednání svazku se třetími osobami a nahlížet do všech písemností svazku. Výkonná rada řídí také činnost manažera mikroregionu a spolu s představiteli dalších subjektů tvoří Řídící skupinu. Řídící skupina je složená ze členů výkonné rady a představitelů dalších subjektů v mikroregionu. Do ustavení řídicí skupiny plní všechny úkoly řídicí skupiny výkonná rada sdružení obcí. Řídící skupina mikroregionu vyhodnocuje plnění strategie rozvoje a jejího programového dodatku. Dále sleduje vývojové trendy a potřeby v území a na tomto základě navrhuje shromáždění zástupců programový dodatek a v případě potřeby i aktualizaci Strategie rozvoje Mikroregionu Radbuza. Výkonným prvkem mikroregionu je **manažer mikroregionu**, jehož hlavním úkolem je spolupráce mezi subjekty v mikroregionu i mimo něj. Při naplňování strategie rozvoje spolupracuje s obcemi, podnikateli, organizovanou i neorganizovanou veřejností a institucemi. Manažer mikroregionu zajišťuje sběr a inventarizaci projektových námětů a předprojektovou a projektovou přípravu společných projektů a zpracování žádostí o jejich podporu z veřejných zdrojů. Podílí se na realizaci společných projektů. Manažer mikroregionu sleduje údaje potřebné pro monitoring projektů. Provádí vyhodnocování strategie a změn v území, zpracovává návrh programového dodatku a předkládá výkonné radě další návrhy k rozvoji mikroregionu. Pro zajištění nezbytné spolupráce a zapojení dalších subjektů do realizace strategie rozvoje iniciuje sdružení obcí ustavení zmiňované **řídicí skupiny**.

4.4. Majetkové poměry

Majetek svazku vzniká vložением členských podílů členů svazku a jeho další hospodářskou činností, které zůstávají v majetku každé členské obce svazku a budou převedeny na svazek obcí. S těmito prostředky je nakládáno na základě rozhodnutí orgánů svazku obcí, které s prostředky nakládají v souladu s těmito stanovami.

Výše každoročního členského podílu (příspěvku) každé z členských obcí do svazku obcí je stanovena dle počtu obyvatel každé členské obce vždy k 1. lednu příslušného roku. Tato výše činí 20,- Kč na jednoho obyvatele a jeden rok. U přidružených obcí¹⁷ svazku rozhoduje o výši členských podílů nejvyšší orgán svazku, aktuální částka je nyní stanovena na 10,- Kč na jednoho obyvatele a jeden rok. Členský podíl (příspěvek) je splatný vždy do 30. dubna příslušného kalendářního roku. Příjmy svazku obcí tvoří finanční prostředky, nepeněžité finanční prostředky a nemovitosti. Členské obce svazku mohou vnést do svazku další věci za účelem činnosti svazku. Na zisku či případné ztrátě v hospodaření svazku se podílí členové svazku v poměru dle jednotlivých podílů členských příspěvků. O účasti přidružených obcí svazku na podílu při případném zisku či ztrátě v hospodaření svazku opět rozhoduje nejvyšší orgán svazku. Pokud svazek přijme dary, stávají se majetkem svazku. Také rovněž možné ustanovit pevnou částku základního vstupního vkladu nového člena svazku obcí při vstupu do svazku obcí (nezávisle na členských podílech, příspěvcích).

---

¹⁷ Přidružené obce: přidružený člen svazku má statut pozorovatele, náleží mu právo účastnit se jednání shromáždění zástupců s hlasem poradním. Přidružené obci nepřísluší práva členů svazku. O případných majetkových či finančních vkladech vložených do svazku ze strany přidružené obce rozhoduje nejvyšší orgán svazku.

4.5. Popisná charakteristika Mikroregionu Radbuza

Jako důležitý zdroj informací pro zpracování kapitoly popisné charakteristiky Mikroregionu Radbuza byl zvolen Strategický plán Mikroregionu Radbuza.

4.5.1. Rozloha mikroregionu

Mikroregion Radbuza se rozkládá jihozápadním směrem od krajského města Plzeň, v západní části okresu Plzeň-jih a částečně severovýchodní část okresu Domažlice. Na území mikroregionu se nachází dvě obce s rozšířenou působností Stod a Horšovský Týn. Většina ostatních obcí je tvořena obcemi s působností pověřených úřadů Stod, Dobřany, Holýšov, Horšovský Týn a Poběžovice. Mikroregion můžeme zařadit mezi méně zalidněná území České republiky, ale nadprůměrné počty dosahuje v okrese Plzeň-jih¹⁸.

4.5.2. Sídlní struktura území

Mikroregion Radbuza se nachází převážně na území okresu Plzeň-jih, zabírá pětinu jeho rozlohy (cca 480 km²). Žije zde v 27 obcích téměř 38 000 obyvatel.

Mikroregion obsahuje nadprůměrný počet malých obcí, obce do 500 obyvatel představují 52 % všech obcí. V sídlech nad 2000 obyvatel žije 67 % obyvatel mikroregionu. Velikostní strukturu obcí mikroregionu vystihuje následující přehled.

---

¹⁸ Zdroj: ČSÚ

Tab. č. 1: Sídlní struktura

VELIKOST SÍDLA	POČET SÍDEL		POČET OBYVATEL V SÍDLE	
	počet	%	počet	%
1 až 99	1	4%	76	0%
100 až 199	4	15%	481	1%
200 až 499	9	33%	2721	7%
500 až 999	2	7%	1402	4%
1000 až 1999	4	15%	6535	17%
2000 až 4999	6	22%	20677	55%
nad 5000	1	4%	5934	16%
celkem	27	100%	37826	100%

Zdroj ČSÚ a vlastní výpočty

V Mikroregionu Radbuza se nachází šest obcí se statutem města, Dobřany, Stod, Bělá nad Radbuzou, Horšovský Týn, Holýšov, Poběžovice kde žije přibližně 2/3 obyvatel. Nad 2000 obyvatel mají tyto obce: Dobřany (5934), Stod (3551), Chotěšov (2 673), Chlumčany (2408), Horšovský Týn (4826), Holýšov (4806), Líně (2413). Sídlní strukturu můžeme charakterizovat jako klasické venkovní osídlení, které se mísí s obcemi lokálního spádového charakteru. Ve čtrnácti obcích mikroregionu je osídlení do 500 obyvatel, ve zbývajících třinácti žije 92 % obyvatel celého mikroregionu, což ukazuje velkou rozdílnost mezi velikostí jednotlivých sídel.

Struktura sídel podle hierarchie je atypická. Počtem obyvatel a rozlohou je dominantní obec Dobřany a Stod jako hlavní rozvojová sídla s rozhodující koncentrací sociálních a ekonomických aktivit. Co se týče zmiňovaných vlastností je dobře hodnocen jako sídlo i Holýšov, má předpoklady pro rozvoj. Ještě bych upozornil na skutečnost, že tradiční města Dobřany a Stod mají svoje satelitní území s obcemi, na které jako centrum přenáší některé funkce. Pro Dobřany je to například obec Chlumčany, pro město Stod j je to blízký Chotěšov. Obce Chlumčany a Chotěšov můžeme počítat mezi sídla, u kterých se předpokládá

ustálení a posílení pozice sídelní struktury. Tyto obce zprostředkovávají svým způsobem funkce subregionálního centra.

Sídelní struktura z urbanistického hlediska je rozmanitá a v některých obcích můžeme pozorovat vliv dřívějšího osídlení. Nacházejí se zde i sídla s vyšším podílem německé menšiny před 2. světovou válkou se svojí zachovalou urbanistickou strukturou. To že se vnitřně sídla odlišují, mají na svědomí tři základní funkce, které jsou obytná funkce, pracovní a obslužná. Zmiňované pracovní a obslužné funkce nejvíce zastupuje šest největších sídel mikroregionu (Dobřany, Chlumčany, Chotěšov, Stod, Holýšov a Horšovský Týn) a město Plzeň. Zato obytná funkce je v mikroregionu zastoupena nejvíce. Sídla, která plní jenom onu funkci mají problémy při sociálním rozvoji a také technická infrastruktura zaostává. Nejvíce se naráží na technicko-ekonomické bariéry. Tohle má potom nemalý vliv na funkci menších sídel do velikosti 200 obyvatel.

Podrobné údaje (rozloha, počet obyvatel a hustota obyvatel) o jednotlivých členských obcích uvádí tabulka č. 2.

Tab. č. 2: Počet a hustota obyvatel

obec/město	počet obyvatel k 1.12.2006	hustota obyvatel na km ²	rozloha (ha)
Dobřany	5934	168	3531
Horšovský Týn	4826	68	7145
Holýšov	4806	164	2931
Stod	3551	177	2002
Chotěšov	2673	100	2681
Líně	2413	236	1023
Chlumčany	2408	266	904
Zbůch	1988	232	857
Bělá nad Radbuzou	1833	22	8331
Poběžovice	1661	60	2782
Merklín	1053	62	1701
Dnešice	802	56	1426
Přehyšov	600	35	1727
Hradec	492	73	673
Vstíř	408	53	773
Kvíčovice	334	85	394
Ves Touškov	303	26	1185
Kotovice	273	28	977
Zemětice	262	42	626
Honezovice	229	13	1802
Nová Ves	217	54	400
Přestavlky	203	21	983
Líšina	145	18	798
Střelice	130	26	509
Lochousice	106	10	1062
Lisov	100	26	390
Štichov	76	19	392
MIKROREGION	37826	Průměrně 79	48005

Zdroj ČSÚ a vlastní výpočty

4.5.3. Ekonomické vztahy

Na území mikroregionu je většinou zastoupen průmysl a stavebnictví. Velikostní rozdílnost je patrná i z toho, že zde můžeme nalézt podniky, které nepřesáhnou 10 pracovníků, ale také jsou zde tři z největších firem působících v regionu jižního Plzeňska.

V Mikroregionu Radbuza má své významné místo těžba uhlí, jelikož území je součástí Plzeňské pánve. Aktuální těžba se dnes ale věnuje spíše kaolínu a cihlářské hlíny, které je možné ihned v dané lokalitě zpracovávat.

Nesmíme také zapomenout na oblast zemědělství, které má ve zdejším regionu také své významné postavení a vytváří svým způsobem charakteristiku mikroregionu. Ani zdejší zemědělci ale nejsou bez komplikací, které jsou všeobecného rázu, jako je například klesající odbyt a malá rentabilita. Rostlinnou výrobu zastupují obiloviny, olejniny a luštěniny, které se na území hojně pěstují. V živočišné výrobě je zase věnována pozornost chovu skotu a prasat. Mezi nejvýznamnější v chovu prasat v Mikroregionu Radbuza je velkokapacitní objekt a.s. Vysoká u Dobřan, který definován jako objekt mimořádných kvalit s novou technologií a důrazem na hygienu, jež je schopný udělat výkrm jednorázovým zástavem 30 tisíc kusů prasat.

Jako tradiční obor při průmyslové výrobě v oblasti mikroregionu je keramický a také zpracování průmyslových hmot a dřevozpracující průmysl. Na území Mikroregionu Radbuza mají své místo i významné průmyslové podniky okresu Plzeň-jih.

Jeden z největších podniků v mikroregionu je akciová společnost Chlumčanské keramické závody. Průmyslu stavebních hmot, se věnují firmy s.r.o. České cihelny - Josef Meindl, Hebel Chlumčany a Bögl-Krýsl, které mohou čerpat surovinové zdroje z místních nalezišť. Jako další významné odvětví je elektrotechnický průmysl a jemu se věnují firmy Pregamont s.r.o. Stod, MD Elmont s.r.o., Chotěšov a v neposlední řadě také dřevozpracující průmysl, který je

zastoupen například firmou OTM Produkt, k. s., Stod. Dále je možné poukázat na firmu zabývající se zpracováním a recyklací směsného komunálního plastového odpadu a tou je Transform, s.r.o., Stod.

Z pohledu terciární sféry je pozornost soustředěna do měst a větších obcí (Dobřany, Stod, Holýšov, Horšovský Týn, Chotěšov, Chlumčany). Služby jsou v regionu méně rozvinuté, ale i přes tuto skutečnost a s ohledem na zaměstnanost v oblasti je tato terciární sféra na druhém místě. Pokud budeme i nadále chtít rozvoj mikroregionu bude třeba podporovat malé i střední ekonomické subjekty a zvýšit úsilí o větší zájem investorů. Na území mikroregionu se stále nachází lokality, které je možné využít pro rozvoj a investice a dalšího podnikání v jednotlivých obcích.

4.5.4. Cestovní ruch

Z pohledu cestovního ruchu jsou možnosti území Mikroregionu Radbuza málo využitě a skýtají daleko větší přírodní i kulturní potenciál. Důvod proč tomu tak je, můžeme sledovat v nedostatečné obslužnosti území, anebo také v menší propagaci území, což už se částečně změnilo k lepšímu, například tím, že v rámci projektu cyklostezek byly vybudovány značené trasy. Zvyšuje se tím mimo jiné, také možnost přílivu zahraničních turistů. Vzhledem k poloze Mikroregionu Radbuza nedaleko regionálního centra Plzeň je propagace důležitá.

Mezi hustotou vodních toků v regionu, můžeme řeku Radbuza řadit na první příčky. Nachází se zde i větší vodní plochy a mezi významnější patří Velký rybník u Mantova a Touškovský rybník. Na území mikroregionu můžeme nalákat turisty na různé přírodní zajímavosti. Nezanedbatelnou část území lemují lesní celky a členité reliéfy. Výjimkou nejsou ani památné stromy nebo výskyt vzácných druhů rostlin a živočichů. Toto přírodní bohatství je hojně využíváno a vyhledáváno pro sezonní rekreaci nebo chatovou zástavbu, kterou můžeme pozorovat podél řeky Radbuzy,

ale i ostatních stojatých vodních ploch. Částečně je zástavba v malých obcích využita pro rekreační chalupy, na které dojíždí lidé nepravidelně a tím je také svým způsobem zapříčiněná vylidněnost těchto lokalit během pracovních dnů a mimo sezónu.

Mezi vyhledávané historické památky na území Mikroregionu Radbuza bezesporu patří bývalý klášter premonstrátů v Chotěšově, který je velmi rozlehlý a bohužel v havarijním stavu. Na jeho rekonstrukci se podílí Ministerstvo kultury, ale sehnat dostatečné prostředky je rok od roku těžší. Do historie Chotěšova patří také nedaleké poutní místo Křížový vrch, které bylo také v dezolátním stavu a díky mikroregionu, který jej zrenovoval za dva roky, je možné jej nyní navštívit. Stal se z něj atraktivní turistický objekt.

Městská památková zóna byla uvedena do provozu v Dobřanech, kde je pěkně vidět, jak se kloubí městská architektura s venkovskou. V neposlední řadě jsou také historicky hodnotné kostely v Dobřanech, Holýšově, Vsi Touškově a Chotěšově a také zachovalé a po rekonstrukci kaple a kapličky v Chlumčanech, Honezovicích, ve Stodě a ve Vodním Újezdě. Dokonce na území mikroregionu je možné spatřit zámek venkovského typu a to v obci Přestavky. Turisticky lákavou technickou památkou je i gotický kamenný most přes řeku Radbuzu v Dobřanech.

V Mikroregionu Radbuza v oblasti cestovního ruchu jsou patrné jisté problémy, které se negativně odrážejí a mají možná za následek převážně krátkodobou a sezónní návštěvnost. Jedná se o ubytovací a stravovací služby a kapacity, které nevyhovují potřebám dané lokality.

Mezi navštěvované ubytovací zařízení v regionu můžeme zařadit hotel Modrá Hvězda v Dobřanech a také hotel Vakor v Chotěšově. V Kulturním domě v Chlumčanech je možné zajistit stravování a nocleh. Jako zajímavé zpestření nabídl Restaurant Modrá hvězda v Dobřanech pro své hosty vařením vlastních druhů piva a prohlídku pivovaru. Možnost ubytování nabízí také ubytovny ve Stodě a Holýšově.

Zejména do měst je soustředěna nabídka stravovacích zařízení s větším výběrem jídel, nebo podél hlavních tahů. Tato oblast je nedostatečně vybavena a určitě by bylo vhodné, vybudovat rozsáhlejší síť těchto zařízení pro rozvoj cestovního ruchu.

K dlouhodobější návštěvnosti mikroregionu lze přispět výstavbou rekreačních objektů, protože poloha mikroregionu k tomu má dobré podmínky předpoklady. Následně tím může přispět k rozvoji turistiky a cykloturistiky a celkově zvýšit návštěvnost regionu. Už teď je možné cestovat po nově vybudovaných mezinárodních cyklotrasách Praha – Regensburg vedoucích mikroregionem. Další turistickou zajímavostí a lákadlem, může být nově vybudovaná naučná stezka z Křížového Vrchu. Pro další rozvoj cestovního ruchu by stálo za úvahu pořídit například půjčovnu kol nebo jiné doplňkové zařízení.

Zajímavým řešením otázky cestovního ruchu a zemědělstvím by bylo propojením těchto oblastí na základě agroturistiky. Na území mikroregionu stojí také zmínit westernové městečko Halter Valley, které je na veřejnosti velmi oblíbeným místem, protože pravidelně pořádá kulturní akce na motivy divokého západu a country kultury.

4.5.5. Občanská vybavenost

Na území regionu je školská vybavenost na dobré úrovni, nachází se zde školská zařízení prvního i druhého stupně, na menších vesnicích i malotřídky. Zařízení pro děti a mládež orientujících se na volnočasové aktivity jsou zde rovněž zastoupeny například v podobě Základní umělecké školy ve Stodě a Holýšově nebo Domu dětí a mládeže ve Stodě. Zástupce školství na úrovni středních škol můžeme nalézt ve Stodě v podobě Integrované střední školy a Učiliště nebo také v Horšovském Týně se nachází Střední odborná škola Horšovský Týn a také ve Staňkově Soukromá střední odborná škola a Gymnázium Bean s.r.o. Vysoké

školství v regionu nenalezneme, a tak případní zájemci dojíždí do nejbližšího centra, kterým je Plzeň, kde toto školství zastoupeno je a také disponuje větším výběrem středních škol – což uspokojuje zvýšenou poptávku v regionu.

Zdravotnické služby nejvíce zabezpečuje v mikroregionální lokalitě zdravotnické zařízení Nemocnic s poliklinikou Stod, ke kterému je i přidružené stanoviště rychlé záchranné pomoci. V mikroregionu lze nalézt i menší objekty tohoto typu, poskytující většinou základní péči. Jsou relativně rovnoměrně rozptýlena, což celkem vyhovuje. Na území mikroregionu se vyskytuje ještě jedno velké speciální zdravotnické zařízení a tím je Psychiatrická léčebna v Dobřanech.

Z demografického pohledu v Mikroregionu Radbuza převládají lidé v poproduktivním věku, z čehož vyplývá v budoucnu potřeba sociálních středisek, které nejsou na území mikroregionu příliš rozšířena. Mezi další sociální zařízení můžeme zařadit i Domov pro osoby se zdravotním postižením, dříve Ústav sociální péče.

Pro dobrý rozvoj lidských zdrojů je třeba zapojení místních obyvatel do chodu obce, zvláště při rozvoji kulturních a sportovních aktivit, a tak přispívat k vytváření vztahu k tradicím a svému sídlu. Tímto je potom možné zabránit migraci obyvatel do větších center a vysídlování vesnických lokalit. V ideálním případě přispět k zvýšení počtu nových obyvatel. Na území mikroregionu je třeba podpořit a rozvíjet kulturně sportovní akce, jelikož i tímto se může daná lokalit zviditelnit a také vytváří již zmiňované pouto k sídlu. V Mikroregionu Radbuza můžeme navštívit kinosály menšího charakteru, ale také zrenovovaný areál letního kina ve Stodě, vhodný k sezonním kulturním akcím. Bohužel mikroregion nedisponuje žádným muzeem. Kulturní zázemí poskytuje také několik knihoven roztroušených po mikroregionu. Malé zastoupení mají v mikroregionu komplexní sportovní areály, zde by se mohla zvýšit podpora sportovnímu vyžití. Celkově toto občanské vybavení nedosahuje potřeb místního obyvatelstva, které cestuje za lepšími kulturními službami do centra, kterým je nedaleká Plzeň. Situaci by mohly ovlivnit

neziskové organizace podporující tento druh občanské vybavenosti a obce, které podporují tyto neziskové organizace, kterých je v regionu nedostatek.

4.5.6. Dopravní infrastruktura

Mikroregion Radbuza má výhodnou a významnou dopravní polohu. Jeho územím prochází hlavní dopravní tahy na hraniční přechody Folmava a Železná Ruda. Území mikroregionu protínají silnice první třídy ve směru na Stříbro, Přeštice, Nepomuk, Domažlice, z nichž některé jsou až neúměrně zatěžovány, zvláště na stodsku. Tím postupně narůstá poškození komunikací a následně větší výdaje na údržbu, které se obcím nedostává. Paralelně se silničními hlavními tahy jde i železniční trať, která má relativně dobrou dostupnost a propojuje mikroregion s ostatními okresy a zahraničím. Problematické dopravní spojení je mezi obcemi samotným a centrem a obcemi ze západní části mikroregionu na východní část, kde není vybudováno dostatečné a přímé spojení. Na území mikroregionu se nachází i menší letiště v Líních, které je možné využít z ekonomického hlediska. Smíšený provoz letiště je vhodný pro vojenské, záchranné i nákladní účely. Hlavním dopravním uzlem je centrum Plzeň, přes kterou vedou hlavní dopravní tepny a železnice, téměř do všech směrů, což má vliv na mikroregion, který sousedí s centrem při jeho jihozápadní hranici.

Dopravní obslužnost v Mikroregionu Radbuza není na dobré úrovni, což má negativní vliv na životaschopnost sídel. Nemalá část obyvatelstva mikroregionu cestuje do centra za prací, do škol a za kulturou. Dopravní obslužnost je železniční a autobusovou přepravou, která zejména v devadesátých letech prošla velkou redukcí, což mělo za následek úbytek autobusových spojů. Tím se dopravní obslužnost zhoršila a obce nemají dostatečné prostředky na řešení této situace. Nemalý vliv na tuto situaci, má i skutečnost, že panuje malý zájem dopravních přepravců na spolupráci s obcemi. Tato situace má za následek jiné řešení dopravy a to individuální cestou, formou automobilové přepravy, což přináší další rizika například zvyšování dopravní zátěže a špatný vliv na životní prostředí.

4.5.7. Životní prostředí

Příroda na území Mikroregionu Radbuza pocítila v minulosti negativní vliv těžebního průmyslu, jelikož se zde nachází ložiska uhlí a kaolinu. Toto má i špatný dopad na zeleň ve volné přírodě a v neposlední řadě také na zemědělství a lesnictví. Nejvhodnější nápravou by byla sanační opatření.

V přírodním systému mikroregionu, jak již bylo řečeno, je nedostatek zeleně ve volné krajině. Toto je také důsledek špatného hospodaření státních statků v minulé době. Tato skutečnost zmenšuje atraktivitu přírodního území a zvyšuje erozní ohrožení. Na tuto erozní hrozbu je třeba soustředit pozornost, na což reagují obce, které zanáší do územních plánů prvky podporující ekologickou stabilitu. Mikroregion nedisponuje žádným chráněným územím mimo jedné chráněné plochy a to z důvodu výskytu vzácných živočichů a ochraně biotopu. Jinak se na území vyskytují chráněné rostliny a živočichové.

Jeden z největších negativních vlivů na přírodu je znečištění ovzduší. Tento problém se zatím na území mikroregionu řešit nemusel, protože největší zdroje vyhovují emisním limitům. Spíše menší zdroje znečištění společně s občasnou inverzní situací kolem řeky Radbuzy mají vliv na kvalitu ovzduší.

Dobry vliv na životní prostředí má změna vytápění významných zdrojů, ale na druhou stranu špatný a zhoršující se vliv má zvyšující se automobilová doprava.

Z oblasti vodního hospodářství je nutné zachovat krajinu, a také neztratit využitelnost vodních zdrojů. Proto je důležité klást důraz na ochranu nejen řeky Radbuzy, ale i jejích přítoků. Zvláště znečištění povrchových vod je omezující faktor pro její využití, a tak je potřeba řešit ochranu vodních zdrojů i u menších sídel.

Většina obcí v Mikroregionu Radbuza je sdružena v organizaci pro odpadové hospodářství, ale i přes tuto skutečnost najdeme lokality, kde není dořešen problém s nakládáním s odpady. Vhodným řešením je vybudování většího počtu sběrných dvorů, které jsou komplexním řešením a zřízením skládky na stavební sutě, po

kterém je mezi obyvatelstvem poptávka. Dvory přispívají k racionalizaci řešení při nakládání s odpady. Nemalý vliv při nakládání s odpady je také nedostatečná ekologická výchova ve školách, ale také v rodině.

4.5.8. Perspektiva

Ekonomický rozvoj je vhodné zajistit pomocí přípravy lokalit pro podnikání a dalšího rozvoje malého a středního podnikání. Důležitá je revitalizace nevyužívaných areálů a spolupráce při přípravě lokalit s institucemi zaměřenými na podporu lokalizace nových investic, podpora rozvoje terciárního sektoru a zlepšení podmínek pro rozvoj cestovního ruchu. Další možností rozvoje je rozšíření nabídky obchodu a služeb. Důležitá je i podpora stability zemědělských subjektů pomocí výraznějšího zaměření zemědělství na utváření krajiny a udržování ekologické stability mikroregionálního území a rozvíjení multifunkčního zemědělství. Je třeba podpořit i rozvoj a modernizaci železniční trati. Jako výhodné řešení se nabízí přeměna a rekonstrukce bývalého vojenského letiště v Líních, pro nákladní i osobní přepravu s neregionálním významem. Mikroregionu v jeho západní části chybí možnost kvalitního nakupování, řešením je tudíž výstavba většího nákupního střediska. Obrovský potenciál mikroregionu lze spatřovat ve využití kláštera v Chotěšově. Tuto možnost se zatím nedaří využít, ale z hlediska dalšího rozvoje mikroregionu by tento aspekt mohl mít zcela zásadní roli. V důsledku multiplikačních efektů by se rozvinuly ubytovací, stravovací a další kapacity, nutné pro rozvoj cestovního ruchu. Otázkou ale zůstává, zda (a kdy) se podaří najít obrovské množství finančních prostředků na obnovu areálu chotětovského kláštera. Mezi další možnosti patří efektivní využívání státních dotací a finančních prostředků z rozvojových programů EU zejména v plánovacím období 2007-2013. Plánovaný obchvat Stodu a Chotěšova by zlepšil kvalitu života obyvatel a přispěl by ke zvýšení bezpečnosti silničního provozu.

5. CHRONOLOGICKÝ PROJEKTOVÝ VÝVOJ MIKROREGIONU RADBUZA

Kapitola o chronologickém vývoji Mikroregionu Radbuza je čerpána ze zápisů a závěrů shromáždění zástupců Mikroregionu Radbuza, které se koná minimálně dvakrát v roce. Tento materiál se stal hlavním zdrojem informací pro tuto kapitolu.

Vznik Mikroregionu Radbuza, jak již bylo dříve zmíněno, je datován na 23. 3. 1999, kdy poprvé usedla k jednomu stolu valná hromada. Při prvním zasedání byly vytyčeny hlavní úkoly a také určena strategie na období 2000-2006. Za další se valná hromada věnovala stanovením úkolů, jako bylo například zřízení regionálního centra. Finanční prostředky na uskutečnění těchto plánů byly zajištěny prostřednictvím žádosti o dotace z dotačního titulu 7 z Programu obnovy venkova vyhlášeným Ministerstvem pro místní rozvoj. Toto zasedání dalo také vzniknout vrcholným orgánům Mikroregionu Radbuza, které jsou blíže popsány v kapitole 1.3 Organizační struktura svazku.

Bývalý Okresní úřad Plzeň-jih, byl prostřednictvím Referátu regionálního rozvoje požádán o zpracování koncepce na rozvoj mikroregionu ve spolupráci s Regionální rozvojovou agenturou západní Čechy. Koncept se skládal z analytické a strategické části. Na vypracování analytické části se podílely všechny obce, které zpracovaly data do dotazníků. Strategickou část vypracovali starostové v pracovních skupinách, které byly zaměřeny na různé oblasti života obcí. Touto aktivitou a pořízeným materiálem byly splněny podmínky, které opravňovaly mikroregion ucházet se o dotace z různých fondů.

Plán rozvoje počítal s rozvojem malého a středního podnikání a proto se konaly semináře s tímto zaměřením a následně byla tímto způsobem navazována spolupráce s podnikatelským sektorem. Zemědělské odvětví v této době na tom nebylo příliš dobře, a tak se započala spolupráce i na tomto sektoru. Přizvaly se k jednání zemědělské subjekty k navázání spolupráce a nastínily se konkrétní

informace o připravovaném předstrukturálním fondu EU SAPARD¹⁹. Toto setkání mělo za následek společné projektové záměry, které byly zařazeny mezi žádosti o dotace z podpory z Programu podpory regionálního rozvoje.

Začala se také řešit propagace obcí mikroregionu a tím poukázat na vylepšení situace cestovního ruchu na území mikroregionu. Vzniklý materiál za přispění sponzorů byl později také odprezentován na veletrhu cestovního ruchu v Brně v lednu 2000.

Hned tři měsíce po vzniku konkrétně v červnu 1999 se začala připravovat aktivita na vznik velkého projektu z oblasti životního prostředí, který by svým komplexním řešením výrazně přispěl ke zlepšení využitelnosti vodních zdrojů. Byl dán podnět k vypracování studie. Tento záměr měl v plánu, vytvořit čističky odpadních vod a tím odkanalizování 35 obcí v povodí řeky Radbuzy. Projektový záměr získal podporu Plzeňského kraje, který ho označil za prioritu, a dostalo se mu dotace z Programu podpory regionálního rozvoje.

Další významnou událostí v roce 1999 byla situace kolem letiště v Líních. Objevily se informace o budoucím využívání letiště. Tehdejší vlastník letiště Armáda ČR připravila jednání, na které pozvala zástupce Mikroregion Radbuza a zpracovatele hlukové studie, která hrála roli při využití letiště. Hluková pásma navržená zpracovatelem zasahovala do okolních obcí, které byly členy Mikroregion Radbuza, a tím negativně ovlivňovala regionální rozvoj, z toho důvodu Mikroregion Radbuza odmítl navrhovanou hlukovou studii.

Rok založení Mikroregion Radbuza 1999 byl pro mikroregion celkem úspěšný. Podařilo se realizovat projekt zřízení regionálního centra a studie o odkanalizování řeky Radbuzy byla také vytvořena.

---

¹⁹ SAPARD (**S**pecial **A**ction **P**rogramme for Pre-Accession Aid for **A**griculture and **R**ural **D**evelopment) – předvstupní program EU, který je zaměřen na obnovu a rozvoj venkova a zemědělství v kandidátských zemích na vstup do EU

První shromáždění zástupců v roce 2000 přineslo zvýšení členských poplatků z pěti korun českých na deset korun na obyvatele. Projednaly se a také schválily, čtyři projektové záměry. Dotace na tyto záměry se měly čerpat z dotačního titulu 7 z Programu obnovy venkova. Jednalo se o tyto projektové záměry:

- zřízení informačního centra
- dokončení plynofikace obcí
- rekultivace černé skládky
- řešení vodního hospodářství obcí.

Dále se prosadil ještě jeden projektový záměr, tentokrát z dotačního titulu 6 z Programu obnovy venkova:

- poradenská a školící činnost

Na březen 2000 byla realizována schůzka Mikroregionu Radbuza a podnikatelských subjektů, kde se řešila otázka podpory malého a středního podnikání pro rok 2000, a také byla na programu aktivní politika zaměstnanosti s naznačením subvence státu při vytváření pracovních míst.

Květen 2000 přinesl setkání s Miladou Emmerovou – tehdejší poslankyní parlamentu ČR, kde zástupci obcí řešili otázku dvou významných zdravotnických středisek na území mikroregionu, kterými jsou Nemocnice s poliklinikou ve Stodě a psychiatrická léčebna v Dobřanech. Dále proběhlo jednání o letišti v Líních, kde se opět řešila hluková pásma. Už dříve vyjádřil Mikroregion Radbuza nesouhlas s minulým návrhem hlukových pásem Armády ČR, která se snažila prosadit využití letiště pro vojenské účely, potažmo vojenská letadla. Proběhla ještě další jednání a až koncem roku 2000 se podařilo vzájemně odsouhlasit provoz malých letadel do celkové hmotnosti 10 tun.

V roce 2000 se podařilo uskutečnit projektové záměry týkající se:

- Poradenské a školící činnosti (dotační titul 6)
- Fungování informačního a vzdělávacího centra (dotační titul 7)

Finanční prostředky byly získány. Informační centrum se vybavilo potřebnou technikou a vznikly první internetové stránky Mikroregion Radbuza, kterými se mohla organizace propagovat veřejnosti.

Během roku 2000 potkala Mikroregion Radbuza i nepříjemná událost a tou se stala změna počtu obcí ochotných se podílet na projektu odkanalizování řeky Radbuzy. Od projektu odstoupily tyto obce: Kvíčovice, Hostouň, Poběžovice, Osvračín, Blížejov, Postřekov. Z druhé strany přibyla obec Střelice. Ke konci roku 2000 se začaly plánovat přípravy na předložení projektových záměrů na následující rok 2001 v této podobě:

- poradenská a školící činnost
- likvidace černé skládky
- okno do světa internetu

Celková částka na náklady těchto projektů přesáhla jeden milion korun. Opět návrhy spadaly do Programu obnovy venkova.

V roce 2001 se povedlo Mikroregionu Radbuza získat prostředky na zmiňované projektové záměry a to první Poradenské a školící činnost a druhé Okno do světa internetu, kde byla udělena menší dotace než Mikroregion Radbuza požadoval a tudíž se zbylá částka na projekt musela použít z prostředků Mikroregion Radbuza. V projektu Okno do světa internetu, se vybavil Mikroregion Radbuza výpočetní technikou, a také, respektive všechny členské obce, byly připojeny na internet, čímž se zefektivnila komunikace uvnitř Mikroregion Radbuza i s okolím. Březen 2001 přinesl zasedání starostů obcí v Mikroregionu Radbuza, kde se probírala

reforma veřejné správy. V dubnu 2001 se opět připravovaly projekty se žádostí do Programu obnovy venkova na rok 2002. Tentokrát se počet celkových žádostí rozrostl na sedm a bylo to na tyto projekty:

- Pamětní místo Křížový vrch
- Okno do světa internetu II.
- Zajištění činnosti informačního centra
- Likvidace černé skládky
- Zajištění organizačního zázemí mikroregionu
- Obnova vzhledu krajiny

V červnu 2001 se konalo shromáždění zástupců, jež přineslo jednu organizační a strukturální změnu. Zástupci obcí si prosadili transformaci Mikroregion Radbuza na dobrovolný svazek obcí podle zákona 128/2000 Sb. Konec roku 2001 byl pro Mikroregion Radbuza ve znamení seminářů a školení. První téma bylo finanční účetnictví územně samosprávných celků, inventarizace a účetní uzávěrky a byl orientovaný pro účetní jednotky jednotlivých obcí. Druhé téma se týkalo národních a předstrukturálních fondů EU a byl připravený pro starosty a místostarosty obcí Mikroregion Radbuza. Pro zlepšení kvality životního prostředí byl vytvořen a přijat projekt do programu SAPARD, ve kterém se počítalo se zřízením sběrných dvorů. Projekt byl pojmenován TEST a byl výběrovou komisí vyhodnocen jako perspektivní a následně schválen a ze začátku roku 2002 přišla dotace na tento projekt.

Vraťme se ještě na začátek roku 2001, kdy proběhla diskuze v Mikroregion Radbuza o záchranu kulturní a historické památky Křížový vrch. Nejdříve se počítá s úhradou z vlastních prostředků, ale současně je dána žádost do programu Obnovy venkova na rok 2002 a projekt postihuje i celkovou úpravu okolí vyhlídkové památky, tedy přístupové cesty a odpočívadla, které je budou lemovat. V roce 2001 se vyskytl ještě jeden problém, který se týkal projektu odkanalizování řeky

Radbuzy. Záměr sice prošel do dalšího kola, ale po novu se týkal jen obcí nad 2000 obyvatel. Bylo nabídnuto řešení ve formě alternativní možnosti čerpání prostředků z Asociace ochrany životního prostředí, která řeší a zabezpečuje projekt obcí spadající do skupiny obyvatel s počtem 500 až 2000. Toto řešení Mikroregion Radbuza s vyjmutím menších obcí s malým počtem obyvatel Mikroregion Radbuza odmítl a nesouhlasil s ním.

Rok 2002 přinesl opět jisté změny a hned na začátku tohoto roku byl schválen zvláštní příspěvek ve výši 27,80 Kč na jednoho obyvatele pro pokrytí nákladů na projekt Křížového vrchu. V květnu v roce 2002 prošel Národní výběrovou komisí v programu SAPARD projektový záměr na Zlepšení kvality životního prostředí mikroregionu, konkrétně na výstavbu sběrných dvorů pro nebezpečné odpady, které byly zdárně realizovány. V programu SAPARD bylo zažádáno ještě o jeden projektový záměr, který se jmenoval Likvidace nepovolené skládky v obci Vstiš. Tento záměr již však úspěšný nebyl, a nedošlo k jeho profinancování. Opět se v květnu 2002 realizovala řada seminářů mimo jiné i na pokračování reformy veřejné správy. V květnu byly také odsouhlaseny nové žádosti Programu obnovy venkova na rok 2003.

Mikroregion Radbuza se v červnu 2002 setkal s mikroregiony Plzeňské západní rozvojové zóny, kde se zástupci těchto mikroregionů dohodli na otázce líňského letiště, s tím že letištní provoz bude zabezpečen pro letadla do 10 tun. Přibližně v polovině roku 2002 Mikroregion Radbuza poskytl padesátiprocentní dotaci na realizaci plynofikace obcí Hradec a Ves Touškov. Druhá polovina celkových nákladů, byla dotována Státním fondem životního prostředí.

Srpen 2002 byl ve znamení povodní, které zasáhly i Plzeňský kraj, tudíž i Mikroregion Radbuza. Na základě pomoci obcím byl otevřen v rámci fondu EU ISPA²⁰ program, který řešil obnovu povodněmi zasažených obcí. Toto využily obce

---

²⁰ ISPA (Instrument for **S**tructural **P**olicies for Pre-**A**ccession) – předvstupní program EU, který je zaměřen na financování investičních projektů v oblasti životního prostředí a dopravní infrastruktury.

Dobřany, Stod, Chotěšov a prostřednictvím Mikroregion Radbuza vznikl projekt na Opravu povodní poškozených vodohospodářství zařízení. Povodně také měly za důsledek otevření speciálního povodňového kola v rámci programu SAPARD, z něhož čerpali obce Chotěšov prostřednictvím projektu na obnovu fotbalového hřiště a projektu na vybudování chodníku podél komunikace I/26 a také obec Vstíš s projektem dobudování vodovodu. V roce 2002 proběhlo ještě několik jednání ohledně projektu Odkanalizování a čištění odpadních vody řeky Radbuzy (zkrácené Čistá Radbuza). Během těchto jednání se dohodla konečná verze projektu, jež měla být předložena jako finální pro komisi EU v Bruselu. Tento projektový záměr byl připraven pro čerpání dotací z předstrukturálního fondu EU ISPA, kde v souvislosti se vstupem ČR do EU se otevřela nová možnost čerpání, a to z Kohezního fondu EU – fondu soudržnosti pro oblast životního prostředí. Tato transformace z jednoho fondu na druhý, byla diskutována s implementační agenturou a projednán další postup. Výsledkem bylo, že Mikroregion Radbuza upustí od realizace čerpání z předstrukturálního fondu a bude se ucházet o dotace z Kohezního fondu. Začalo se tedy s přípravou nové žádosti do Kohezního fondu, která má podobné podmínky jako „předstrukturální“ žádost a existuje zde reálná možnost získání větších dotací až do 85% celkových nákladů. Což je dobrá zpráva pro menší obce ohledně investice do vodohospodářské infrastruktury, protože Plzeňský kraj vyhlásil tento projekt za prioritu a sám připravoval podobné projektové záměry na ostatní řeky jako například Mže, Berounky a Úslavy.

V roce 2003 se přihlásili o členství v Mikroregionu Radbuza nové obce, které nalákala účast v projektu Čistá Radbuza. Jednalo se konkrétně o tyto obce: Bělá nad Radbuzou, Holýšov, Horšovský Týn, Líně, Poběžovice a Zbůch. Tyto obce byly přijaty jako právoplatní členové Mikroregion Radbuza. Jako přidružené obce (bez hlasovacího práva) byly přijaty Kvíčovice a Merklín. Začátek roku 2003 přinesl dokončení zpracování projektu Křížového vrchu a konec téhož roku přinesl také dotaci na tento projekt z grantu Občanské volby Plzeňského Prazdroje. Prostředky na opravu vodohospodářské infrastruktury z fondů EU dorazily také v roce 2003.

Úspěšně se také podařil realizovat projekt plynofikace pod patronátem Mikroregionu Radbuza v obcích Hradec a Ves Touškov. V roce 2003 také vydal Mikroregion Radbuza ve spolupráci Střediska ekologické výchovy Amet publikaci, pojednávající o Mikroregion Radbuza i v jazykových mutacích.

V úvodu roku 2004 zpracoval Mikroregion Radbuza mandátní smlouvu s obcemi Mikroregionu Radbuza, ve které se zavázal k právním úkonům při přípravě a realizaci projektu Čistá Radbuza. Plzeňský kraj poskytl účelovou dotaci na tento projekt, na rozběhnutí a realizaci přípravy tohoto projektového záměru. Byly zpracovány nutné finanční analýzy pro potřeby komise EU. Obce sdružené v Mikroregionu Radbuza získaly dotaci z EU, které podporuje nákladné ekologické projekty v Plzeňském regionu. Jedná se o jeden z největších realizovaných ekologických projektových záměrů v Plzeňském kraji, který bude použit na rekonstrukci čistíren odpadních vod, na budování vodárenských staveb a kanalizace. Tento projekt si slibuje vyčištění celého toku Radbuzy od Domažlic až po Plzeň. V rámci projektu by mělo vzniknout až 90 kilometrů kanalizačních řadů podél toku Radbuzy a také intenzifikace čističek odpadních vod od Bělé nad Radbuzou až po Plzeň. V Bělé nad Radbuzou bylo také symbolické zahájení projektu 1. 5. 2005 mimo jiné také proto, že v blízkosti tohoto města se nachází pramen řeky Radbuzy.

V roce 2004 pokračoval Mikroregion Radbuza v tradici pořádání seminářů pro představitele obcí a jiných subjektů. K zefektivnění a zvýšení kvality seminářů bylo pořízeno technické zařízení a to notebook a digitální projektor. Obojí z dotačního titulu 7 programu obnovy venkova. Rok 2004 přinesl vytvoření projektu mezinárodních cyklotras Praha-Plzeň-Regensburg, na kterém spolupracoval s krajským úřadem a byl financován obcemi, přes které trasa vedla. V roce 2004 připravil Mikroregion Radbuza následující nové projekty z Programu obnovy venkova:

- Obnova Křížového vrchu

- Poradenská činnost pro odpadkové hospodářství
- Vzdělávací a poradenská činnost
- Zajištění činnosti informačního centra
- Dovybavení mikroregionu výpočetní technikou

Rok 2005 přinesl změnu členských příspěvků obcím tento rok a to v následujícím znění: členské obce hradí příspěvek 15,00 Kč na obyvatele, obce v projektu Čistá Radbuza 5,00 Kč na člověka a přidružené obce 1,00 Kč na obyvatele. Toto navýšení platí od 1.1.2005. Dále bylo prodlouženo pokračování projektu obnovy Křížového vrchu, na který bylo zažádáno o dotaci z Programu obnovy venkova na rok 2005 a dále také o zajištění chodu Mikroregionu Radbuza.

V roce 2005 při zasedání zástupců byl odhlasován rozpočet na rok 2005 a prohlášen za výkonný. Rozpočet byl schválen v částce 1.436.00,00 Kč. Několikrát proběhlo setkání Mikroregion Radbuza s cykloturisty. Byly zde projednávány možnosti pro rozšíření cyklostezek a napojení na mezinárodní trasu. Výsledkem byla realizace nové trasy z Lázní Letiny s napojením na mezinárodní stezku a samozřejmě i na jiné cyklostezky.

V průběhu roku 2005 byla na shromáždění zástupců odsouhlasena cenová nabídka na druhou etapu oprav při obnově poutního místa na Křížovém vrchu s dokončením projektu do 30.8.2005. Dále bylo schváleno zpracovávání projektu odpadového hospodářství pro obce Mikroregionu Radbuza, které bylo zadáno Rozvojové a regionální agentuře Plzeňského kraje. Dále bylo na programu shromáždění zástupců téma projekt Čistá Radbuza, který probíhal ve fázi výběru zhotovitele stavby a s tím, že začátek vlastní práce je stanoven na duben 2006.

Na shromáždění zástupců byla řešena také analytická část odpadového hospodářství s důrazem na bio odpad. S tím padl návrh o zvážení výstavby kompostárny na skládce Vysoká u Dobřan. Dále byl odsouhlasen pronájem poutního místa Křížový vrch městu Chotěšov na dobu neurčitou.

V průběhu roku 2006 se konalo slavnostní zahájení realizace projektu Čistá Radbuza. Také se navázalo na konání seminářů ohledně účetnictví nebo také využití finančních zdrojů pro starosty měst a obcí Mikroregion Radbuza. V tomto roce byly také započaty práce při přípravě a projekci na projektu značení cyklotras. A v neposlední řadě se také dořešila příprava propagační brožury Mikroregion Radbuza. Dále byly objednány a vyhotoveny poháry s motivem Křížového vrchu s motivem Mikroregion Radbuza. V roce 2006 byly podány žádosti o dotaci na prodloužení projektu Křížový vrch, projekt značení cyklotras a na organizační zajištění Mikroregion Radbuza.

V roce 2007 dále probíhá projekt Čistá Radbuza, kde je předpokládán konec ukončení práce na začátku roku 2008. Obec Holýšov při shromáždění zástupců zažádala o připojení do projektu cyklostezek a navázání jejího teritoria, čemuž bylo vyhověno. Dále se v roce 2007 navrhla větší propagace Mikroregionu Radbuza a zvýšení informovanosti veřejnosti formou natočením videoprezentace, která se uskutečnila a výsledný produkt byl umístěn na webový portál www.cestykrajem.cz. V roce 2007 se také převedl majetek sběrných dvorů z Mikroregionu Radbuza do majetku obcí podle podmínek programu SAPARD.

V roce 2008 zatím byly realizovány informační kampaně konané jako součást projektu „Budování kapacit pro podporu plnění plánu odpadového hospodářství obcí a kraje s účastí v Plzeňském a Jihočeském kraji“. Proběhla také změna na poli informačních technologií, kde si Mikroregion Radbuza nechal zaregistrovat nové doménové jméno mikroregion-radbuza.cz a spustil nové, aktualizované internetové stránky pro veřejnost. Byla zhotovena nová aktuální informační brožura o mikroregionu a Mikroregion Radbuza se účastnil a prezentoval na 17. Mezinárodním veletrhu turistických možností v regionu Regiontour 2008 na brněnském výstavišti.

6. VÝZKUMNÁ ČÁST

Před zahájením samotného výzkumného šetření bylo nutné, seznámit se s Mikroregionem Radbuza, jeho strukturou, historií a současným stavem. Na základě toho jsem načerpal teoretické poznatky, které jsou základním pilířem pro samotnou praktickou část. Výzkumné šetření jsem se rozhodl uskutečnit v jistém sledu, a to na základě posloupnosti jednotlivých etap, které na sebe vzájemně navazovaly.

A) Příprava výzkumného šetření

6.1 Definice výzkumného problému

6.2 Vymezení hypotéz výzkumného šetření

6.3 Stanovení základního souboru respondentů

6.4 Metodologie a techniky zpracování údajů

6.4.1 Metoda dotazníku

B) Realizace výzkumného šetření

6.5 Sběr a zpracování dat

6.5.1 Zpracování údajů z dotazníku

6.6 Komentáře k výsledkům a verifikace stanovených hypotéz

6.7 Závěry výzkumného šetření

6.7.1 Věcný závěr

6.7.2 Metodologická závěr

6.7.3 Praktický závěr

6.1. Definice výzkumného problému

Již v teoretické části mé diplomové práce, jsem věnoval pozornost problematice projektů, které byly či mohou být v Mikroregionu Radbuza

realizovány. Z těchto poznatků vycházím i pro část praktickou, přičemž jsem si stanovil výzkumný problém následujícího znění: „Jaký důraz je kladen cílovým oblastem projektových záměrů Mikroregionu Radbuza.“

Při seznámení s Mikroregionem Radbuza mě osobně nejvíce oslovila právě problematika vztahující se k projektové oblasti. Cílem mého výzkumného šetření je zjistit, jakých témat se jednotlivé projekty v Mikroregionu Radbuzy nejvíce dotýkají a jaký důraz jim mnou oslovení respondenti přikládají. Jedná se tedy o základní úkoly mého výzkumného šetření, ke kterým jsem následně stanovil i hlavní hypotézy s jednotlivými otázkami.

Při praktické části mé diplomové práce jsem využil závislé proměnné, kterou představuje míra důrazu, jež přikládají respondenti jednotlivým oblastem vztahujících se k projektovým záměrům. Jedná se o měřitelnou proměnnou o dvou základních stupních, konkrétně na úrovni většího a menšího důrazu.

Jelikož jsou hypotézy vztahy k projektům zabývajících se porovnání dvou tematických oblastí, rozhodl jsem se definovat tyto oblasti jako **soubor_x** a **soubor_y**. V rámci výzkumného šetření budu následně porovnávat průměrný koeficient polohy parametrů těchto dvou souborů.

Stupněm větší důraz potom rozumím takový průměrný koeficient parametrů ze **souboru_x**, který bude představovat větší hodnotu než průměrný koeficient polohy parametru **souboru_y**. Při úrovni stupně menší platí toto stanovení inverzním způsobem. Jednotlivým parametrům se přisoudí koeficienty od hodnoty 1 do hodnoty 4. Koeficient 4 představuje nejpříznivější hodnocení, koeficient 1 nejméně příznivé hodnocení.

Při výzkumném problému pracuji také s nezávislou proměnnou, kterou představují mnou oslovení respondenti (viz. kapitola 6.3 Stanovení základního souboru respondentů), kteří se zúčastnili dotazníkového šetření.

6.2. Vymezení hypotéz výzkumného šetření

Na základě svých vlastních poznatků a zkušeností, které jsem načerpal během psaní mé diplomové práce, jsem stanovil pro mé výzkumné šetření celkem 4 hlavní hypotézy. Oblasti použité v hypotézách se pohybují v rovině cílů, pro které mikroregiony většinou vznikají, dle (Pápol 2006). Tyto hypotézy se týkají vztahu mezi závislou a nezávislou proměnnou respektive toho jaký důraz přiřkládají dotazovaní jednotlivým oblastem projektových záměrů.

Formuloval jsem 4 hlavní hypotézy následujícího znění:

Hypotéza H1: Při vytváření projektů je kladen větší důraz na životní prostředí než na cestovní ruch.

Hypotézu výše uvedeného znění jsem formuloval na základě toho, že se domnívám, že je životní prostředí často skloňovanou otázkou a velice aktuálním tématem. V současné době je této problematice přiřkládána opravdu velice významná pozornost a domnívám se, že je nyní upřednostňována i před cestovním ruchem, což je oblast, která může do Mikroregionu Radbuza přinést finanční kapitál. Z tohoto důvodu jsem tedy formuloval znění hypotézy H1.

Hypotéza H2: Větší důraz je kladen na vynakládání finančních prostředků na projekty, jež se týkají rozvoje infrastruktury, než na projekty týkající se rozvoje zemědělství.

Při formulaci hypotézy H2 vycházím ze skutečnosti, že se domnívám, že otázka infrastruktury je jednou z klíčových oblastí, které věnují územní samosprávy svou pozornost. Přestože je v současné době problematika rozvoje zemědělství jedním z hlavních témat politiky EU, nedomnívám se, že by v Mikroregionu Radbuza byly projekty orientovány právě tímto směrem.

Hypotéza H3: V projektových záměrech je upřednostňován více ekonomický rozvoj před rozvojem lidských zdrojů.

Domnívám se, že ekonomická oblast patří mezi jednu z vůbec nejstěžejnějších otázek, kterou obce věnují svou pozornost, a proto bude dle mého názoru upřednostněna před problematikou týkající se rozvoje lidských zdrojů. Z tohoto předpokladu, jsem tedy i vycházel při formulaci výše uvedené hypotézy H3.

Hypotéza H4: Finanční zajištění bylo důležitějším ukazatelem pro jednotlivé obce při vstupu do Mikroregionu Radbuza, než že tímto vstupem získají silnější postavení při prosazování projektů.

Hypotézu H4 jsem formuloval na základě vlastního zjištění, ke kterému jsem dospěl z několika neformálně vedených rozhovorů se zastupiteli obcí v Mikroregionu Radbuza, což mě dovedlo k názoru, že jedněmi z hlavních kritérií, jež sehrály svou úlohu při vstupu členů do tohoto mikroregionu je výše uvedený aspekt lepšího dosažení na finanční kapitál či aspekt týkající se nabytí silnějšího postavení při následném prosazování projektů. Osobně se domnívám, že první z uvedených kritérií by mohl při rozhodování týkající se vstupu do Mikroregionu Radbuza sehrát důležitější roli, neboť problematika dostupnosti finančních prostředků patří, jak jsem již uvedl, mezi nejstěžejnější otázky jednotlivých obcí. Na základě těchto skutečností jsem tedy dospěl k formulaci hypotézy H4.

6.3. Stanovení základního souboru respondentů

„Výzkumné šetření většinou nelze, z ekonomických a praktických důvodů, provádět na všech jednotkách základního souboru resp. cílové populace. Musíme provádět výběr jednotek ze základního souboru. V každém jednotlivém šetření, které není prováděno na celé populaci (jednotek), zastupuje základní soubor, výběrový soubor.“

Výběrový soubor je soubor jednotek (pro něž jsou k dispozici data nebo pro něž tato data získáváme), který zastupuje základní soubor ve výzkumu. Výsledky pro něj zjištěné mají být zobecnitelné na základní soubor.“ (Jeřábek, 1992, s. 39).

Za cílovou populaci jsem si pro své výzkumné šetření zvolil zastupitele obcí (starosty, místostarosty) v Mikroregionu Radbuza. Celkem jsem oslovil všech 27 zastupitelů obcí tohoto mikroregionu, kterým jsem předal mnou sestavené dotazníky. Základní soubor v mém výzkumném šetření představuje 22 respondentů, od kterých jsem získal dotazníky následně zpět. Tento vzorek respondentů blíže ilustruje tabulka č. 3

Tabulka č. 3: Charakteristika základního souboru

Kategorie	Podkategorie	Absolutní četnost	Celkem	Relativní četnost %	Celkem
pohlaví	žena	4	Σ 22	18,2	Σ 100
	muž	18		81,8	
věková skupina	25-34	4	Σ 22	18,2	Σ 100
	35-44	8		36,4	
	45-54	6		27,2	
	55 a více	4		18,2	
vzdělání	vyučen	1	Σ 22	4,5	Σ 100
	středoškolské	10		45,5	
	vyšší odborné	0		0	
	vysokoškolské	11		50	
bydliště	V mikroregionu	20	Σ 22	91	Σ 100
	Mimo mikroregion	2		9	
doba členství	1-4	0	Σ 22	0	Σ 100
	5-9	22		100	

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že vzorek respondentů je tvořen čtyřmi ženami a osmnácti muži. Základní soubor je nejvíce zastoupen ve věkové kategorii mezi 35 – 44 lety, a to v počtu osmi respondentů, dále je také významně zastoupen ve věkové kategorii 45 – 50 lety, kterou představuje 6 dotazovaných a dvě kategorie ve věku 25 – 34 a v kategorii 55 a více jsou zastoupeny ve stejném počtu, a to 4 respondenti. Jedenáct dotazovaných má vysokoškolské vzdělání, 10 respondentů má dokončenou střední školu a jeden z dotazovaných uvedl, že je vyučen. 91 % dotazovaných bydlí přímo v Mikroregionu Radbuza a pouze dva dotazovaní žijí mimo tento region. Všichni dotazovaní uvedli, že členství v Mikroregionu Radbuza trvá v časovém intervalu mezi 5 – 9 lety.

6.4. Metodologie a techniky zpracování údajů

Ve výzkumném šetření existuje celá řada jednotlivých metod, které slouží pro sběr a následné vyhodnocení dat.

Jeřábek (1992) uvádí ve své knize hned několik členění hlavních technik sběru dat. Jedná se například o rozdělení metod dle Labovitze a Hagedorna:

1. Metody, které získávají údaje z odpovědí dotázaného:

- a. Dotazníkové šetření
- b. Standardizovaný rozhovor
- c. Nestandardizovaný rozhovor

2. Pozorování:

- a. Pozorovatelem člověk
- b. Mechanický záznam pozorovaného

3. Zkoumání materiálních výtvorů

Další členění, které Jeřábek uvádí je dle Dismana. Jedná se o následující techniky sběru dat:

- 1.Pozorování
- 2.Rozhovor
- 3.Dotazníkové šetření
- 4.Studium dokumentu

Pro svou diplomovou práci jsem si zvolil metodu dotazníku na základě, které budu získaná dat zpracovávat kvantitativní formou. Z toho důvodu jsem také formuloval výše uvedené hypotézy, které na základě těchto dat budu verifikovat. Jelikož je výzkumné šetření zaměřeno na cílovou populaci, kterou představují zastupitelé obcí (starostové, místostarostové) v Mikroregionu Radbuza, kteří jsou pracovně a časově velice vytížení, musel jsem při volbě metod zohlednit i tyto skutečnosti. Na základě těchto důvodů, jsem zamítl metodu rozhovoru, který by představoval pro respondenty poměrně velkou časovou náročnost a domnívám se, že řada z nich by se odmítla výzkumu účastnit. Metoda pozorování v tomto případě nepřipadá v úvahu. Neoptimálnější a nejefektivnější metodou se mi tedy jevilo dotazníkové šetření, o jehož výhodách se následně zmíním v navazující subkapitole.

Jak jsem již uvedl, budu získaná data zpracovávat kvantitativní formou. Mnou sestavený dotazník je složen z několika parametrických a neparametrických otázek, jejichž výsledky budu zaznamenávat do tabulek a následně popisovat. Všechny matematické vzorce, které budu pro výzkumné šetření potřebovat, budou uvedeny v příloze A. Dle Pelikána (2004) nelze využít pro zpracování neparametrických otázek standardní statistické postupy. U těchto typů otázek je vhodné uplatnit zejména výpočty absolutních a relativních četností. Parametrické otázky můžeme naopak zpracovat všemi standardními statistickými postupy, jako je například průměr, směrodatná odchylka, rozptyl atd.

U neparametrických otázek budu tedy zjišťovat absolutní a relativní četnost a u parametrických otázek budu zpracovávat jednotlivé statistické postupy a to konkrétně absolutní a relativní četnost, modus medián, směrodatnou odchylku, rozptyl a průměrný koeficient polohy parametrů.

6.4.1. Metoda dotazníku

Dotazník patří mezi nejvíce používané metody výzkumného šetření a to jak v sociologických, demografických, psychologických, ale i jiných výzkumech které se zabývají lidmi. Dle Gavory (2000) je dotazník určen pro hromadné získávání údajů a bývá považován za ekonomický výzkumný nástroj, který při malé časové zátěži dokáže získat velké množství dat.

Jako každá metoda má dotazník své výhody i nevýhody. Jeřábek (1992) považuje za výhody dotazníku například tu skutečnost, že se jedná o metodu, která ve velkých oblastech, kde je řídké rozptýlena populace, umožní jako jediná sběr dat. Další výhodou spatřuje i v ekonomické stránce, a to ale pouze za vysoké návratnosti dotazníku. Dle tohoto autora se jedná také o rychlou metodu, která má i své přednosti v tom, že někteří lidé raději a přesněji odpovídají, když nejsou tváří v tvář tazatele.

„Nespornou předností dotazníku, je snadnost jeho administrace. Dotazníkem lze současně a stejnou formou, což je pro zpracování důležité, oslovit i velký počet respondentů. Je možné od nich dostat informace, které nejsme schopni získat jinou technikou, zejména pokud jde o stanoviska, názory nebo postoje dotazovaných osob. Díky těmto vlastnostem má dotazník ještě další přednost v tom, že lze údaje získané touto technikou většinou plně kvantifikovat.“ (Pelikán, 2004, s. 105)

Další nespornou předností dotazníkového šetření je také dle mého názoru, zajištění anonymity respondentů.

Dle Pelikána (2004) mezi negativní stránky této metody patří skutečnost, že v dotazníku jsou přesně vymezeny otázky a varianty odpovědí. Může se tedy stát, že respondent je nucen, vybrat si tu odpověď, kterou by v případě volné výpovědi nezvolil. Může nastat i ta situace, že dotazovaný odpovídá tak, jak si myslí, že je od něho očekáváno. Domnívám se však, že tato skutečnost může nastat i v případě rozhovoru a to snad i ve větší pravděpodobnosti, jelikož je zde přímý kontakt mezi tazatelem a dotazovaným a není tak tedy zaručena anonymita.

Další nevýhodou může být i nízká návratnost dotazníků anebo to, že mohou respondenti vynechat některou z otázek.

I přes tyto nevýhody jsem se rozhodl jednoznačně pro volbu dotazníkového šetření, jelikož jsem se snažil o minimalizaci výše uvedených nežádoucích jevů. Před samotným rozdáním dotazníků, jsem hovořil s manažerkou Mikroregionu Radbuza, která mi přislíbila, že na jednáních se členy Mikroregionu Radbuza upozorní dotyčné, na důležitost tohoto výzkumného šetření, které může následně sloužit pro členy jako zpětná vazba. Několik připravených dotazníků jsem předem rozdál mezi mé spolupracovníky a to z toho důvodu abych zjistil, zda jsou mnou formulované otázky jednoznačně sestavené, stejně tak jako odpovědi na ně. Provedl jsem tedy pilotáž, při které jsem dospěl k tomu názoru, že jednoznačnost otázek a odpovědí je v pořádku, přičemž jsem opravil pouze drobnosti, na které jsem byl od kolegů upozorněn (např. stylistika). Osobně jsem dotazníky předal všem zastupitelům obcí v Mikroregionu Radbuza, a to z toho důvodu aby došlo k jistému neformálnímu navázání kontaktu, což osobně považuji za důležité. Anonymita byla v tomto případě zaručena tou cestou, že vyplněné dotazníky předávali respondenti k rukám manažerky Mikroregionu Radbuza, která mi je následně předala.

Dotazník, který jsem sestavil viz. příloha B, je složen ze tří základních částí. Jedná se o hlavičku dotazníku včetně vzorové otázky, dále úvodní část a vlastní část dotazníku. Do úvodní oblasti jsem zahrnul celkem 5 identifikačních otázek,

které mi poskytly základní sociodemografické údaje o základním souboru respondentů. Vlastní část dotazníku se skládá celkem z 25-ti otázek. Všechny otázky jsou uzavřené, pouze otázka číslo 13 je otázkou polouzavřenou. Dále je v dotazníku uvedeno 19 parametrických otázek (otázky číslo 1, 2, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25) a 6 otázek neparametrických (otázky číslo 3, 4, 6, 7, 13, 15).

Celkem jsem rozdál 27 dotazníků, a to každému zastupiteli obce v Mikroregionu Radbuza. Z tohoto počtu mi bylo navráceno celkem 22 dotazníků. Jedná se tedy o 82 % návratnost.

6.5. Sběr a zpracování dat

V následujících kapitolách a dílčích subkapitolách se budu zabývat zpracováním a interpretací dat, které jsem získal z dotazníkového šetření, jež jsem si zvolil jako stěžejní metodu výzkumného šetření.

U neparametrických otázek budu tedy zjišťovat absolutní a relativní četnost a u parametrických otázek budu zpracovávat jednotlivé statistické postupy a to konkrétně absolutní a relativní četnost, modus medián, směrodatnou odchylku, rozptyl a průměrný koeficient polohy parametrů.

6.5.1. Zpracování údajů z dotazníku

V této kapitole uvádím data z dotazníkového šetření, která jsou zpracována v tabulkách číslo 4 až 29.

Tabulka č. 4

Otázka č. 1: Upřednostňujete v první řadě v projektech roli životního prostředí?

Koeficient parametru (x_i)	Absolutní četnost (n_i)	Relativní četnost (%)	Mod	Med	s^2	s	Průměrný koeficient polohy parametrů
4	12	54,54	4	2,5	0,521	0,722	3,45
3	9	40,9					
2	0	0					
1	1	4,56					
Celkem	Σ 22	Σ 100					

Legenda: mod = modus, med = medián, s^2 = rozptyl, s = směrodatná odchylka

Zdroj: vlastní výpočty

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že nadpoloviční většina dotazovaných ve svých projektech v první řadě klade důraz na roli životního prostředí, a to konkrétně v 54,54 % pouze jeden respondent odpověděl, že v žádném případě roli životního prostředí ve svém projektu nezohlednil. Hodnota průměrného koeficientu polohy parametrů dosáhla výše 3,45, což je jedna z nejnižších naměřených hodnot.

Tabulka č. 5

Otázka č. 2: Jste spokojen(a) s infrastrukturou ve Vaší obci?

Koeficient parametru (x_i)	Absolutní četnost (n_i)	Relativní četnost (%)	Mod	Med	s^2	s	Průměrný koeficient polohy parametrů
4	0	0	3	2,5	0,248	0,498	2,54
3	12	54,54					
2	10	45,46					
1	0	0					
Celkem	Σ 22	Σ 100					

Legenda: mod = modus, med = medián, s^2 = rozptyl, s = směrodatná odchylka

Zdroj: vlastní výpočty

Výsledky z tabulky číslo 5 ilustrují spokojenost respondentů s infrastrukturou. Ani jeden z dotazovaných nevedl, že by byl rozhodně spokojen či rozhodně nespokojen s její úrovní. Celkem 12 respondentů, což je nadpoloviční většina, uvedlo, že s infrastrukturou v jejich obci jsou spíše spokojeni a zbývajících 10 dotázaných je s její úrovní spíše nespokojeno. Hodnota průměrného koeficientu polohy parametrů dosáhla výše 2,54.

Tabulka č. 6

Otázka číslo 3: Která z níže uvedených možností podle Vás nejlépe vystihuje pojem lidských zdrojů:

Typ odpovědi	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Reprodukce obyvatelstva	3	13,64
Vzdělanost lidí	7	31,81
Univerzálnost pracovní síly	12	54,55
Celkem	Σ 22	Σ 100

Zdroj: vlastní výpočty

Pod pojmem lidských zdrojů si respondenti 54,55 % představují získávání univerzálnosti pracovní síly, 31,81 % po té vzdělanost lidí potažmo školství a pouze 13,64 % si pod tímto pojmem představuje reprodukci obyvatelstva.

Tabulka č. 7

Otázka č. 4: Jaký z dvou níže uvedených faktorů, pro Vás hrál důležitější roli při vstupu do Mikroregionu Radbuza:

Typ odpovědi	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Silnější postavení	7	31,82
Finanční podpora	15	68,18
Celkem	Σ 22	Σ 100

Zdroj: vlastní výpočty

Z tabulky číslo 7 vyplývá, že finanční podpora pro realizaci projektů se hrála při vstupu do Mikroregionu Radbuza velice významnou roli, jelikož 68,18 % respondentů uvedlo tento aspekt, zatím co 31,82 % dotazovaných vstoupilo do Mikroregionu Radbuza za čelem získání silnějšího postavení při posuzování projektů.

Tabulka č. 8

Otázka číslo 5: Myslíte si, že se věnuje projektová pozornost cestovnímu ruchu v Mikroregionu Radbuza?

Koeficient parametru (x_i)	Absolutní četnost (n_i)	Relativní četnost (%)	Mod	Med	s^2	s	Průměrný koeficient polohy parametrů
4	1	4,56	3	2,5	0,419	0,647	2,54
3	11	49,98					
2	9	40,9					
1	1	4,56					
Celkem	$\Sigma 22$	$\Sigma 100$					

Legenda: mod = modus, med = medián, s^2 = rozptyl, s = směrodatná odchylka

Zdroj: vlastní výpočty

Data uvedená v tabulce číslo 8 ilustrují odpovědi, jež se týkají projektové pozornosti cestovního ruchu v Mikroregionu Radbuza, kde jsem získal průměrný koeficient polohy parametrů v hodnotě 2,54. Většina dotázaných a to 49,98% zastoupení, se domnívá, že cestovnímu ruchu se pozornost spíše věnuje, přičemž jeden s respondentů uvedl, že projektová dokumentace na cestovní ruch rozhodně soustředí. Stejně procentuální můžeme shledat i u odpovědi typu rozhodně ne. 40,9 respondentů následně uvedlo, že se projektová dokumentace cestovnímu ruchu spíše nevěnuje

Tabulka č. 9

Otázka č. 6: Máte v projektovém plánu v budoucnosti připravené inovace infrastruktury ve Vaší obci?

Typ odpovědi	Absolutní	Relativní četnost
Ano	14	63,63
Ne	8	36,37
Celkem	Σ 22	Σ 100

Zdroj: vlastní výpočty

Tabulka číslo 9 vztážená k infrastruktuře zahrnuté v projektovém plánu do budoucího časového období dokazuje, že 63,63% respondentů zahrnuje infrastrukturu do svých projektových záměrů. 8 z dotazovaných uvedlo, že s touto otázkou ve svých projektech do budoucnosti nepočítá.

Tabulka č. 10

Otázka č. 7: Upřednostňujete projekty zaměřené na zvyšování finančních prostředků před projekty zabývajícími se rozvojem lidských zdrojů?

Typ odpovědi	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Ano	14	63,63
Ne	8	36,37
Celkem	Σ 22	Σ 100

Zdroj: vlastní výpočty

Výše uvedená data informují o tom, zdali upřednostňují respondenti projekty zaměřené na finanční prostředky, před projekty týkající se rozvoje lidských zdrojů. Nadpoloviční většina z dotázaných, a to konkrétně v počtu 14 respondentů uvedla, že projekty zaměřené na finanční prostředky upřednostňuje před těmi, které se orientují na oblast lidských zdrojů.

Tabulka č. 11

Otázka č. 8: *Jste spokojeni s hospodařením Mikroregionu Radbuza?*

Koeficient parametru (x_i)	Absolutní četnost (n_i)	Relativní četnost (%)	Mod	Med	s^2	s	Průměrný koeficient polohy parametrů
4	9	40,92	4	2,5	0,663	0,814	3,14
3	7	31,81					
2	6	27,27					
1	0	0					
Celkem	$\Sigma 22$	$\Sigma 100$					

Legenda: mod = modus, med = medián, s^2 = rozptyl, s = směrodatná odchylka

Zdroj: vlastní výpočty

Na výše uvedenou otázku, jenž se týkala spokojenosti s hospodařením v Mikroregionu Radbuza, si respondenti nejvíce zvolili odpověď, že jsou rozhodně spokojeni s tím, jak Mikroregion Radbuza hospodaří. 7 z dotázaných je následně spíše spokojeno a šest respondentů uvedlo, že jsou spíše nespokojeni. Ani jeden z dotázaných neodpověděl, že by byl rozhodně nespokojen. Zde jsem ze získaných dat zjistil hodnotu průměrného koeficientu polohy parametrů ve výši 3,14.

Tabulka č. 12

Otázka č. 9: *Jakou roli hraje manažerka Mikroregionu Radbuza?*

Koeficient parametru (x_i)	Absolutní četnost (n_i)	Relativní četnost (%)	Mod	Med	s^2	s	Průměrný koeficient polohy parametrů
4	6	27,27	3	2,5	0,589	0,767	2,954
3	9	40,92					
2	7	31,81					
1	0	0					
Celkem	$\Sigma 22$	$\Sigma 100$					

Legenda: mod = modus, med = medián, s^2 = rozptyl, s = směrodatná odchylka

Zdroj: vlastní výpočty

V tabulce číslo 12 jsou data týkající se odpovědí respondentů týkající se důležitosti role manažerky Mikroregionu Radbuza., kdy dosáhl průměrný koeficient polohy parametrů hodnoty 2,954. Celkem 15 dotazovaných vnímá tuto roli jako důležitou, přičemž 6 z nich uvedlo, že hraje rozhodně významnou roli a 9 z nich odpovědělo, že hraje roli spíše významnou. Ani jeden z dotázaných neuvěd, že by role manažerky Mikroregionu Radbuza byla rozhodně nevýznamná.

Tabulka č. 13

Otázka č. 10: Zařadili jste v projektech cestovní ruch před životní prostředí?

Koeficient parametru (x_i)	Absolutní četnost (n_i)	Relativní četnost (%)	Mod	Med	s^2	s	Průměrný koeficient polohy parametrů
4	2	9,09	2	2,5	0,8099	0,899	2,09
3	4	18,18					
2	10	45,45					
1	6	27,28					
Celkem	$\Sigma 22$	$\Sigma 100$					

Legenda: mod = modus, med = medián, s^2 = rozptyl, s = směrodatná odchylka

Zdroj: vlastní výpočty

Výše uvedená data dokazují, že 16 z dotázaných respondentů neupřednostnilo cestovní ruch před problematikou životního prostředí, přičemž 6 z nich této oblasti rozhodně nedalo přednost, 10 z nich spíše ne. Pouze dva z dotázaných upřednostňují v pomyslném žebříčku cestovní ruch před životním prostředím. Hodnota průměrného koeficientu polohy parametrů dosáhla výše 2,09, což je jedna z nejmenších naměřených hodnot.

Tabulka č. 14

Otázka č. 11: Prosperuje ve Vaší obci zemědělství?

Koeficient parametru (x_i)	Absolutní četnost (n_i)	Relativní četnost (%)	Mod	Med	s^2	s	Průměrný koeficient polohy parametrů
4	3	13,65	3	2,5	0,696	0,834	2,59
3	9	40,9					
2	8	36,36					
1	2	9,09					
Celkem	Σ 22	Σ 100					

Legenda: mod = modus, med = medián, s^2 = rozptyl, s = směrodatná odchylka

Zdroj: vlastní výpočty

U této otázky odpovědělo nejvíce z dotázaných respondentů, a to 40,9 procentuálního zastoupení, že v jejich obcích zemědělství spíše prosperuje. 3 dotazovaní se domnívají, že zemědělství v jejich obcích rozhodně prosperuje, naopak 2 dotazovaní uvedli, že rozhodně neprosperuje. 36,36% se domnívá, že tomu tak spíše není. Hodnota průměrného koeficientu polohy parametrů dosáhla výše 2,59.

Tabulka č. 15

Otázka č. 12: Jak jsou, dle Vašeho názoru, důležité projekty, vztažené k růstu finančních prostředků?

Koeficient parametru (x_i)	Absolutní četnost (n_i)	Relativní četnost (%)	Mod	Med	s^2	s	Průměrný koeficient polohy parametrů
4	7	31,81	3	2,5	0,445	0,667	3,1
3	10	45,45					
2	5	22,74					
1	0	0					
Celkem	Σ 22	Σ 100					

Legenda: mod = modus, med = medián, s^2 = rozptyl, s = směrodatná odchylka

Zdroj: vlastní výpočty

Z tabulky číslo 15 jednoznačně vyplývá, že projekty vztažené k růstu finančních prostředků jsou pro respondenty důležité. Pro 7 z nich jsou rozhodně důležité a pro 10 spíše důležité. Tuto skutečnost ilustruje i výše průměrného koeficientu polohy parametrů, která v tomto případě dosáhla hodnoty 3,1. Na variantu, že jsou rozhodně nevýznamné, neodpověděl ani jeden z dotazovaných.

Tabulka č. 16

Otázka číslo 13: Jakých projektů se Vaše obec účastnila (zvolte i více možností):

Typ odpovědi	Absolutní četnost
Čistá Radbuza	14
Odpadové hospodářství	8
Křížový vrch	17
Značení cyklotras	18
Sběr odpadu	10
Poradenská činnost	13
Plynofikace obcí	9
Informační centrum	12
Vodní hospodářství	7
Černá skládka	2
Internet	10

Zdroj: vlastní výpočty

Tabulka číslo 16 informuje o tom, jakých jednotlivých projektů se obce v Mikroregionu Radbuza účastnily. Obce se nejvíce zapojily do projektů jako je

například značení cyklotras, obnova Křížového vrchu, Čistá Radbuza, dále je z této tabulky, že se jednotlivé obce účastní na více než jednom projektu.

Tabulka č. 17

Otázka číslo 14: Je podle Vás věnována v Mikroregionu Radbuza dostatečná pozornost projektům zaměřeným na životní prostředí?

Koeficient parametru (x_i)	Absolutní četnost (n_i)	Relativní četnost (%)	Mod	Med	s^2	s	Průměrný koeficient polohy parametrů
4	6	27,27	3	2,5	0,69	0,83	2,95
3	10	45,45					
2	5	22,72					
1	1	4,56					
Celkem	Σ 22	Σ 100					

Legenda: mod = modus, med = medián, s^2 = rozptyl, s = směrodatná odchylka

Zdroj: vlastní výpočty

Údaje uvedené v této tabulce dokládají, že v Mikroregionu Radbuza je věnována dostatečná pozornost projektům, které jsou zaměřeny na oblast životního prostředí. Průměrný koeficient polohy parametrů dosáhl hodnoty 2,95, což znamená, že respondenti považují pozornost týkající se projektů zaměřených na životní prostředí za důležitou. Tuto skutečnost ilustrují odpovědi 16-ti dotazovaných respondentů, přičemž 6 z nich odpovědělo, že se takto zaměřeným projektům rozhodně věnuje a 10 z nich uvedlo, že se jim pozornost spíše věnuje. Pouze jeden z dotázaných odpověděl, že se této oblasti pozornost rozhodně nevěnuje.

Tabulka č. 18

Otázka č. 15: Konkrétně ve Vaší obci použijete větší finanční podporu na rozvoj:

Typ odpovědi	Absolutní četnost	Relativní četnost (%)
Zemědělství	4	18,18
Infrastruktura	18	81,81
Celkem	Σ 22	Σ 100

Zdroj: vlastní výpočty

Data z tabulky číslo 18 jednoznačně ilustrují skutečnost, že respondenti využijí finanční podporu v jejich obci na rozvoj infrastruktury, a to v nadpoloviční většině v počtu 18 dotázaných. Pouze 4 respondenti upřednostňují oblast zemědělství.

Tabulka č. 19

Otázka č. 16: Jak jsou dle Vašeho názoru důležité projekty vztahující se k rozvoji lidských zdrojů?

Koeficient parametru (x_i)	Absolutní četnost (n_i)	Relativní četnost (%)	Mod	Med	s^2	s	Průměrný koeficient polohy parametrů
4	11	50	4	2,5	0,653	0,808	3,27
3	6	27,28					
2	5	22,72					
1	0	0					
Celkem	Σ 22	Σ 100					

Zdroj: vlastní výpočty

Na tuto otázku odpovědělo celkem 17 dotazovaných, že jsou projekty zaměřené na rozvoj lidských zdrojů významné, přičemž 11 z nich se domnívá, že jsou rozhodně významné a 6 z nich odpovědělo, že jsou spíše významné. Na variantu, že jsou rozhodně nevýznamné neodpověděl ani jeden z dotazovaných.

Hodnota průměrného koeficientu polohy parametrů dosáhla v tomto případě významné hodnoty 3,27.

Tabulka č. 20

Otázka č. 17: Získali jste rozšířením cestovního ruchu ve Vaší obci výrazně větší finanční prostředky?

Koeficient parametru (x_i)	Absolutní četnost (n_i)	Relativní četnost (%)	Mod	Med	s^2	s	Průměrný koeficient polohy parametrů
4	5	22,72	2	2,5	0,653	0,808	2,72
3	6	27,28					
2	11	50					
1	0	0					
Celkem	$\Sigma 22$	$\Sigma 100$					

Legenda: mod = modus, med = medián, s^2 = rozptyl, s = směrodatná odchylka

Zdroj: vlastní výpočty

Tabulka číslo 20 ilustruje odpovědi respondentů na otázku, která se týkala získání finančních prostředků v souvislosti rozšířením cestovního ruchu v jejich obci, kdy průměrný koeficient polohy parametrů dosáhl hodnoty 2,72. V tomto případě uvedlo 11 dotazovaných, že rozšířením cestovního ruchu získali následně i finanční kapitál. Stejný počet, ale také uvedl, že tomu tak spíše není.

Tabulka č. 21

Otázka č. 18: Jaký důraz je v Mikroregionu Radbuza kladen na projekty zabývající se rozvojem zemědělstvím?

Koeficient parametru (x_i)	Absolutní četnost (n_i)	Relativní četnost (%)	Mod	Med	s^2	s	Průměrný koeficient polohy parametrů
4	1	4,54	2	2,5	0,339	0,582	2,44
3	8	36,36					
2	13	59,1					
1	0	0					
Celkem	Σ 22	Σ 100					

Legenda: mod = modus, med = medián, s^2 = rozptyl, s = směrodatná odchylka

Zdroj: vlastní výpočty

Data z tabulky číslo 21 dokládají jaký důraz je podle respondentů přikládán projektům vztažených k rozvoji zemědělství. V tomto případě odpověděla nadpoloviční většina v počtu 13 respondentů, že těmto projektům je přikládána spíše nevýznamná pozornost. Pouze jeden z dotazovaných odpověděl, že je takto zaměřeným projektům věnován rozhodně významný důraz. Průměrný koeficient polohy parametrů je 2,45.

Tabulka č. 22

Otázka č. 19: Přispělo členství v Mikroregionu Radbuza ke zlepšení stavu Vaší obce?

Koeficient parametru (x_i)	Absolutní četnost (n_i)	Relativní četnost (%)	Mod	Med	s^2	s	Průměrný koeficient polohy parametrů
4	11	50	4	2,5	0,504	0,71	3,36
3	8	36,36					
2	3	13,64					
1	0	0					
Celkem	Σ 22	Σ 100					

Legenda: mod = modus, med = medián, s^2 = rozptyl, s = směrodatná odchylka

Zdroj: vlastní výpočty

Jak ukazuje tabulka číslo 22, vedlo členství v Mikroregionu Radbuza ke zlepšení stavu jednotlivých členských obcí a to konkrétně u 11 obcí se, dle respondentů, rozhodně zlepšil a u 8 obcí spíše zlepšil. Pouze u 3 obcí spíše nedošlo, dle dotazovaných, ke zlepšení stavu v jejich obci. Ani v jednom případě však toto členství nevedlo k tomu, že by se stav obce rozhodně nezlepšil. Průměrný koeficient polohy parametrů dosáhl v tomto případě vysoké hodnoty 3,36.

Tabulka č. 23

Otázka č. 20: Jaký důraz je podle Vás kladen v Mikroregionu Radbuza na životní prostředí?

Koeficient parametru (x_i)	Absolutní četnost (n_i)	Relativní četnost (%)	Mod	Med	s^2	s	Průměrný koeficient polohy parametrů
4	4	18,18	3	2,5	0,446	0,668	2,9
3	12	54,55					
2	6	27,27					
1	0	0					
Celkem	$\Sigma 22$	$\Sigma 100$					

Legenda: mod = modus, med = medián, s^2 = rozptyl, s = směrodatná odchylka

Zdroj: vlastní výpočty

Na životní prostředí je dle respondentů, jak dokládá tabulka číslo 23, přikládán významný důraz, což dokládá i průměrný koeficient polohy parametrů, který dosahuje výše 2,9. Rozhodně významný důraz mu přikládají celkem 4 dotazovaní a 12 z respondentů tento důraz vnímá jako spíše významný. Ani jeden respondent neodpověděl, že by v Mikroregionu Radbuza byl na životní prostředí kladen rozhodně nevýznamný důraz.

Tabulka č. 24

Otázka č. 21: Bylo finanční zajištění pro projekty důležitým ukazatelem při vstupu do Mikroregionu Radbuza?

Koeficient parametru (x_i)	Absolutní četnost (n_i)	Relativní četnost (%)	Mod	Med	s^2	s	Průměrný koeficient polohy parametrů
4	8	35,35	3	2,5	0,231	0,48	3,36
3	14	63,65					
2	0	0					
1	0	0					
Celkem	Σ 22	Σ 100					

Legenda: mod = modus, med = medián, s^2 = rozptyl, s = směrodatná odchylka

Zdroj: vlastní výpočty

Údaje uvedené v tabulce číslo 21 jednoznačně dokládají, že finanční zajištění pro projekty bylo důležitým ukazatelem při vstupu do Mikroregionu Radbuza. Pro 8 dotazovaných, byl tento důvod rozhodně důležitý, pro 14 z nich spíše důležitý. I samotná hladina průměrného koeficientu polohy parametrů dosáhla v tomto případě vysoké hodnoty a to 3,36.

Tabulka č. 25

Otázka č. 22: Jaký důraz je dle Vašeho názoru kladen v mikroregionu na cestovní ruch?

Koeficient parametru (x_i)	Absolutní četnost (n_i)	Relativní četnost (%)	Mod	Med	s^2	s	Průměrný koeficient polohy parametrů
4	0	0	3	2,5	0,248	0,498	2,54
3	12	54,55					
2	10	45,45					
1	0	0					
Celkem	Σ 22	Σ 100					

Legenda: mod = modus, med = medián, s^2 = rozptyl, s = směrodatná odchylka

Zdroj: vlastní výpočty

Tabulka číslo 25 poukazuje na data týkající se toho, jaký důraz přikládají respondenti v Mikroregionu Radbuza oblasti cestovního ruchu. V tomto případě dosáhl průměrný koeficient polohy parametrů hodnoty 2,54, což znamená, že tato oblast je pro respondenty poměrně důležitá. Nadpoloviční většina v počtu 12 respondentů uvedla, že cestovnímu ruchu přikládá spíše významný důraz, 10 respondentů spíše nevýznamný důraz. Ani jeden z respondentů neuvedl možnost, že by se oblasti cestovního ruchu pozornost rozhodně nevěnovala ani, že by jí byl přikládán rozhodně významný důraz.

Tabulka č. 26

Otázka č. 23: Máte nyní větší vliv na dosažení projektu, který zvedne úroveň Vaší obce, než kdybyste nebyli v Mikroregionu Radbuza?

Koeficient parametru (x_i)	Absolutní četnost (n_i)	Relativní četnost (%)	Mod	Med	s^2	s	Průměrný koeficient polohy parametrů
4	4	18,18	3	2,5	0,512	0,716	2,81
3	10	45,45					
2	8	36,37					
1	0	0					
Celkem	Σ 22	Σ 100					

Legenda: mod = modus, med = medián, s^2 = rozptyl, s = směrodatná odchylka

Zdroj: vlastní výpočty

Z uvedené tabulky číslo 26 vyplývá, že členství obcí v Mikroregionu Radbuza usnadňuje možnost na dosažení projektu, neboť hladina hodnoty průměrného koeficientu dosáhla výše 2,81. Celkem 4 respondenti se domnívají, že členství v Mikroregionu Radbuza v tomto smyslu má rozhodně velký vliv a 10 dotazovaných má spíše významný vliv.

Tabulka č. 27

Otázka č. 24: Jaký důraz je v Mikroregionu Radbuza kladen na projekty zabývající se rozvojem infrastruktury?

Koeficient parametru (x_i)	Absolutní četnost (n_i)	Relativní četnost (%)	Mod	Med	s^2	s	Průměrný koeficient polohy parametrů
4	2	9,09	3	2,5	0,2996	0,547	2,86
3	15	68,19					
2	5	22,72					
1	0	0					
Celkem	$\Sigma 22$	$\Sigma 100$					

Legenda: mod = modus, med = medián, s^2 = rozptyl, s = směrodatná odchylka

Zdroj: vlastní výpočty

Jak ukazuje tabulka číslo 27, je oblasti týkající se rozvoji infrastruktury v Mikroregionu Radbuza přikládán poměrně významný důraz, jelikož průměrný koeficient parametrů dosáhl hodnoty 2,86. Přičemž dva respondenti považují tento důraz za rozhodně významný a 15 dotazovaných za spíše významný. Pouze 5 z dotazovaných respondentů se domnívá, že je této oblasti věnována spíše nevýznamná pozornost.

Tabulka č. 28

Otázka č. 25: Bylo pro Vás důležité při vstupu do Mikroregionu Radbuza, že získáte silnější postavení při prosazování projektů?

Koeficient parametru (x_i)	Absolutní četnost (n_i)	Relativní četnost (%)	Mod	Med	s^2	s	Průměrný koeficient polohy parametrů
4	5	22,8	3	2,5	0,584	0,764	3,36
3	12	54,4					
2	5	22,8					
1	0	0					
Celkem	$\Sigma 22$	$\Sigma 100$					

Legenda: mod = modus, med = medián, s^2 = rozptyl, s = směrodatná odchylka

Zdroj: vlastní výpočty

V tabulce číslo 28, která dokládá odpovědi týkající s důležitosti získání silnějšího postavení při prosazování projektu v souvislosti se vstupem do Mikroregionu Radbuza, je patrné, že nadpoloviční většina, a to v počtu 12 respondentů vnímala tuto skutečnost za spíše důležitou. 5 z dotazovaných uvedlo, že tato otázka byla pro ně při vstupu do Mikroregionu Radbuza byla rozhodně důležitá a stejný počet dotazovaných odpověděl, že pro ně byla spíše nedůležitá. Průměrný koeficient polohy parametrů v tomto případě dosáhl hodnoty 3,36 což ilustruje významný důraz, jenž je na postavení při prosazování projektů v Mikroregionu Radbuza ze strany respondentů kladen.

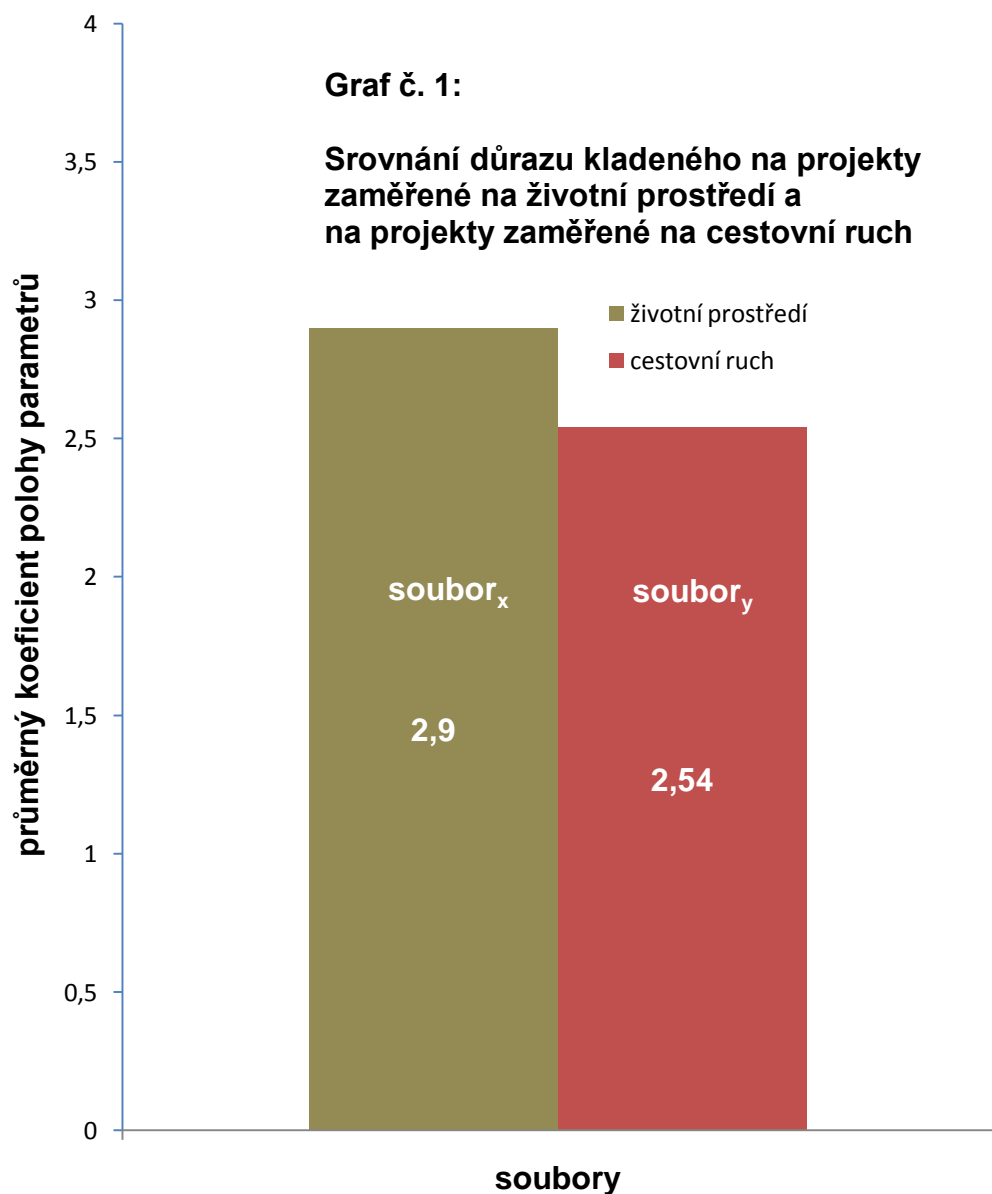
6.6. Komentáře k výsledkům a verifikace stanovených hypotéz

Data, která jsem získal při svém výzkumném šetření, budu nyní v této kapitole interpretovat a následně také pomocí nich verifikovat 4 mnou stanovené hypotézy. Domnívám se, že je nutné pro upřesnění uvést, že stupněm větší důraz rozumím takový průměrný koeficient parametrů **souboru_x**, který bude představovat větší hodnotu než průměrný koeficient polohy parametru **souboru_y**. Při úrovni stupně menší platí toto stanovení inverzním způsobem. Jednotlivým parametrům byly přisouzeny koeficienty od hodnoty 1 do hodnoty 4. Koeficient 4 představuje nejpříznivější hodnocení, koeficient 1 nejméně příznivé hodnocení. V této kapitole vycházím z výsledků dotazníkového šetření, které jsou vedeny v předchozí kapitole.

6.6.1. Komentáře k výsledkům hypotézy H1 a její verifikace

Znění hypotézy H1: Při vytváření projektů je kladen větší důraz na životní prostředí než na cestovní ruch.

Pro ověření této hypotézy jsem využil data z otázek číslo 1, 5, 10, 14, 17, 20 a 22 dotazníkového šetření, jenž jsou k této hypotéze vztažena. Ve všech případech jde o parametrické otázky u kterých jsem vypočítal průměrný koeficient polohy parametru. Nejstěžejnějšími otázkami pro ověření této hypotézy, byla data získaná od respondentů z otázek číslo 20 a 22 dotazníkového šetření, která jsou zpracována v tabulce číslo 23 a 25.

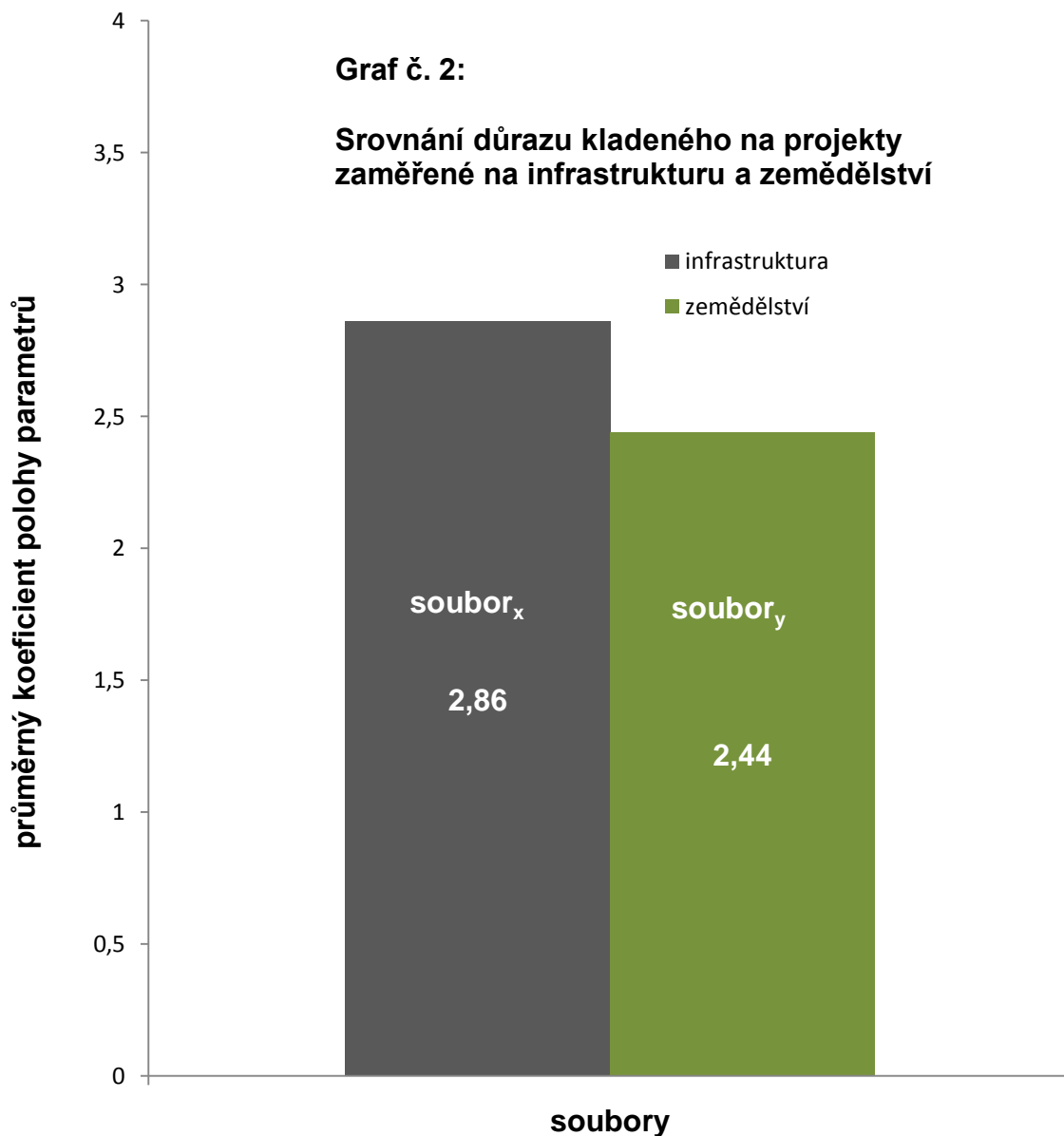
Z výše uvedeného grafu číslo 1 vyplývá, že dotazovaní respondenti přikládají větší důraz na otázku vztahenou k problematice životního prostředí než na problematiku týkající se cestovního ruchu. V případě životního prostředí dosáhl průměrný koeficient polohy parametrů hodnoty 2,9, zatímco u cestovního ruchu dosáhla hodnota výše 2,54. Průměrný koeficient polohy parametrů **souboru_x** dosáhl tedy vyšší hodnoty než u **souboru_y**, z čehož vyplývá, že se mi hypotéza H1 potvrdila.

Potvrzení hypotézy H1 dokládají i výsledky obsažené v tabulce číslo 4, kdy odpovědělo celkem 21 z 22 dotazovaných, že by v první řadě ve svých navrhovaných projektech zohlednili otázku týkající se životního prostředí. V případě této otázky dosáhl průměrný koeficient polohy parametrů i nejvyšší hodnoty, a to konkrétně výše 3,45. I z odpovědí týkající se toho zdali respondenti upřednostní cestovní ruch před životním prostředím vyplývá, že nadpoloviční většina a to konkrétně 16 respondentů by cestovní ruch před životní prostředí neumístila, což dokládají data uvedená v tabulce číslo 13. Další data vztažená k této hypotéze můžeme nalézt v tabulce číslo 17, ze které je patrné, že se většina respondentů domnívá, že projektům zaměřených na životní prostředí je v Mikroregionu Radbuza věnována dostatečná pozornost. Z těchto výsledků se dá tedy usuzovat, že oblasti životního prostředí je přikládán značný důraz.

6.6.2. Komentáře k výsledkům hypotézy H2 a její verifikace

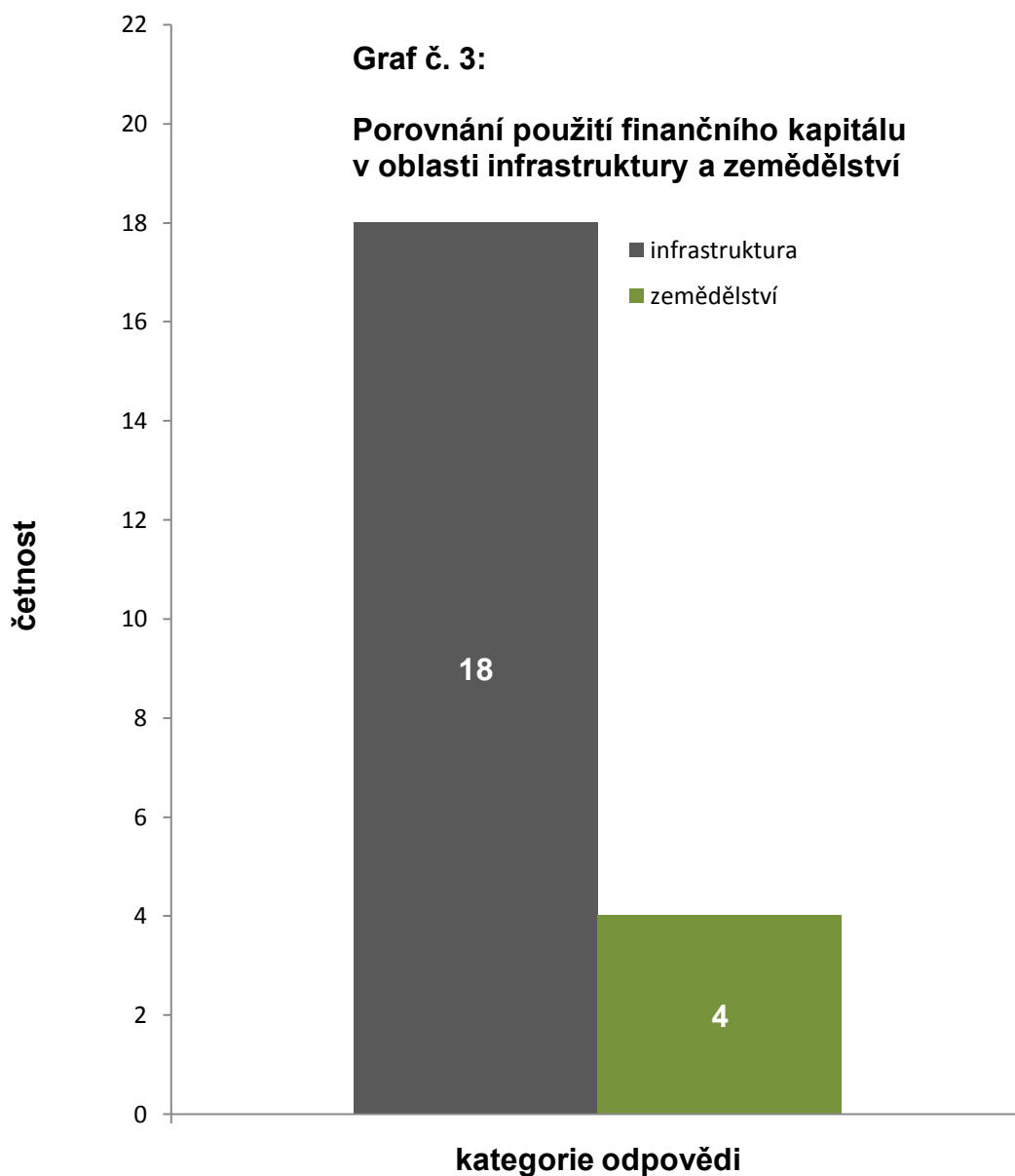
Znění hypotézy H2: Větší důraz je kladen na vynakládání finančních prostředků na projekty, jež se týkají rozvoje infrastruktury, než na projekty týkající se rozvoje zemědělství.

K ověření této hypotézy mi sloužila data získaná a následně zpracovaná z otázek číslo 2, 6, 11, 15, 18, 24 dotazníkového šetření. V tomto případě byly pro verifikaci hypotézy stěžejní otázky číslo 15, 18 a 24.

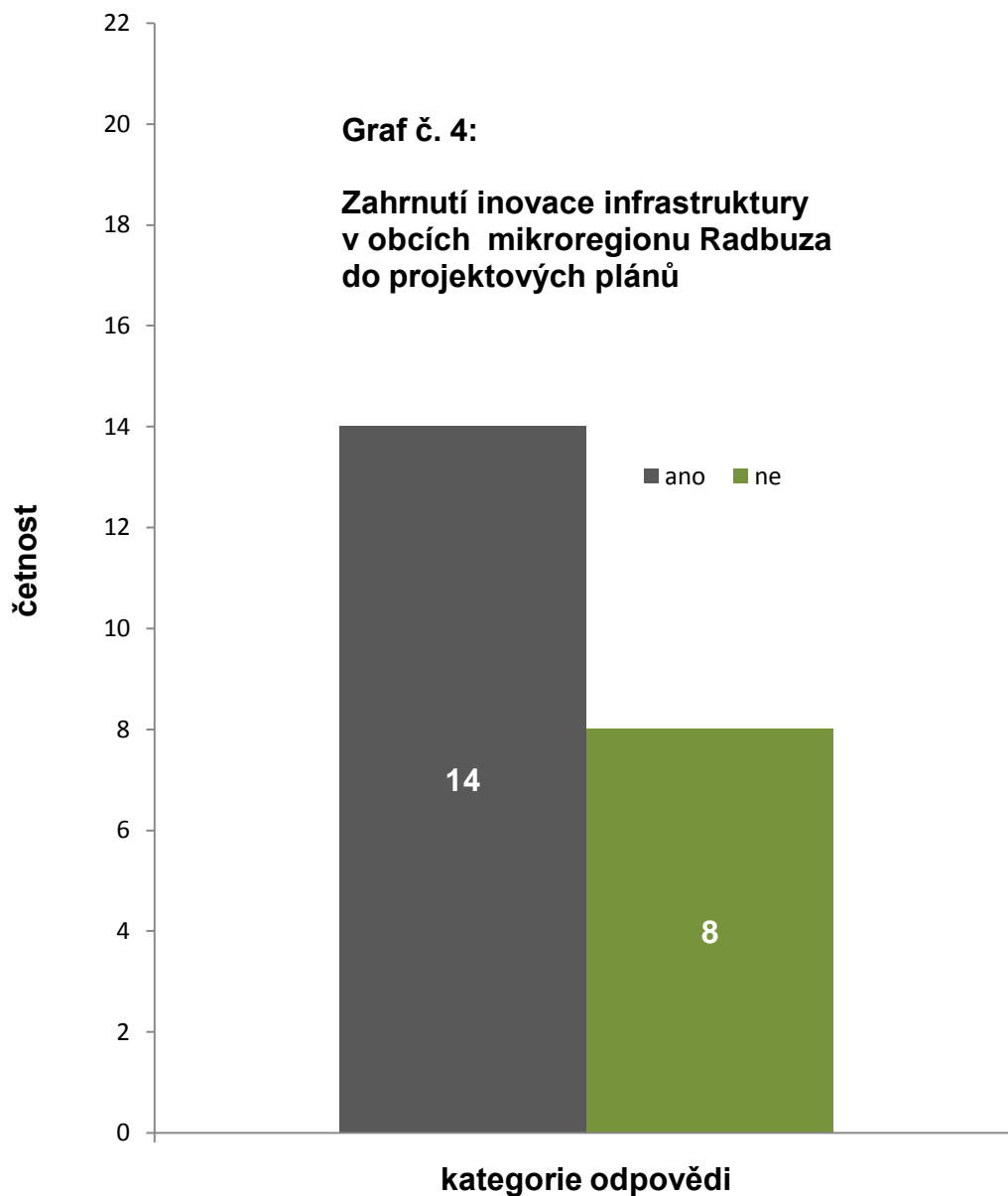

Jak vyplývá z grafu číslo 2, přikládají respondenti projektům zaměřeným na rozvoj infrastruktury poměrně významný důraz, neboť výše průměrného koeficientu polohy parametrů dosáhla v tom to případě hodnoty 2,86. Naopak projekty zaměřené na oblast zemědělství si již takovýto důraz ze strany respondentů nezískaly, což dokládá i hodnota průměrného koeficientu ve výši 2,45. Pokud bychom tato data zaokrouhlili, dostali bychom v případě infrastruktury hodnotu 3, což znamená poměrně spíše významný důraz, zatímco by po zaokrouhlení

dosahoval průměrný koeficient polohy parametru hodnoty 2, což znamená spíše nevýznamný důraz.

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že 18 respondentů, což je 82%, by upřednostnili finanční kapitál do oblasti infrastruktury, zatím co pouze 4 dotazovaní (18%) by dali přednost finančnímu kapitálu v oblasti zemědělství.

Graf číslo 4 ilustruje, že 14 z dotazovaných respondentů, což je 63,63% zahrnuje do budoucího časového období do projektových záměrů. Celkem 8 respondentů, kteří představují 36,37%, s takto orientovanými závěry do budoucna nepočítá.

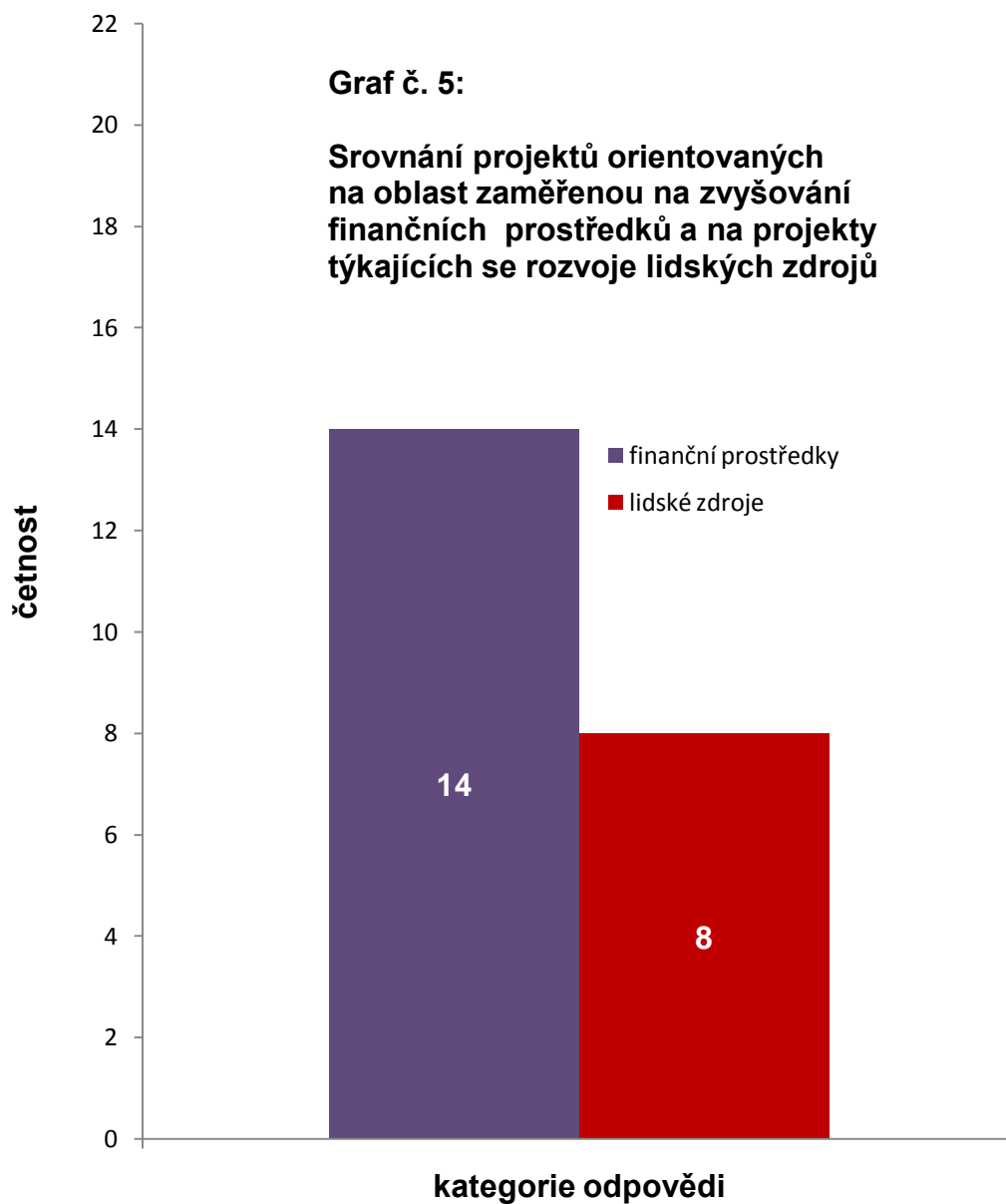
Další data týkající se hypotézy H2, jsou zpracována v tabulkách číslo 5 a 14, dále dokládají názory respondentů, týkající se infrastruktury a zemědělství v Mikroregionu Radbuza. Dle tabulky číslo 5 je s infrastrukturou v obcích v Mikroregionu Radbuza spokojeno celkem 12 z dotazovaných respondentů, 10 z nich je s její úrovní spíše nespokojeno. Co se týče prosperity zemědělství v obcích Mikroregionu Radbuza, uvedla nadpoloviční většina dotazovaných, že je s její prosperitou spíše spokojena.

Na základě výše uvedených dat, a to zejména v případě porovnání hodnot průměrných koeficientů poloh parametrů, kdy **souboru_x** vztažený k oblasti infrastruktury dosáhl hodnoty 2,86, čili vyšší hodnoty než u **souboru_y**, který se týkal oblasti zemědělství, se mi hypotéza H2 potvrdila. Tuto skutečnost dokládají i výše uvedené a popsané grafy a to konkrétně graf číslo 3 a 4.

6.6.3. Komentáře k výsledkům hypotézy H3 a její verifikace

Znění hypotézy H3: V projektových záměrech je upřednostňován více ekonomický rozvoj před rozvojem lidských zdrojů.

Pro ověření platnosti této hypotézy jsou směrodatné otázky číslo 7, 12 a 16, které ilustrují níže uvedené grafy.

Výše uvedená data v grafu číslo 5 dokládají, že projekty zaměřené na zvyšování finančních prostředků by upřednostnilo 14 dotazovaných, kteří představují 63,63% z celkové ho počtu respondentů. Celkem 8 dotazovaných (36,37%) by projekty zaměřené na zvyšování finančních prostředků před projektem orientovanými na rozvoj lidských zdrojů neupřednostnili.

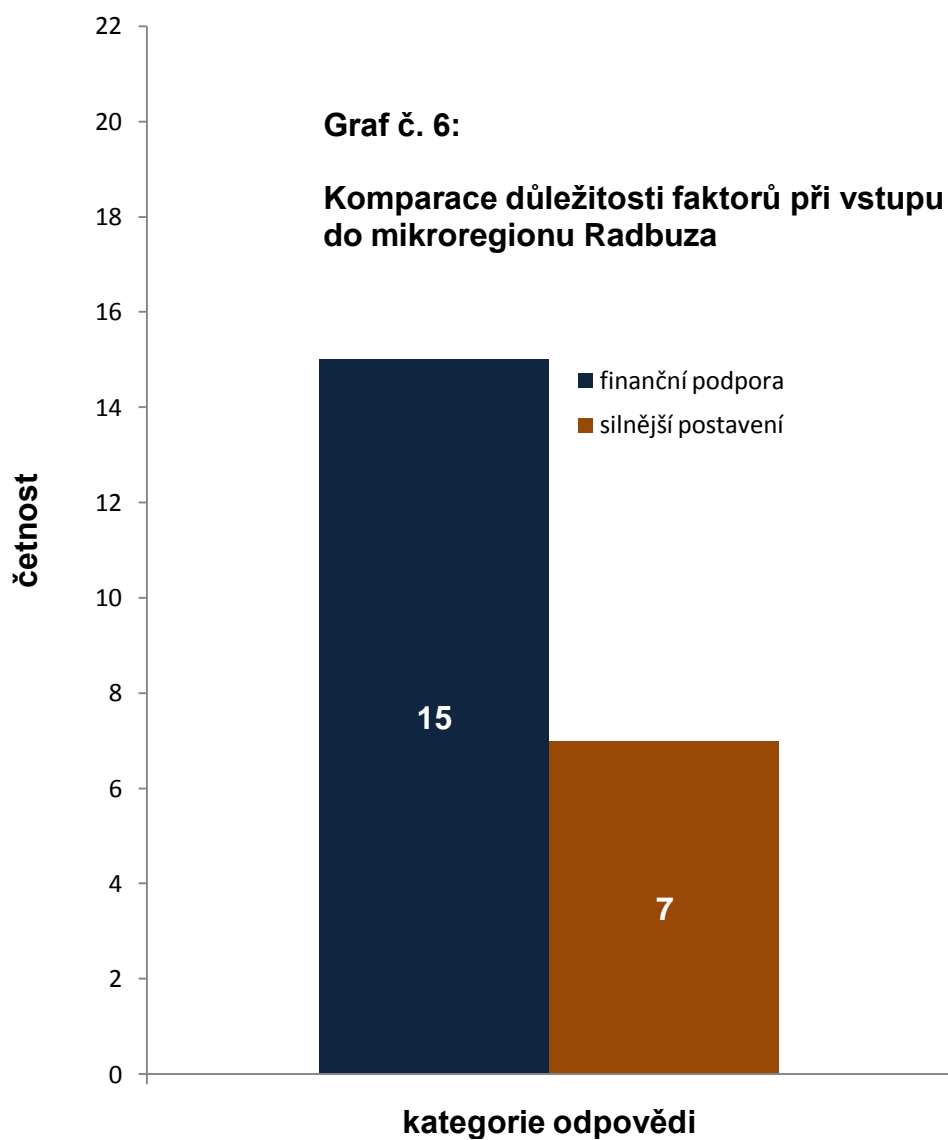
Přestože by respondenti dávali, jak vyplývá z grafu číslo 5 přednost projektům na zvyšování finančních prostředků před projekty týkající se rozvoje lidských zdrojů, přikládají důležitosti projektům orientovaným na rozvoj lidských zdrojů větší důraz a to konkrétně 3,27, než na projekty orientované na oblast finančních prostředků, kdy průměrný koeficient dosáhl hodnoty 3,1.

Z dat uvedených v grafu číslo 5, které jsem blíže popsal, mohu konstatovat, že s mě hypotéza H3 potvrdila, přestože jsem zaznamenal v dalších otázkách vztažených k hypotéze H3 nepatrné rozdíly.

6.6.4. Komentáře k výsledkům hypotézy H4 a její verifikace

Znění hypotézy H4: Finanční zajištění bylo důležitějším ukazatelem pro členy jednotlivých obcí při vstupu do Mikroregionu Radbuza, než že tímto vstupem získají silnější postavení při prosazování projektů.

K ověření hypotézy H4 se vztahují tyto otázky číslo: 4, 8, 13, 19, 21, 25, jejichž data jsou uvedena v tabulkách předchozí kapitole.

Jak dokládají data ve výše uvedeném grafu číslo 6, sehrála finanční podpora u 15-ti dotazovaných respondentů (68%) důležitější roli při vstupu do Mikroregionu Radbuza než faktor týkající se nabytí silnějšího postavení přičemž byl tento faktor důležitějším u 7 respondentů (32%).

Data uvedená v tabulkách číslo 24 a 28 se týkají toho, jak bylo pro respondenty důležité získání silnějšího postavení či zajištění finančního kapitálu při vstupu do Mikroregionu Radbuza. V obou případech dosáhl průměrný koeficient polohy parametrů hodnoty 3,36 z čehož se dá usoudit, že obě dvě tyto oblasti sehrály při vstupu do Mikroregionu Radbuza zásadní roli.

Z výše uvedených dat mohu konstatovat, že hypotéza H4 mi byla i v tomto případě potvrzena což ilustruje graf číslo 6.

6.7. Závěry výzkumného šetření

V závěrečné části mé diplomové práce se zabývám shrnutím veškerých poznatků, ke kterým jsem během zpracování tohoto tématu dospěl. Rozhodl jsem se tato shrnutí formulovat ve třech úrovních, a to ve věcném, metodologickém a praktickém závěru. Věcný závěr se týká hypotéz a cíle výzkumného šetření, metodologický závěr je vztažen k vhodnosti mnou zvolené metody pro výzkumné šetření a v závěru praktickém jsem se snažil nastínit několik svých postřehů a doporučení, ke kterým jsem došel.

6.7.1. Věcný závěr

V úvodu bych chtěl uvést, že níže uvedené teze se vztahují pouze k základnímu souboru respondentů, kteří se dobrovolně zúčastnili výzkumného šetření, přičemž se jedná o zastupitele jednotlivých obcí, kteří jsou členy Mikroregionu Radbuza. Ve své diplomové práci jsem formuloval a následně ověřoval 4 hypotézy. Hypotéza H1, pomocí které jsem zjišťoval, zdali se při vytváření projektů klade větší důraz na životní prostředí než na cestovní ruch, se mi potvrdila. Oblasti životního prostředí přisuzovali respondenti významný důraz, kdy hodnota průměrného koeficientu polohy parametru dosáhla hodnoty 2,9 oproti oblasti cestovního ruchu při hodnotě 2,54. V tomto případě mi byla hypotéza H1 potvrzena. Potvrzení hypotézy H1 dokládají i další výsledky, kdy například odpovědělo celkem 21 z 22 dotazovaných, že by v první řadě ve svých navrhovaných projektech zohlednili otázku týkající se životního prostředí. I z odpovědí týkající se toho, zda respondenti upřednostňují cestovní ruch před životním prostředím vyplývá, že nadpoloviční většina, a to konkrétně 16 respondentů, by cestovní ruch před životní prostředí neumístila. Z těchto výsledků se dá tedy usuzovat, že oblasti životního prostředí je přikládán značný důraz.

Co se týče hypotézy H2 při které jsem zjišťoval, zdali je větší důraz kladen na vynakládání finančních prostředků na projekty, jež se týkají rozvoje infrastruktury, než na projekty týkající se rozvoje zemědělství, byla mi i v tomto případě tato hypotéza potvrzena. Projektům na rozvoj infrastruktury přiřkládají respondenti významný důraz, kdy průměrný koeficient polohy parametru dosáhl hodnoty 2,86, čili vyšší hodnoty než u projektů zaměřených na oblast zemědělství, kdy průměrný koeficient polohy parametrů dosáhl výše 2,44. I další data dokládají, že by 82% respondentů upřednostnilo finanční kapitál do oblasti infrastruktury oproti 18%, kteří by upřednostili oblast zemědělství. Důležitost infrastruktury dokládá i to, že 63,6% respondentů zahrnuje tuto problematiku do budoucího časového horizontu ve svých projektových záměrech.

Třetí hypotéza H3 následujícího znění: „V projektových záměrech je upřednostňován více ekonomický rozvoj před rozvojem lidských zdrojů“, mi byla též potvrzena, jelikož projekty zaměřené na zvyšování finančních prostředků by upřednostnilo 14 dotazovaných, kteří představují 63,6% z celkového počtu respondentů. Pouze 8 dotazovaných (36,4%) by projekty zaměřené na zvyšování finančních prostředků před projekty orientovanými na rozvoj lidských zdrojů neupřednostnili.

Přestože by respondenti dávali přednost projektům na zvyšování finančních prostředků, před projekty týkající se rozvoje lidských zdrojů, přiřkládají důležitosti projektům orientovaných na rozvoj lidských zdrojů větší důraz než na projekty orientované na oblast finančních prostředků.

Poslední hypotéza H4, pomocí které jsem zjišťoval, zdali bylo důležitějším ukazatelem pro členy jednotlivých obcí při vstupu do Mikroregionu Radbuza finanční zajištění, než že tímto vstupem získají silnější postavení při prosazování projektů, mi byla i v tomto případě potvrzena. Jak dokládají i další data, sehrála finanční podpora u 15-ti dotazovaných respondentů (68%) důležitější roli při vstupu

do Mikroregionu Radbuza než faktor týkající se nabytí silnějšího postavení, přičemž byl tento faktor důležitějším u 7 respondentů (32%). Další výsledky týkající se této hypotézy dokládají, že obě dvě tyto oblasti sehrály při vstupu do Mikroregionu Radbuza zásadní roli.

Na závěr věcného shrnutí bych chtěl konstatovat, že mi byly všechny mé hypotézy potvrzeny. Došlo tedy k tomu, že mé vlastní názory, které byly opřeny o poznatky z literatury, či zkušenosti, které jsem nabyl při psaní mé diplomové práce, jsou shodné se závěry vyplývající z výzkumného šetření.

6.7.2. Metodologický závěr

Pro mé výzkumné šetření jsem si zvolil metodu dotazníku, na základě kterého jsem získal data potřebná k ověření a bližšímu popisu výsledku vztahující se k hypotézám. Metodu dotazníku jsem si zvolil z toho důvodu, neboť se mi v tomto případě jevila jako nejefektivnější technika. K této volbě jsem dospěl na základě toho, že jsem musel zvolit takovou metodu, která bude pro respondenty nejméně časově náročná a vzhledem k nízkému počtu respondentů bude i metodou, která dotazovaným zaručí patřičnou míru anonymity. Jednotliví zástupci obcí Mikroregionu Radbuza jsou totiž značně časově zaneprázdněni, a z toho důvodu jsem jednoznačně vyloučil metodu rozhovoru. Domnívám se totiž, že vzhledem k této skutečnosti, by se zastupitelé obcí v Mikroregionu Radbuza výzkumnému šetření v takové míře nepodrobili. Další techniky jako například pozorování či experiment nepřípadaly vzhledem k mému tématu diplomové práce a jejímu cíli v úvahu.

Jsem toho názoru, že dotazníkové šetření bylo pro mou práci tedy nejlépe zvolenou metodou. Do dotazníku jsem zahrnul řadu parametrických otázek o čtyřmístné škále. Získané hodnoty průměrného koeficientu polohy parametrů, se díky tomu poměrně málo odlišovaly, přesto však bylo možné tyto rozdíly podchytit. Významnějších rozdílů by bylo dosaženo v případě vícestupňové škály. Záměrně jsem nevolil lichou stupnici, a to z toho důvodu, aby respondenti, v případě nerozhodnosti, zvolili odpověď v jejím středu.

Z metody dotazníku se mně i získaná data následně dobře zpracovávala, a to i přes větší časovou náročnost, kterou si kvantitativní výzkumné šetření žádá.

6.7.3. Praktický závěr

Z celého výzkumného šetření souhrnně vyplývá, že respondenti věnují náležitou pozornost jednotlivým oblastem jimi připravovaných projektů. Největší důraz přikládají dotazovaní oblasti životního prostředí. Domnívám se, že je to z toho důvodu, že je environmentální problematika v současné době více než aktuální a je na ní kladen veliký důraz, jak ze strany státních i nestátních subjektů. Řada již realizovaných projektů v Mikroregionu Radbuza, byla zaměřena zejména tímto směrem. Jedním z nejznámějších a nejrozsáhlejších projektů v této oblasti je znám jako Čistá Radbuza. Vzhledem ke skutečnosti, že bylo cestou EU vydáno rozhodnutí, že obce nad 2000 obyvatel, musí být vybaveny čističkou odpadních vod, je projekt Čistá Radbuza projektem, který tyto parametry naplňuje a jednotlivým obcím, které jsou zapojeny do projektu v Mikroregionu Radbuza usnadnil plnění této jinak finančně náročné povinnosti. Mezi další projekty zabývající se ochranou životního prostředí také patří například projekt týkající se sběru odpadů, či projekt likvidace černé skládky. Domnívám se, že i v budoucnosti bude Mikroregion Radbuza mít za prioritní cíl právě problematiku související s ochranou životního prostředí, což osobně vnímám jako velmi pozitivní.

Velký důraz je v Mikroregionu Radbuza přikládán ze strany respondentů na otázku infrastruktury. Jedná se totiž o jednu z klíčových oblastí, které je ze strany obcí věnována patřičná míra pozornosti. Nadpoloviční většina dotazovaných počítá s rozvojem infrastruktury ve svých záměrech i do budoucnosti. I s tímto krokem osobně souhlasím, neboť obce, které jsou členy Mikroregionu Radbuza takto snadněji dosáhnou na finanční kapitál potřebný ke zlepšení situace v oblasti infrastruktury v dané obci. Vzhledem k dopravní nehodovosti na pozemních komunikacích, kdy je řada dopravních nehod způsobena nevyhovujícím dopravně technickým stavem, je více než důležité investovat právě do rozvoje infrastruktury, neboť touto cestou dochází ke zvýšení bezpečí všech účastníků silničního provozu.

Přestože je více než jasné, že jsou finanční prostředky v současné době tím nejžádanějším artiklem, o čemž svědčí i skutečnost, že by respondenti upřednostňovali projekty zaměřené na získání finančních prostředků před projekty týkající se rozvoje lidských zdrojů, zdá se mi toto rozhodnutí poměrně krátkozraké. Investice do rozvoje lidského kapitálu je jistě nákladná a dlouhodobá, přesto se domnívám, že z hlediska delšího časového horizontu se zcela jistě vyplatí.

7. ZÁVĚR

V minulosti byl regionální rozvoj tvořen z centrální úrovně, kdy nebyly vytvořeny takové koncepce, které by odpovídaly individuálním potřebám a charakteristikám konkrétních lokalit. Z toho tedy také vyplývá, že docházelo k neefektivním a nefunkčním zásahům do jednotlivých regionů. Stát se snažil bez citelnějšího a podrobnějšího poznání potřeb jednotlivých lokalit o neustálé budování, čímž docházelo k velkým regionálním rozdílům a mnohdy tyto centrální zásahy měly spíše negativní než pozitivní dopady.

V současné době naopak dochází k decentralizaci a větší pravomoce a kompetence jsou soustředěny směrem k nižším územním celkům. Tento posun je zcela jistě posunem, který přináší své ovoce, neboť pouze ti, kteří v dané lokalitě žijí, znají ji, mohou kompetentně posoudit silné či slabé stránky dotčeného regionu. Obce se nyní snaží o rychlejší rozvoj, který je účelnější a efektivní, zjistily také, že mohou sdílet zkušenosti a že problémy jsou většinou nadobecního rázu. Tato snaha je vede k větší integraci a sdružování.

Pro to, aby obce mohly získat snáze finanční prostředky pro jejich rozvoj, je bezpochyby nutné, aby znaly další instituce, které mají vliv na regionální rozvoj a následně s nimi kooperovaly. Jedině tak mohou dosáhnout na finanční kapitál, který je možno čerpat z fondů Evropské unie, či z fondů v České republice.

Další nutnou podmínkou pro čerpání těchto prostředků je kvalitní zpracování projektů. Často dochází k tomu, že nesprávně zpracovaná koncepce projektových záměrů je důvodem pro zamítnutí projektů a obce tak nedostanou dotace potřebné ke svému rozvoji. V souvislosti s tímto, se domnívám, že by každá obec, která chce čerpat z těchto fondů a přispět tak ke zlepšení životní úrovně svých obyvatel, měla disponovat odborníkem na dotační politiku. To, že tito odborníci v obcích chybí, vnímám jako problém, který je nutno v souvislosti s regionálním rozvojem změnit. Příkladem toho však není Mikroregion Radbuza, kde byla vytvořena celá

řada projektů, jímž byl dotační titul schválen.

Mikroregion Radbuza je konkrétně tvořen 25-ti obcemi s právoplatným členstvím a dvěma přidruženými obcemi. Tento mikroregion vznikl jako přirozené spádové území, jehož společným záměrem je řešení společných problémů a podpora regionálního rozvoje.

V teoretické části mé diplomové práce jsem se zabýval obecnou analýzou mikroregionu, jeho strukturou, projektovým plánováním, s tím, že v dalších kapitolách jsem se snažil o popsání charakteristiky Mikroregionu Radbuza. Již v této části mé diplomové práce jsem věnoval pozornost problematice projektů, které byly v Mikroregionu Radbuza realizovány. Ze získaných poznatků jsem vycházel při koncepci praktické části diplomové práce, a to i s ohledem na tu skutečnost, že mě nejvíce oslovila problematika vztahující se k projektové oblasti. Cílem mého výzkumného šetření bylo zjistit, jakých témat se jednotlivé projekty v Mikroregionu Radbuza nejvíce dotýkají a jaký důraz jim je přikládán.

Z výzkumného šetření vyplývá, že největší důraz je ze strany respondentů kladen na problematiku zabývající se otázkou životního prostředí. Oblast environmentální politiky je v současnosti velice diskutovaným problémem, kterému věnují svou pozornost jak vládní, tak nevládní organizace. Důležitost této problematiky odráží i samotné projekty, které byly v Mikroregionu Radbuza zpracovány a které se setkaly ze strany široké veřejnosti s kladným ohlasem. I do budoucnosti se dá předpokládat, že většina projektů, které budou v Mikroregionu Radbuza realizovány, bude orientována tímto směrem, či bude otázkou životního prostředí ve svých projektových záměrech přinejmenším zohledňovat.

Dále z výzkumného šetření vyplynulo, že respondenti vnímají za další důležité téma infrastruktury. Nadpoloviční většina respondentů uvedla, že s touto oblastí počítá ve svých projektových záměrech i do budoucího časového období. Tuto skutečnost vnímám osobně velice pozitivně, a to zejména s ohledem na to, že je v současné době stav pozemních komunikací zejména v menších obcích

Mikroregionu Radbuza na nevyhovující úrovni. Přitom právě nevhodný dopravně-technický stav vozovek může přispívat, a také přispívá, ke zvýšené dopravní nehodovosti v tomto regionu. Pokud se tedy infrastrukturu bude věnovat patřičná míra pozornosti a dojde k nápravě dosavadní situace, může na základě toho dojít k větší bezpečnosti účastníků silničního provozu.

Úplným závěrem mé diplomové práce bych chtěl konstatovat, že vybrané oblasti, kterým se věnuje pozornost a důraz v Mikroregionu Radbuza jsou vhodně zvoleny a Mikroregion Radbuza tím plní svůj účel, pro který vznikl a na základě soudržnosti a spolupráce dochází k tomu, že má tato lokalita díky mikroregionu podporu regionálního rozvoje.

8. SEZNAM LITERATURY A DALŠÍCH PRAMENŮ

Monografie

Statistický lexikon obcí České republiky. 1. vyd. Praha, 2005. ISBN 80-7360-287-3

CHVOJKOVÁ E. - PRUNER T. *Mikroregion Radbuza*. Karlovy Vary, Ametyst 2003

Mikroregion okresu Plzeň-jih Radbuza. *Průvodce po mikroregionu*. Sdružení obcí Mikroregion Radbuza, 1999

HUDEČKOVÁ H. - LOŠŤÁK M. - ŠEVČÍKOVÁ A. *Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova*. Praha, Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2008. ISBN 978-80-213-1413-9

CIHELKOVÁ A. *Světová ekonomika: regiony a integrace*. Praha, Grada 2002

SKOKAN K. *Evropská regionální politika v kontextu vstupu České republiky do Evropské unie*. Ostrava, Repronis 2003

MAIER, K. *Strategické plánování a programové rozvojové dokumenty*. Územní rozvoj, 1997

KOSTELECKÝ T. - STACHOVÁ J. - ČERMÁK D. *Region a politika*. Praha, Sociologický ústav AV ČR 2002. ISBN 80-7330-030-3

Ministerstvo pro místní rozvoj. *Nová regionální politika: vstupujeme do Evropy, regionální politika, územní plánování*. Praha, Studio Dada 2002. ISBN 80-903064-1-1

PERLÍN R. *Strategický plán mikroregionu*. Kolinec, AgAkcent 2002. ISBN 80-903093-0-5

MALÝ I. *Vliv veřejného sektoru na efektivnost rozvoje regionů*. Brno, Masarykova univerzita 2001. ISBN 80-210-2571-9

Kol. autorů, *Problémy mikroregionu při tvorbě společných projektů*. 1. vyd. Hradec Králové, Civitas per Populi, 2006. ISBN 80-903813-1-6

KOPP, J. a kol. *Úvod do regionálního výzkumu*, Plzeň, ZČU, 2001. ISBN 80-7082-762-9.

PELIKÁN, J. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. Praha: Karolinum, 2004. ISBN 80-7184-569-8.

GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000. ISBN: 80-85931-76-9-6

JEŘÁBEK, H. *Úvod do sociologického výzkumu*. Praha: Karolinum, 1992.

Interní materiály

Stanovy svazku obcí Mikroregion Radbuza

Zakladatelská smlouva Mikroregionu Radbuza

Volební řád mikroregionu Radbuza

Závěry ze zasedání shromáždění zástupců Mikroregionu Radbuza

Strategický plán Mikroregionu Radbuza

Právní předpisy

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje

Internetové stránky

Mikroregion Radbuza [online]. [cit. 2007-12-22]. Dostupné z :<<http://mr-radbuza.cz/>>.

Mikroregion Radbuza [online]. [cit. 2008-01-22]. Dostupné z :<<http://www.mikroregion-radbuza.cz/>>

Český statistický úřad 2008 [on line]. [cit. 2008-02-12] Dostupné z: <<http://www.czso.cz>>.

Ředitelství silnic a dálnic ČR [on line]. [cit. 2008-01-10] Dostupné z: <<http://www.rsd.cz>>.

Územně identifikační registr [on line]. [cit. 2008-03-17] Dostupné z: <<http://www.isu.cz>>

Program obnovy venkova [on line]. [cit. 2008-03-22] Dostupné z: <<http://www.isu.cz/pov/main.asp>>

Ministerstvo financí [on line]. [cit. 2008-01-15] Dostupné z: <<http://www.mfcr.cz>>

Fondy Evropské unie [on line]. [cit. 2007-12-27] Dostupné z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz>>

Ministerstvo vnitra České republiky [on line]. [cit. 2008-01-19] Dostupné z: <<http://www.mvcr.cz>>

Přehled tabulek a grafů

Tab. č. 1: Sídlní struktura Mikroregionu Radbuza

Tab. č. 2: Počet a hustota obyvatel Mikroregionu Radbuza

Tab. č. 3: Charakteristika základního souboru

Tab. č. 4: Otázka č. 1: Upřednostňujete v první řadě v projektech roli životního prostředí?

Tab. č. 5: Otázka č. 2: Jste spokojen(a) s infrastrukturou ve Vaší obci?

Tab. č. 6: Otázka číslo 3: Která z níže uvedených možností podle Vás nejlépe vystihuje pojem lidských zdrojů:

Tab. č. 7: Otázka č. 4: Jaký z dvou níže uvedených faktorů, pro Vás hrál důležitější roli při vstupu do mikroregionu Radbuza:

Tab. č. 8: Otázka č. 5: Myslíte si, že se věnuje projektová pozornost cestovnímu ruchu v mikroregionu Radbuza?

Tab. č. 9: Otázka č. 6: Máte v projektovém plánu v budoucnosti připravené inovace infrastruktury ve Vaší obci?

Tab. č. 10: Otázka č. 7: Upřednostňujete projekty zaměřené na zvyšování finančních prostředků před projekty zabývajícími se rozvojem lidských zdrojů?

Tab. č. 11: Otázka č. 8: Jste spokojeni s hospodařením mikroregionu Radbuza?

Tab. č. 12: Otázka č. 9: Jakou roli hraje manažerka mikroregionu Radbuza?

Tab. č. 13: Otázka č. 10: Zařadili jste v projektech cestovní ruch před životní prostředí?

Tab. č. 14: Otázka č. 11: Prosperuje ve Vaší obci zemědělství?

Tab. č. 15: Konkrétně ve Vaší obci použijete větší finanční podporu na rozvoj:

Tab. č. 16: Otázka číslo 13: Jakých projektů se Vaše obec účastnila (zvolte i více možností):

Tab. č. 17: Otázka číslo 14: Je podle Vás věnována v mikroregionu Radbuza dostatečná pozornost projektům zaměřeným na životní prostředí?

Tab. č. 18: Otázka č. 15: Konkrétně ve Vaší obci byste použil(a) větší finanční podporu na rozvoj:

Tab. č. 19: Otázka č. 16: Jak jsou dle Vašeho názoru důležité projekty vztahující se k rozvoji lidských zdrojů?

Tab. č. 20: Otázka č. 17: Získali jste rozšířením cestovního ruchu ve Vaší obci výrazně větší finanční prostředky?

Tab. č. 21: Otázka č. 18: Jaký důraz je v mikroregionu Radbuza kladen na projekty zabývající se rozvojem zemědělstvím?

Tab. č. 22: Otázka č. 19: Přispělo členství v mikroregionu Radbuza ke zlepšení stavu Vaší obce?

Tab. č. 23: Otázka č. 20: Jaký důraz je podle Vás kladen v mikroregionu Radbuza na životní prostředí?

Tab. č. 24: Otázka č. 21: Bylo finanční zajištění pro projekty důležitým ukazatelem při vstupu do mikroregionu Radbuza?

Tab. č. 25: Otázka č. 22: Jaký důraz je dle Vašeho názoru kladen v mikroregionu na cestovní ruch?

Tab. č. 26: Otázka č. 23: Máte nyní větší vliv na dosažení projektu, který zvedne úroveň Vaší obce, než kdybyste nebyli v mikroregionu Radbuza?

Tab. č. 27: Otázka č. 24: Jaký důraz je v mikroregionu Radbuza kladen na projekty zabývající se rozvojem infrastruktury?

Tab. č. 28: Otázka č. 25: Bylo pro Vás důležité při vstupu do mikroregionu Radbuza, že získáte silnější postavení při prosazování projektů?

Graf č. 1: Srovnání důrazů na projekty zaměřené na životní prostředí a na projekty zaměřené na cestovní ruch

Grad č. 2: Srovnání důrazu kladeného na projekty zaměřené na infrastrukturu a zemědělství

Graf č. 3: Porovnání použití finančního kapitálu v oblasti infrastruktury a zemědělství

Graf č. 4: Zahrnutí inovace infrastruktury v obcích mikroregionu Radbuza do projektových plánů

Graf č. 5: Srovnání projektů orientovaných na oblast zaměřenou na zvyšování finančních prostředků a na projekty týkajících se rozvoje lidských zdrojů

Graf č. 6: Komparace důležitosti faktorů při vstupu do mikroregionu Radbuza

9. PŘÍLOHY

Seznam příloh:

Příloha A: Matematické vzorce

Příloha B: Dotazník pro představitele měst a obcí

Příloha A:

Matematické vzorce

Rozptyl

$$s^2 = \frac{\sum_{i=1}^{n-1} (x_i - x_k)^2}{n}$$

Směrodatná odchylka

$$s = \sqrt{s^2}$$

Relativní četnost

$$f_i = 100(\%) \frac{n_i}{n}$$

Průměrný koeficient polohy parametrů

$$x_k = \frac{\sum_{i=1}^n x_i n_i}{n}$$

Příloha B:

Dotazník pro představitele měst a obcí

Vážení představitelé mikroregionu Radbuza,

dovolte mi, abych se na Vás obrátil se žádostí o vyplnění předloženého dotazníku, jehož data budou výhradně zpracována pro účely mé diplomové práce s názvem Analýza mikroregionu Radbuza. Chtěl bych Vás také ujistit, že poskytnuté údaje jsou zcela anonymní.

Při vyplňování dotazníku k Vámi zvolené odpovědi dopište velké tiskací písmeno **X**, například takto:

Vzorová otázka: Jste spokojen s činností mikroregionu Radbuza:

rozhodně ANO: X

spíše ANO:

spíše NE:

rozhodně NE:

Vyberte prosím vždy jen jednu odpověď mimo otázky číslo 13, kde můžete vybrat více možností.

Předem děkuji za Vaši ochotu a čas. S pozdravem student České zemědělské univerzity Bc. Roman Reitspies

Úvodní část dotazníku - sociodemografické údaje

Pohlaví:

Muž:

Žena:

Věk:

25 – 34 let:

35 – 44 let:

45 – 54 let:

55 let a více:

Vzdělání:

Vyučen:

Středoškolské:

Vyšší odborné:

Vysokoškolské

Máte trvalé bydliště v mikroregionu Radbuza?

Ano:

Ne:

Jak dlouho je Vaše obec členem mikroregionu Radbuza?

1 – 4 roky:

5 – 9 let:

Vlastní část dotazníku

1. otázka

Upřednostňujete v první řadě v projektech roli životního prostředí?

rozhodně ANO:

spíše ANO:

spíše NE:

rozhodně NE:

2. otázka

Jste spokojen(a) s infrastrukturou ve Vaší obci?

rozhodně ANO:

spíše ANO:

spíše NE:

rozhodně NE:

3. otázka

Která z níže uvedených možností podle Vás nejlépe vystihuje pojem lidských zdrojů:

a) reprodukci obyvatelstva:

b) vzdělanost lidí potažmo školství:

c) získávání univerzálnosti pracovní síly (flexibilní, kvalifikované):

4. otázka

Jaký z dvou níže uvedených faktorů, pro Vás hrál důležitější roli při vstupu do mikroregionu Radbuza:

a) silnější postavení při posuzování projektů:

b) větší finanční podpora pro realizaci projektů:

5. otázka

Myslíte si, že se věnuje projektová pozornost cestovnímu ruchu v mikroregionu Radbuza?

rozhodně ANO:

spíše ANO:

spíše NE:

rozhodně NE:

6. otázka

Máte v projektovém plánu v budoucnosti připravené inovace infrastruktury ve Vaší obci?

ANO:

NE:

7. otázka

Upřednostňujete projekty zaměřené na zvyšování finančních prostředků před projekty zabývajícími se rozvojem lidských zdrojů?

ANO:

NE:

8. otázka

Jste spokojeni s hospodařením mikroregionu Radbuza?

rozhodně ANO:

spíše ANO:

spíše NE:

rozhodně NE:

9. otázka

Jakou roli hraje manažerka mikroregionu Radbuza?

rozhodně významnou:

spíše významnou:

spíše nevýznamnou:

rozhodně nevýznamnou:

10. otázka

Zařadili jste v projektech cestovní ruch před životní prostředí?

rozhodně ANO:

spíše ANO:

spíše NE:

rozhodně NE:

11.otázka

Prosperuje ve Vaší obci zemědělství?

rozhodně ANO:

spíše ANO:

spíše NE:

rozhodně NE:

12.otázka

Jak jsou, dle Vašeho názoru, důležité projekty, vztažené k růstu finančních prostředků?

rozhodně významné:

spíše významné:

spíše nevýznamné:

rozhodně nevýznamné:

13.otázka

Jakých projektů se Vaše obec účastnila (zvolte i více možností):

- a) čistá Radbuza:
- b) odpadové hospodářství:
- c) Křížový vrch:
- d) značení cyklotras:
- e) sběr vytříděných složek odpadu:
- f) poradenská a školící činnost:
- g) plynofikace obcí:
- h) informační centrum:
- i) řešení vodního hospodářství:
- j) rekultivace černé skládky:
- k) okno do světa internetu:
- l) jiný projekt, uveďte jaký:

14.otázka

Je podle Vás věnována v mikroregionu Radbuza dostatečná pozornost projektům zaměřeným na životní prostředí?

rozhodně ANO:

spíše ANO:

spíše NE:

rozhodně NE:

15. otázka

Konkrétně ve Vaší obci použijete větší finanční podporu na rozvoj:

- a) zemědělství:
- b) infrastruktury:

16. otázka

Jak jsou dle Vašeho názoru důležité projekty vztahující se k rozvoji lidských zdrojů?
rozhodně významné:

spíše významné:

spíše nevýznamné:

rozhodně nevýznamné:

17. otázka

Získali jste rozšířením cestovního ruchu ve Vaší obci výrazně větší finanční prostředky?

rozhodně ANO:

spíše ANO:

spíše NE:

rozhodně NE:

18. otázka

Jaký důraz je v mikroregionu Radbuza kladen na projekty zabývající se rozvojem zemědělstvím?

rozhodně významný:

spíše významný:

spíše nevýznamný:

rozhodně nevýznamný:

19. otázka

Přispělo členství v mikroregionu Radbuza ke zlepšení stavu Vaší obce?

rozhodně ANO:

spíše ANO:

spíše NE:

rozhodně NE:

20. otázka

Jaký důraz je podle Vás kladen v mikroregionu Radbuza na životní prostředí?

rozhodně významný:

spíše významný:

spíše nevýznamný:

rozhodně nevýznamný:

21. otázka

Bylo finanční zajištění pro projekty důležitým ukazatelem při vstupu do mikroregionu Radbuza?

rozhodně ANO:

spíše ANO:

spíše NE:

rozhodně NE:

22. otázka

Jaký důraz je dle Vašeho názoru kladen v mikroregionu na cestovní ruch?

rozhodně významný:

spíše významný:

spíše nevýznamný:

rozhodně nevýznamný:

23. otázka

Máte nyní větší vliv na dosažení projektu, který zvedne úroveň Vaší obce, než kdybyste nebyli v mikroregionu Radbuza?

rozhodně ANO:

spíše ANO:

spíše NE:

rozhodně NE:

24. otázka

Jaký důraz je v mikroregionu Radbuza kladen na projekty zabývající se rozvojem infrastruktury?

rozhodně významný:

spíše významný:

spíše nevýznamný:

rozhodně nevýznamný:

25. otázka

Bylo pro Vás důležité při vstupu do mikroregionu Radbuza, že získáte silnější postavení při prosazování projektů?

rozhodně ANO:

spíše ANO:

spíše NE:

rozhodně NE: